

OM: 030959

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Módosított 7. sz. változat
2018.**

Készítette: Harmati Zoltánné

Tartalomjegyzék

1.	Bevezető	5
1.1.	Nevelési alapelveink	5
1.2.	Törvényi hivatkozások	7
2.	Az óvoda adatai	9
2.1.	Alapító okirat	9
3.	Az óvoda társadalmi környezete – helyzetelemzés	14
4.	A központi és a tag óvoda helyzetképe személyi, tárgyi feltételek	17
4.1.	A Debreceni u. 1. sz. alatti központi óvoda jellemzői	17
4.2.	Az Irinyi u. 6. sz. alatti tag óvoda jellemzői	20
5.	Gyermekkép, óvodakép	24
5.1.	Gyermekkép	24
5.2.	Óvodakép	25
5.3.	Óvodapedagógus kép	26
5.4.	Dajka kép	29
5.5.	Pedagógiai asszisztens kép	30
6.	Az óvodai nevelés célja	31
7.	Az óvodai nevelés feladatai	32
8.	Az óvoda rendszerábrája	33
9.	A nevelés keretei	34
9.1.	Egészséges életmód alakítása	34
9.1.1.	Testápolás	36
9.1.2.	Öltözködés	36
9.1.3.	Táplálkozás-étkezés	36
9.1.4.	Alvás- pihenés	37
9.2.	Óvó-védő tevékenységek	37
9.3.	Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	39
9.3.1.	Beíratás	40
9.3.2.	Befogadás	41
9.4.	Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek az óvodában	41
9.5.	Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése	44
9.6.	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	46

10.	Az óvodai élet tevékenységi formái	48
10.1.	Játék	48
10.2.	Tevékenységi formák, alpműveltségi elemek közvetítése, átadása	52
10.2.1.	A külső világ tevékeny megismerése	52
10.2.1.1.	Természeti- emberi-tárgyi környezet	52
10.2.1.2.	Matematikai tartalmú tevékenységek	55
10.4.	Verselés, mesélés	57
10.5.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	61
10.6.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	64
10.6.	Mozgás	67
10.7.	Munkajellegű tevékenységek	70
10.8.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	75
11.	Az óvodai élet megszervezése	78
11.1.	Napirend – Heti rend	79
12.	A nevelőmunka tervezése, ellenőrzése, értékelése	81
13.	Az óvoda kapcsolatrendszere	86
14.	Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai	93
15.	Az óvoda speciális szolgáltatásai	95
	Érvényességi nyilatkozat	97
	Legitimációs záradék	98
	Mellékletek	99
	1. sz. Egészségfejlesztési program	100
	1. sz. Óvodapedagógusok végzettsége	109
	2. sz. Intézményi belső elvárások (8 kompetencia alapján)	119
	3. sz. Szervezeti felépítés ábrája	158
	3. sz. Eszközjegyzék (Debreceni u. 1. sz.)	159
	4. sz. Eszközjegyzék (Irinyi u. 6. sz.)	163

Mottó

**„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait, ő azt hiszi: csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy a világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle:”**

(Varga Domokos)

1. BEVEZETŐ

1990-től napjainkig sokféle változás történt a magyar társadalomban.

Új és egyre újabb társadalmi és gazdasági jelenségek látnak napvilágot, melyek hatást gyakorolnak a köznevelésre.

Mindezek következtében számolni kell ebben a szférában is a relatíve önállóságból fakadó célok és feladatok társadalmi szintű elvárásaival és az értékek megőrzésével.

A felsorolt kihívások 1990 óta folyamatosan az alkalmazás fókuszába helyeződtek a megjelenő törvények, rendeletek, utasítások tartalmának értelmében.

Az óvodában, mint a köznevelés alapozó egységében is elkészültek azok az alapvető dokumentumok, amelyek az említett kihívásokhoz illesztett **sajátos célokat, feladatokat** tartalmaznak szükséges eszközként szolgálva, s biztosítva a **társadalmi elvárásoknak történő megfelelést**.

A pedagógusok tudják, hogy az óvodai munkának ma a **nevelésre** kell fókuszálnia.

Az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját** alapul véve: a hazai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország alaptörvényeinek értékeit és az ország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeit követve **fo-galmazódnak meg óvodánk pedagógiai munkájának elvei**.

1.1. Nevelési alapelveink

- Nevelő munkánkat a gyermeki személyiség **teljes** kibontakoztatására **irányítjuk**.
- Alapvető **fontossággal bír** gyermekeink védelmének, esélyegyenlőségének biztosítása, jogainak **érvényre juttatása** a nevelés és a törvények adta eszközökkel.
- Intézményünkben **evidencia** az egyenlő hozzáférés **lehetőségének érvényesítése** minden gyermek számára.
- **Tudjuk**, hogy a gyermekek nevelése **elsősorban** a család joga és kötelessége. Éppen ezért óvodánk **kiegészítő**, esetenként **hátránycsökkentő szerepet** tölt be a gyermekek **harmonikus fejlődése** érdekében.
- Helyi Pedagógiai Programunkkal **lehetőséget biztosítunk**- a központi Alapprogram függvényében- óvodapedagógusaink **pedagógiai nézetének, módszertani szabadságának érvényesülésére** gyermekeink érdekeinek védelmét **előtérbe helyezve**.
- Óvodánkban a **kiemelt** figyelmet igénylő gyermekek gondozását, nevelését, **sajátos nevelésigényű** gyermekek fejlesztését, együttműködve a szakemberekkel, szülőkkel, egyéni fejlesztési terv alapján **végezzük**.
- Ráhatásaink gyakorlatában **alapvetően biztosítjuk** gyermekeink egyéni képességeinek **differenciált** kibontakoztatását, szabad játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységek **folyamatos, állandó** jelenlétével.
- **Nevelőmunkánk folyamatában** az egészséges életmód biztosításával az érzelmi, erkölcsi és közösségi, valamint anyanyelvi és értelmi fejlesztés harmóniáját **alapozzuk meg**.

Helyi Pedagógiai Programunk tartalmi és gyakorlati vonulatát a következő kérdésekre adott válaszokkal foglaltuk össze:

Mire neveljen a pedagógus?

„A gyermekek nevelése során orientációs mintát kell adni számukra ...

... csak hasznára lehet minden gyermeknek, individuumnak, ha olyan közösség tagja lehet, amelyben megismerheti szuverén, autonóm, választási és döntésszabadságával együtt ennek felelősségét, a többiekhez való viszonyában pedig önmagát, ha demokratikusan élő közösségben élhet.

Akkor felel meg a nevelés az ember természetének, ha abból indul ki, hogy minden ember olyan társas közegre vágyik, amelyben társadalmiságát megtapasztalhatja...”

Hogyan segíthet nevelőmunkája által a pedagógus?

„Segíthet bizonyos erőket, tendenciákat megerősíteni, mégpedig az egymás iránti bizalom tendenciáit, az egymással való együttműködés, az egymásért érzett felelősség erőit.”

Miként segítheti elő ezt a pedagógus?

*„Azzal, hogy támogatja a pozitív emberi kapcsolatok kialakulását. Ezek pedig csak emberi együttességekben jöhetnek létre. Csak demokratikusan szervezett és működő közösségekben alakulhatnak ki azok a vonások az egyénekből, amelyek kifejlesztik benne a másokkal való együttműködés készségét és megízleltetik vele, a másokkal való **morális, tisztességes, becsületes** együttműködés örömeit.”*

A kérdésekre adott válaszokkal teljes mértékben azonosulni tud a nevelőtestület.

A Helyi Pedagógia Program ars poeticája, cél és feladatrendszere, kimeneti követelményei tartalmát tekintve megpróbálják igazolni az előbbi válaszokat.

A létavértesi óvodapedagógusok **e fontos és meghatározó** alapidokumentum mentén 1999. szeptember.1. óta dolgoznak.

A bevételek vizsgálatot, kiegészítéseket az éppen aktuális törvényi változások okán folyamatosan, illetve 5 évenként végzi el a nevelőtestület.

Generális átalakítást nem kellett alkalmazni a 2004-ben elfogadott programban, mivel a tapasztalat szerint erre **szükség nem volt!**

Igy a jelzett időtől 2010-ig az úgynevezett 2. sz. program verzió szerint végezték nevelő, fejlesztő munkájukat pedagógusaink.

Mindezek után a 2009/2010-es tanév végére készült el a Helyi Pedagógiai Program 3. sz. módosított változata.

2010-ben történt a program átfogó elemzése, amikor a változásokat figyelembe véve egységes szerkezetbe foglalt módosított változatot fogadott el a nevelőtestület.

Az Országos Alap Program újbóli változtatása, törvényi változások **2013-ban ismét indokoltá tették a Helyi Pedagógiai Program a módosítását.**

Immár a vonatkozó törvények szellemében **2015. szeptember 01-től** a legújabb elvárásoknak is eleget téve a program **6. sz. verziója szerint** dolgozhatnak az óvodapedagógusok.

Az Alapprogram módosítása miatt **2018 szeptemberében elkészült a program 7. sz. verziója.**

1.2. Törvényi hivatkozások

- Az 1989. évi a „Gyermekek jogairól” szóló ENSZ Egyezmény.
- Az 1991. évi LXIV. sz. törvény a „Gyermekek jogairól”.
- Az 1993. évi LXXIX. sz. törvény és módosításai a Közoktatásról.
 - 95. § (1.) bekezdés j pontja – Oktatási Program.
- A 363/2012. évi (XII.17.) sz. kormányrendelet az „Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja” kiadásáról és annak módosítása.
A 255/2009. évi (XI.20.) sz. kormányrendelet.
- A 2003. évi CXXV. sz. törvény az „Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról”.
- Az 1997. évi XXXI. sz. törvény a „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról”.
- A 149/1997. évi (IX.10.) sz. kormányrendelet a „Gyámhatósági, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról”.
- A 11/1994. évi (VI.8.) MKM rendelet a „Nevelési-oktatási intézmények működéséről” és módosításai.
 - 20/B.§ (a) pontja a gyermekek fejlődésének nyomon követéséről,
(b) pontja dokumentálás, fejlesztési tervekészítés, szülők tájékoztatása,
 - egyes rendelkezések: 39/D, 39/E képesség-kibontakoztató felkészítés, óvodai személyiségfejlesztő, tehetséggondozó felzárkóztató program.
- A 32/1997. évi (XI.5.) MKM rendelet a „Nemzeti etnikai, kisebbségi óvodai nevelés iránynyelve” kiadásáról.
- Az 1021/2004. évi (III.18.) sz. kormányrendelet a romák integrációjáról.
- A 2/2005. évi (III.1.) OM rendelet a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének iránynyelve” kiadásáról.
- A 2011. évi /CXC törvény a nemzeti köznevelésről.
- Létavértes Város közoktatási – feladat ellátási – intézményhálózat működtetési és fejlesztési terve.
- Létavértes Város Önkormányzatának közoktatási, esélyegyenlőségi helyzetelemzése és terve.
- Létavértes Város Önkormányzatának közoktatási – minőség-irányítási programja.
- Az Arany János Általános Iskola pedagógiai programja.
- Az Irinyi János Általános Iskola pedagógiai programja.
- Az intézmény „Esélyegyenlőségi” programja.

- **Az intézmény „Minőségirányítási” programja.**
- **2014-ben a fenntartó határozata alapján ismételt Pedagógiai Program módosítására, illetve kiegészítésére került sor. A módosítás alapja az 1. sz. melléklet.**
- **Pedagógus előmeneteli rendszer.**

Intézményünk vezetése és nevelőtestülete, alkalmazotti közössége **arra törekedett**, hogy jelenlegi módosítások révén Helyi Pedagógiai Programunk **megfeleljen** a ma társadalmi elvárásainak, törvényi változásainak.

A programban megfogalmazott **É R T É K E K**, a nevelésben közvetlen és közvetett partnerként résztvevők számára **képviselhetők és felvállalhatók.**

A „Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde” óvodapedagógusai és dolgozói tudják és vallják, hogy minden tudás és tett csak annyit ér, amennyi átadható és vehető belőle.

L é t a v é r t e s, 2018. szeptember 01.

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde nevelőtestülete

2. AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve:	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde
Az óvoda címe, székhelye:	4281 Létavértes, Debreceni u. 1. sz.
Az óvoda telefonszáma:	52/376 135, fax: 52/376- 135
Az óvoda fenntartója és felügyeleti szerve:	Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő testülete
Az óvoda fenntartójának címe, telefonszáma:	4281 Létavértes, Kossuth u. 4. sz. 52/ 376-101, 376-345
Az óvoda alapítás éve:	1950.
Az óvoda OM azonosítója:	030959

2.1. Alapító okirat

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. § -a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1 A költségvetési szerv

1.1.1. Megnevezése: Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-bölcsőde

1.2 A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 4281 Létavértes, Debreceni utca 1. szám

1.2.2. telephelye (i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1.	Főzőkonyha	4281 Létavértes, Kossuth utca 8.
2.	Tálalókonyha	4283 Irinyi utca 8.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma:2006.01.01.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
 - 2.2.1. Megnevezése: Létavértes Városi Önkormányzat
 - 2.2.2. Székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth u. 4. szám

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányítószervének:
 - 3.1.1. Megnevezése: Létavértesi Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
 - 3.1.2. Székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth u. 4. szám
- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának:
 - 3.2.1. Megnevezése: Létavértesi Városi Önkormányzat
 - 3.2.2. Székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth u. 4. szám

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfeladata: Óvodai nevelés, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CVC. törvény előírásai szerint Bölcsődei ellátás a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 42.§-a és 42/A. §-a alapján, a 43. § (1) bekezdés szerinti Bölcsőde kertén belül. A Gyvt. 21. §., 21/A. §., 21/B. §., 21/C. § szerinti intézményi és intézményen kívüli gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása.

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: A gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatok ellátása.
Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének szakmai feladatai. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, aki szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási) enyhe mértékben értelmi és beszéd fogyatékos, enyhe mértékű autizmus spektrum zavarral küzd.
Az óvodai ellátottak és köznevelési intézményben tanuló ellátottak részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása.
A köznevelési intézményben a pedagógusok és más munkavállalók részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok ellátása.
A rászoruló gyermekek intézményen kívüli szünidei étkeztetésének biztosításával összefüggő feladatok ellátása.
Gyermekek bölcsődében történő ellátása.
A bölcsődei ellátottak részére nyújtott gyermekétkeztetéssel összefüggő feladatok ellátása.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás.
2	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai.
3	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, ellátásnak szakmai feladatai.
4	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetői feladatai.
5	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben.
6	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben.
7	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés.
8	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása.
9	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében.

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Létavértes város közigazgatási területe.

A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: a Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben és a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény előírásai szerint az intézményvezető megbízása nyilvános pályázat útján történik. A költségvetési szerv vezetőjét Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő-testülete nevezi ki határozott – 5 év – időre.

Az intézményvezető felett az egyéb munkáltatói jogkört a polgármester gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	Munkaviszony	A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
2	Megbízási jogviszony	A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
3	Közalkalmazotti jogviszony	A Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv.
4	Közfoglalkoztatási jogviszony	A Közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. Típusa: többcélú intézmény, óvoda-bölcsőde

6.1.2. Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. Gazdálkodással összefüggő jogosítványok: pénzügyi, gazdasági, számviteli feladatait Létavértesi Közös Önkormányzati Hivatal – székhelye: 4281 Létavértes, Kossuth utca 4. – látja el.

6.2. A köznevelési intézmény tagintézménye(i):

	tagintézmény megnevezése	tagintézmény címe
1	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Tagóvodája	4281 Létavértes Irinyi u. 6. szám

6.3. A feladat ellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám a köznevelési intézményben:

	feladat ellátási hely megnevezése	tagozat megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde (óvoda)	-	300 fő
2	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde (bölcsőde)	-	30 fő
3	Létavértesi Gyermeksziget Óvoda-Bölcsőde Tagóvodája (óvoda)	-	80 fő

6.4. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	4281 Létavértes, Debreceni utca 1.	1595/1	használati jog	óvoda, bölcsőde, tálaló konyhája
2	4283 Létavértes, Irinyi utca 6.	216	használati jog	óvoda
3	4281 Létavértes, Kossuth utca 8.	1457	használati jog	főzőkonyha
4	4283 Létavértes, Irinyi utca 8.	214	használati jog	tálalókonyha

7. ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a LÉTAVÉRTESI GYERMEKSZIGET ÓVODA-BÖLCSŐDE 2018. augusztus 16. napján kelt, 2018. szeptember 01. napjától alkalmazandó Lv/5011-1/2018. okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Debrecen, 2018. augusztus 21.

3. AZ ÓVODA TÁRSADALMI KÖRNYEZETE – HELYZETELEMZÉS

Létavértes kisváros Hajdú-Bihar megye dél-keleti részén található, Debrecentől 28 km-re, a román határ mellett.

A lakosság száma **7118 fő** a legutóbbi adatok szerint.

A település természeti szépségeit adják: az erdős, ligetes, dimbes-dombos tájak, s az élővizekkel is átszótt szőlőskerti részek, a várost karéjban ölelő, gondosan művelt szántóföldi parcellák.

Nevezetességek, amelyeket az óvodás gyermekek megismerhetnek: kétpólusú városközpont, Vízi vágóhíd, Irinyi Arborétum és kiállító terem, öt templom, Művelődési ház és könyvtár, uszoda, játszóterek és tájházak, Rozsnyai Néprajzi Kiállító terem és Múzeum, Jurta tábor.

A város lakóinak többsége óvja, védi, gondozza környezetét, s arra neveli utódait is.

A lakosság jelentős száma tradicionálisan növénytermesztésből és állattartásból él.

Jelen vannak a településen a humán értelmiséget képviselő közalkalmazotti és köztisztviselői csoport mellett az agrár, a műszaki és egészségügyi szakemberek is vállalkozóként.

A városban a munkahelyi lehetőségek beszűkültek és a munkanélküliségi ráta növekedett.

Sok a szociálisan hátrányos helyzetű, segélyből élő ember és család.

Az előbbieken vázolt rétegződésből adódik, hogy az intézményekben növekvő tendenciát mutat a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az óvoda összlétszámából **8,5 %** hátrányos helyzetű, és **55%** a halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek.

A városban jelentős számban élnek a roma nemzetiséghez tartozó emberek.

A város infrastrukturális mutatói jók, minőségében és számszerűségében fejlődést mutatnak.

Az egészségügyi ellátást a **három** háziorvosi, **egy** gyermekorvosi, **két** fogorvosi körzet, mentőállomás, valamint a **három** védőnői körzet, **egy** iskolai védőnő, s a **24 órás** orvosi ügyelet biztosítja.

A lakosság egészségének preventív és gyógyító ellátását szolgálja a térségi feladatokat is ellátó **Érmelléki Egészségcentrum és Szakrendelő**

Örvendetes tény: 2018. szeptember. 1-től két csoporttal bölcsődei ellátás is biztosított a városban.

A fiatalodó lakosság egy része már régen vár erre a lehetőségre.

Ez az intézmény szükséges szolgáltatásként funkcionál a város népességmegtartó képességének növekedéséhez!

A köznevelés intézményhálózata is teljes a településen.

Elemi: Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde, Arany János és Irinyi János Általános Iskolák, OKJ-s felnőttképzések.

A nevelőmunkát segíti: a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Derecskei Tagintézménye.

A kultúra szolgálatában áll: a Művelődési ház és könyvtár a mindenki számára elérhető internet hozzáféréssel.

Programjaik egyre inkább hasznosulnak a felnövekvő generációk nevelődésében.

A lakosság egészségét a rendszeres mozgás és sportolási lehetőséget biztosítja a városi Sporttelep komplexuma, s az iskolai Sportcsarnok és tanuszoda.

Az utóbbi időben a versenysportok szakosztályai is aktív működést tanúsítanak a tehetségek gondozásában, fejlesztésében, az utánpótlás nevelésében. (lásd: óvodai labdarúgás, kézilabda, úszás vonatkozásait)

Az előbbieken bemutatott természeti, társadalmi környezetben élnek a létavértesi emberek, többek között óvodapedagógusok, egyéb dolgozók és gyermekek is.

A 2,5 – 7 (legfeljebb 8) éves korú gyermekek óvodai nevelését biztosítja a **Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde két** óvodaegységben, **14** gyermekcsoportban, **380** férőhelyen.

Az intézményünkben működik a bölcsődei egység, ahol 20 hetes kortól tudjuk gondozni a gyermekeket.

A 2013/14-es tanévtől kezdődően a köznevelési törvényben meghatározott maximált csoportlétszámot tartani lehet.

A gyermekcsoportok szervezése életkor szerinti homogén összetételben történik, szükség esetén vegyes életkorú csoportok kialakítását is biztosítja az óvoda vezetése.

Az integrációs stratégiának több évtizedes hagyománya van az intézményben.

Konkrét törvényi keretek között 2007/08-as tanévtől kezdődően fontos része lett az intézmény programjának az óvodai integrációs tevékenység.

Pályázati keretek között jelentős összegeket nyert az intézmény a témával kapcsolatos tárgyi-személyi feltételek fejlesztésére, gyarapítására.

A 2014-15-ös tanévtől a szülői igényeknek megfelelően a fenntartó képviselőtestületi döntése alapján egy játékos nyelvi (angol) csoport indul, így a gyermekközösség fent említett összetétele nem biztosított.

A városban élő SNI-s gyermekek nevelését az alapító okiratban megfogalmazottak szerint vállalja az intézmény, a külső szakemberek fejlesztő iránymutatása, segítsége alapján.

Az ilyen állapotú gyermekek fejlesztése **egyéni terv szerint** történik.

A településen migráns státuszú óvodás gyermek jelenleg nincs.

Az óvodáskorú gyermek populáció neveléséhez, fejlesztéséhez a központi elvárásoknak, vonatkozó törvényeknek és a helyi sajátosságoknak is megfelelő Pedagógiai Program ad tartalmat, formát és kereteket.

Mindkét óvodaegység ezzel a programmal dolgozik egy-egy sajátosság hangsúlyozása mellett.

A program fő tartalmi vonulata, a pedagógiai folyamat központi moduljai: az egészséges életmódra nevelés, mozgásfejlesztés, értelmi nevelés, szocializáció, differenciáló, egyéni fejlesztő metódussal.

A tartalmi munka megvalósításának szinterei a **10** csoportos központi óvoda és a **4** csoportos tagóvoda.

A pedagógiai munka eredményességét a sokoldalúan képzett pedagógusok és egyéb munkatársak közössége biztosítja.

A vezetés jól összehozott, igényes, következetes, innovatív egyénből áll.

Az intézmény **2002-től a Comenius I. Partnerközpontú Intézményi Minőségbiztosítási** modelt, majd **2015 szeptemberétől az Intézmény Önértékelési rendszert** vezette be a pedagógiai munka értékelése, fejlesztése érdekében. **2017 szeptembertől az intézményi teljesítményértékelés került bevezetésre.**

A pedagógiai munka minőségének megerősítését fokozta a többszöri elismerő szakmai, gazdasági, tanügy igazgatási ellenőrzés, valamint a sikeres pályázatok is.

A Helyi Pedagógiai Programban megfogalmazott cél-és feladatrendszer és a kimeneti eredmények jól szolgálják a gyermekek kiegyensúlyozott és időben történő iskolakezdését.

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde a 2018-2019-es nevelési évben elnyerte a Boldog Óvoda címet! A „Boldog Óvoda” kezdeményezés mögött a „Jobb veled a világ” alapítvány áll.

Olyan óvodák vehetnek részt ebben a projektben, akik fontosnak tartják azt, **hogy a gyermekeket** már óvodás kortól **tudatosan a pozitív gondolkodásra neveljék.** Ennek érdekében minden hónapban egy alkalommal tartanak egy „boldog órát”, ahol játékosan formálják érzelmi hozzáállásukat.

Az óvodai életünk mindennapjaiba is próbáljuk beleszőni az optimista gondolkodást vidám játékos tevékenységek szervezésével minél több boldog percet okozva gyermekeink számára.

A különböző közös tennivalók a munkaközösségek, munkacsoportok, szülői klub, nevelőtestületi értekezletek és tréningek, továbbképzések, ünnepek és kirándulások nagymértékben hozzájárultak egymás értékeinek megismeréséhez.

Az egységes szellemű, hatékony, mérésen és minősítésen alapuló nevelőmunka kiteljesedéséhez

4. A KÖZPONTI ÉS A TAGÓVODA HELYZETKÉPE SZEMÉLYI, TÁRGYI FELTÉTELEK

4.1. A Debreceni u. 1. sz. alatti központi óvoda jellemzői:

A központi óvoda épülete az Új Magyarország Fejlesztési Program által meghirdetett pályázat révén épült **meg 2010-ben.**

Ebben a XXI. századi új épületben a létaian részén található három óvodaegység fúziója jött létre. A komplexumban **10** óvodai és **2** bölcsődei gyermekcsoportba járó gyermekek nevelése, gondozása történik.

Az óvodai férőhelyek száma, **300** fő, a bölcsődei férőhelyek száma 28 fő.

Csoportok megnevezése és logói:

„A” OLDAL

Eperke csoport

Katica csoport

Delfin csoport

Szívecske csoport

Maci csoport

„B” OLDAL

Pillangó csoport

Mazsola csoport

Bóbita csoport

Csicsergő csoport

Kisvirág csoport

A központi óvoda körzetéhez tartozó gyermekek összetétele a következő:

Növekvő tendencia mellett **8 %** hátrányos helyzetű és **51 %** pedig halmozottan hátrányos helyzetű családból érkezik az óvodába.

2008. szeptember 1-től az alapító okiratban foglaltak alapján történik az **SNI-s gyermekek integrált nevelése.**

A fent említett adatokból kiderül, hogy minden óvodás korú gyermek felvételt nyer **2,5 éves korától.**

Az intézmény épületkomplexuma a város egyik fő utcájából nyílik a Sporttelep szomszédságában.

Az óvoda épülete szinte érintetlen természetes környezetben helyezkedik el, amit csend és nyugalom vesz körül.

A tágas, világos csoportszobák mellett minden kiszolgálóhelyiség a gyermekek maximális komfortérzetét szolgálja.

Az épületen belül adott minden gyermek számára: tornateremben történő mozgás, különböző fejlesztő foglalkozásokon való részvétel, csoportonkénti mosdó, öltözőhelyiség és fedett terasz.

Lehetőség van a családdal, egyéb közvetett és közvetlen partnerekkel történő kapcsolattartás színhelyének biztosítására is, ünnepek, ünnepélyek rendezésére.

Biztosítottak a könyvtárral is rendelkező nevelői szoba, öltöző helyiségek, tálaló konyha a legkorszerűbb konyhatechnikával, orvosi szoba és elkülönítő, mosókonyha, játéktárolók, szertárak, raktárak.

Ebben az épületben található az óvodavezető, általános helyettes székhelye és itt működik az óvoda adminisztrációs központja is.

A bútorzat, illetve a többi berendezési tárgy teljes egészében igazodik a gyermekek méretéhez, megfelel a korszerű minőségi követelményeknek mind kényelmi, esztétikai és biztonsági szempontból.

A dekorációnál természetes hatású anyagok dominálnak, harmóniát árasztó színekkel, formákkal. A szakmai eszközállomány, a játékkészletek minőségében és mennyiségében is célorientáltan szolgálják a mindennapi nevelőmunkát.

Az udvar életkor specifikusan tagolva, különböző mozgásfejlesztő játékkal és stabil – mobil eszközökkel szolgálja a gyermekek kinti szabad játék tevékenységét.

Az egész épület komplexum akadálymentesített.

A környezettudatos magatartás kialakulását szolgálja a napkollektoros vízmelegítő rendszer.

A központi óvodában a személyi feltételek a következők:

Az óvodapedagógusok száma **23 fő**, ebből **1 fő** függetlenített óvodavezető. A nevelőtestület életkor szerinti összetétele fiatalodó tendenciájú.

Minden gyermekcsoport életét többségében egymást jól kiegészítő óvodapedagógus párok irányítják.

Az elmúlt években minden óvodapedagógus teljesítette a **120 órás továbbképzési** kötelezettséget, vagy valamilyen területen szakvizsgázott.

A plusz végzettség, továbbképzés a következő területeken jellemző: differenciáló fejlesztés, mérés-értékelés, kompetenciafejlesztés, kommunikáció és beszédfejlesztés, logopédia, integráció, gyermekvédelem, báb- és drámapedagógia, tanügyigazgatás, közoktatás vezetés, játék és szabadidő tervezés, tehetség gondozás.

A továbbképzési rendszer finanszírozásának változásai miatt a jövőben pályázat útján, vagy önköltséggel lehet plusz végzettséget szerezni.

A nyitvatartási idő egészére (6³⁰-tól 17³⁰-ig) óvodapedagógusi jelenlét biztosított. Az óvoda nyitvatartási ideje igazodik a szülők igényeihez.

Minden óvodapedagógus bekapcsolódhat érdeklődése és plusz képzettsége szerint valamelyik munkacsoportba vagy munkaközösségbe.

Távlati célként említhető, hogy minden óvodapedagógus rendelkezzen képességfejlesztés területén plusz képzettséggel, szakvizsgával.

A nevelőmunka aktív segítői: **1** fő adminisztrátor, **4** fő pedagógiai asszisztens és **11** fő szakképzett dajka. Munkájukat a korszerű követelményeknek megfelelően a munkaköri leírásuk szerint végzik.

A dajkák az elvárásoknak megfelelő rendet és tisztaságot rugalmasan kialakított munkamegosztás alapján látják el igazodva a törvényi változásokhoz is!

Az intézmény textíliáinak és védőruháinak tisztán tartásáról **1** fő mosónő gondoskodik.

Mindkét óvodaegység épületének, udvarának, berendezéseinek rendben tartásáról **1** fő karbantartó gondoskodik.

Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti:

- **A szocializáció, a közösségi nevelés kiemelt kezelését.**
- **Differenciált, személyre szabott, esélyt növelő hátránykompenzálást, tehetséggonddozást az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.**
- **Kommunikációt és anyanyelvi nevelést báb- és drámajátékkal.**
- **Hagyományok és helyi népszokások ápolását, értékeinek megőrzését, továbbadását, hazaszeretetet és a szülőföldhöz kötődés erősítését.**
- **Környezettudatos magatartás kialakítását, környezetvédelemre nevelést.**

4.2. Az Irinyi u. 6. szám alatti tag óvoda jellemzői

Az épületben **négy** gyermekcsoport működik.

Zümi csoport

Cirmi csoport

Bambi csoport

Szivárvány csoport

Férőhelyek száma **80** fő. **8 %** a hátrányos helyzetű és **64 %** a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Az óvoda a vértesi városrész központjában található.

Az épület nagyobbik szárnya több mint százéves. Irinyi János családi házából lett kialakítva.

Jelenlegi állapotát többszöri bővítéssel és újítással nyerte el.

Az épület műemlék jellegű, amit a homlokzaton található névtábla is jelez.

Az óvoda szomszédságában jelenleg az Irinyi János Általános Iskola felújított központi épülete található, az udvarán az Irinyi Múzeummal és emlékparkkal.

Az óvodát és az iskolát körbeveszi az Arborétum és az EU-komfortú szabadidő park.

A nevelés-oktatás két komplexuma mellett emeli a város központjának színvonalát, gazdagságát a folyamatosan bővülő, szépülő Református Szeretetház, állandó néprajzi kiállítással, jurta táborral.

A Szeretetház lakói és dolgozói körében is rendszeresen és szívesen látott vendégek a gyermekek és az óvoda alkalmazotti köre.

Az iskolával természetes módon jó kapcsolatot ápol az intézmény közössége.

Az óvoda épületében **4** csoportszoba található, **1** tágas **2** közepes, **1** pedig kisebb alapterületű.

A gyermekek mozgásfejlesztését szolgálja a jól felszerelt tornaszoba.

Az épületben található kiszolgálóhelyiségek: az öltöző és zsebongóként működő folyosó rendszer, felnőtt, gyermekmosdó és WC, tálalókonyha, több funkciós vezetői iroda, szertár.

Az épület komfortfokozata teljes körű.

Az óvoda bútorzata, a berendezést kiegészítő kellékei korszerű igényeknek és ízlésnek megfelelő.

A belső és külső miliók eszközeinél a természetes anyag használata dominál.

A játékállomány és a szakmai eszközök tára pályázati úton, a szülők közösségének támogatása révén, s az óvodai dolgozók ötletes és kreatív munkájának köszönhetően intenzíven gyarapított mennyiségében és minőségében.

Az óvoda általános és specifikus felszereltsége hatékonyan biztosítja a differenciált, egyéni képességfejlesztést minden területen.

Az épület egységben **büszkeségként említhető** EU szabványnak megfelelő játékokkal felszerelt tágas, árnyékos udvar, amit a 2017-2018-as tanév végén vehettek birtokba a gyermekek.

Az épület hiányosságai:

- **fedett, külső terasz**
- **hátsó kijárat az udvarra**
- **az épület tetőcseréje**
- **szilárd burkolatú tér**

Ezeket a hiányosságokat az elkövetkezendő években tervszerűen ütemezve pótolni szükséges.

A megfiatalodott óvodapedagógus kollektíva **nyolctagú**.

Mindenki felsőfokú vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik.

Az utóbbi időben leginkább olyan továbbképzéseken gyarapítottuk az ismereteiket, mint: mérés-értékelés, képességfejlesztés, integráció, drámapedagógia, kompetenciafejlesztés, tehetséggondozás, közoktatás vezető.

A fiatal, pályakezdő óvodapedagógusok rendszeresen és következetesség mellett számíthatnak az idősebb kollegák támogató segítségére.

A gyermekcsoportok életét egymást kiegészítő óvodapedagógus párok irányítják

A nyitva tartás teljes intervallumában (6³⁰-tól – 17³⁰-ig) biztosított az óvodapedagógus jelenléte.

Az óvodaegység élén tagóvoda vezető áll.

Sokoldalúan képzett, elméletben és gyakorlatban is megfelelően hasznosítható segítséget tud nyújtani a fiatal kollektíva számára.

A nevelőmunka közvetlen segítői: 1 fő pedagógiai asszisztens, 4 fő szakképzett dajka.

Feladataikat a munkaköri leírás szerint végzik.

A tagóvoda teljes alkalmazotti körére jellemző:

Az új iránti nyitottság, igényes és korszerű nevelőmunka, környezettudatos magatartás.

Erényünké fejlődött minden vonatkozásban a csapatszellem.

Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti:

- **Hagyományok és helyi népszokások éltetését, értékeinek megőrzését, továbbadását a hazaszeretet, és a szülőföldhöz való kötődés erősítését.**
- **A felsorolt ünnepek eredet szerinti szervezését: szüret, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja és évzáró.**
- **Környezeti nevelés hangsúlyozását, környezettudatos magatartás alakítását sok séta és kirándulás beiktatásával, mikro- és makro környezetben található növény és állatvilág megismerésével, természetvédelemmel.**

Összefoglalva:

Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Mindegyik óvodaegységben szakmailag jól képzett, fiatalodó pedagógus és munkatársi közösség dolgozik, akik a nevelés kulcsszereplői és személyiségük meghatározó a gyermekek számára.

Nyitottak a kölcsönös együttműködésre, egymás, a gyermekek és a szülei tiszteletére, megbecsülésére.

Minden dolgozóra jellemző a pedagógiai optimizmus, megértő, elfogadó, támogató, segítőkész gyermekszeretet, mely modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A továbbképzés igénye, a szaktudás, az innovatív szellemiségű munka rangos helyen lévő evidencia minden óvodapedagógusnál.

Az óvoda hospitálási rendszere (oda-vissza igény) mindenkinél a megerősítést, a változtatás igényét, a kompetenciák szélesítését, színesítését, a nyitottságot szolgálja.

Az intézményben működő munkacsoportok és munkaközösségek mindig a tartalmi munka aktuális fejlesztendő területeihez igazodó tematika szerint működnek.

Ezek a közösségek a következők: tematikus munkaközösségek, Bölcsődei munkaközösség Teljesítményértékelés munkacsoport, Tehetség munkacsoport, Önértékelési Csoport, Óvoda-iskola átmenet munkacsoport, Rendezvények szervezése munkacsoport, Kommunikációs munkacsoport.

Az említett pedagógus közösségek egységes szellemű értékeken, követelésen alapuló pedagógiai ráhatások, folyamatok kialakításában, működtetésében a specialitások megerősítésében, a sajátos arculat megteremtésében, a gyermekek mérésében és fejlesztő értékelésében töltenek be fontos szerepet.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember közreműködését vesszük igénybe.

A munkaközösségek és munkacsoportok jól segítik az óvodavezetés ellenőrző, elemző, értékelő, minősítő feladat meghatározó tevékenységét.

A 2015/16-os tanévben az Intézményi önértékelés és a Tanfelügyeleti ellenőrzést megelőzően megalakult a Belső Önértékelési Csoport, mely kidolgozza az ellenőrzéshez, értékeléshez tartozó dokumentumokat és lebonyolítja a szükséges folyamatokat.

Az intézmény vezetését tapasztalt pedagógusok alkotják.

Feladataikat összeszokottan, kritikától sem mentesen, igényesen, felelősséggel, s kellő értékű, önálló döntési mechanizmus mellett végzik. A generációváltás folyamatosan történik. Előnyt élveznek a helyi származású, településen élő kollegák.

Ez köszönhető annak is, hogy az intézmény évek óta külső gyakorló helye a levelező tagozaton lévő óvodapedagógus képzésnek.

Az intézmény Helyi Pedagógiai Programjához illesztett humán erőforrás igénye a következő öt évre:

- 31 fő óvodapedagógus, ebből 1 fő függetlenített óvodavezető,
- 1 fő logopédus,
- 5 fő pedagógiai asszisztens,
- 15 fő óvodai dajka,
- 1 fő óvodatitkár,
- 1 fő mosónő,
- 1 fő karbantartó.

Az intézmény kiegyensúlyozott működtetése a megnövekedett külső és belső alapterület miatt plusz személyzet közreműködését igényli.

A két óvodaegység egy nevelési intézmény, a kiindulási pontok, alapelvek, a nevelésfilozófia azonosságát valljuk.

A Pedagógiai Programunk hangsúlyozza a gyermekek testi- lelki gondozását, az érzelmi, erkölcsi biztonság megteremtését, a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását, az integrált és multikulturális nevelést a családi nevelés kiegészítőjeként.

Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására.

5 . GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

5.1. GYERMEKKÉP

- A gyermekeink legyenek derűsek, bátrak, nyíltak, forduljanak bizalommal a felnőttek és társaik felé.
- Hosszú ideig őrizzék meg őszinte mosolyukat, megnyilvánulásait, váljanak elfogadóvá, megértővé.
- Önként, örömmel, aktívan, alkotó módon, saját egyéni értékeik hozzáadásával vegyenek részt minden tevékenységben, tekintsék azt élvezetes játéknak.
- Őrizzék meg természetes kíváncsiságukat, tudásvágyukat, óvják, védjék, alakítsák környezetüket.
- Bátran fogalmazzák meg kéréseiket, véleményüket.
- Legyenek udvariasak, türelmesek, érdeklődők, rendszeretők és alkalmazkodók.
- Érzelmeket palástolás nélkül fejezzék ki, hogy megismerhetővé váljanak.
- Kellő feladattudattal, önfegyelemmel, figyelemmel, szokásokkal és ismeretekkel, várakozással készüljenek az iskolai életre.
- Személyiségük életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően, harmonikusan fejlődjön, érezzék egyedi szociális mivoltukat, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben.

„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét,
éretted van itt minden, ami szép.”
(Várnai Zseni)

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszük.

Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

Meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nevelő munkánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

5.2. ÓVODAKÉP

- **Törekszünk a gyermeki személyiség tiszteletének, szeretetének biztosítására, megbecsülésére és a következetes bizalom kiépítésére.**
- **Fontos számunkra a gyermeki személyiség fejlesztése egyéni készségeik, képességeik kibontakoztatása, hátrányaik csökkentése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, a tehetségígéretek támogatása.**
- **Szem előtt tartjuk a differenciált fejlesztés elvét.**
- **A nevelés érdekében alkalmazott pedagógiai hatásokat minden esetben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk.**
- **A családi nevelés kiegészítőjeként az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, személyi feltételeivel és tárgyi környezetével biztosítjuk a gyermekek fejlődésének, nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.**
- **Óvodánk funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő, melyek segítségével megteremtjük a gyermekek kisiskolás korba való átlépésének belső pszichikus feltételeit.**
- **Óvodai nevelő munkánkkal gondoskodunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítéséről, értelmi képességeik egyéni és életkor specifikus alakításáról, az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.**
- **A tevékenységeken keresztül közvetítjük az egyéni képességekhez igazodó műveltség tartalmakat, emberi értékeket.**
- **Biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó, migráns gyermekek önazonosság megőrzését és társadalmi integrálását.**

5.3. ÓVODAPEDAGÓGUS KÉP

- **Jellemezzén bennünket önzetlen gyermekszeretet, gyermekközpontúság.**
- **Törekedjünk a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerjük fel és szükség esetén irányítsuk őket megfelelő szakemberhez.**
- **Legyenek összhangban a pedagógiai folyamatokat meghatározó tervezési dokumentumaink az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és a Helyi Pedagógiai Programmal.**
- **A tanulási folyamat felépítésével, lépéseinek egymásra épülő tervezésével segítsük a kitűzött cél elérését, szükség esetén rugalmasan változtassunk előzetes terveinken, elképzeléseinken.**
- **A tevékenységek tudatos megtervezésére tegyük a hangsúlyt, használjuk ki a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazzuk a differenciálás elvét, tudatosan törekedve a gyermekek motiválására és aktivizálására.**
- **Támogassunk és szervezzünk óvodai és óvodán kívüli közösségfejlesztő tevékenységeket, programokat, alkalmazva a szociális képességeket fejlesztő módszereket.**
- **A pedagógiai módszereket az adott tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően alkalmazzunk, támogatva a kompetenciafejlesztést.**
- **Rendelkezzünk megfelelő módszertani kultúrával, melyet tudatosan, célszerűen és változatosan használjunk a különböző munkaformákban.**
- **Ismerjük a pedagógiai tevékenységet meghatározó tervezési dokumentumokat, különböző szintű terveink szervesen épüljenek egymásra.**
- **Tervezésünk során a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon vegyük figyelembe! (életkori sajátosságait, a gyermekek érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit és a környezeti feltételeket).**
- **Építsünk a gyermekek más forrásokból szerzett tudására, használjuk ki és alkalmazzuk a tevékenység kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket.**

- **A nevelési folyamatot úgy építjük fel, hogy elősegítse az értelmi képességek fejlődését, előtérbe helyezve a gyermekek önálló gondolkodását és kreativitását.**
- **A nevelőmunka során biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, a meglévő hátrányai csökkenjenek, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekek esetére.**
- **Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.**
- **Helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük a felmerülő konfliktusokat, pozitív példák megerősítésével, ismerjük fel a tanulási és magatartási problémákat, kompromisszumos megoldásra törekedünk.**
- **Legyünk képesek az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.**
- **A pozitívumokra épülő, differenciált fejlesztő értékelést részesítjük előnyben, eredményéről a szülőknek megfelelő tájékoztatást nyújtunk.**
- **Személyes pozitív példánkkal segítjük az ön és társas értékelés alakulását.**
- **Pedagógus attitűdünk legyen nyitott, támogató, biztosítson a gyermekek számára nyugodt, bizalom teli légkört, tanulástámogató környezetet, megfelelő feltételeket, eszközöket, melyek igazodnak az életkori sajátosságokhoz.**
- **Tudatosan figyeljünk a gyermeki kezdeményezések bátorítására, építünk a pozitív visszajelzésekre, hibáik korrekt és tapintatos módon történő javítására.**
- **Rendelkezzünk pedagógiai optimizmussal, higgyünk minden gyermek fejlesztésében az egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe véve.**
- **Viselkedésünk, közösségi magatartásunk, kommunikációnk pontos, következetes, modellértékű legyen, szakmai hozzáértést tükrözzön. Érdeklődésünkkel, kérdéseinkkel ösztönözzük a gyermekek egymás közötti kommunikációját.**
- **Legyünk tisztában szakmai felkészültségünkkel, személyiségünk sajátosságaival és tudjunk alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.**
- **Rendelkezzünk innovatív, empatikus, kreatív, humoros, kommunikatív személyiséggel.**
- **Használjuk ki a pályázatokban rejlő lehetőségeket.**
- **Szakmai fejlődésünk elősegítése érdekében, állandó önreflexiót gyakoroljunk és folyamatos önképzéssel, továbbképzéssel, online képzéssel fejlesszük tudásunkat.**

- **A partnerektől kapott visszajelzéseket önkritikusan elemezzük, értékeljük és felhasználjuk őket.**
- **Igyekezünk szakmai álláspontunkat kifejteni, az óvodai tevékenység során felmerülő és kapott feladatokat, problémákat önállóan kezelni.**
- **Rendelkezzünk az elvárásoknak megfelelő munkafegyelemmel, munkamorállal.**
- **Tartsuk elsődleges szempontnak és használjuk ki a gyermekek folyamatos tevékenységét, az ismeretek, tapasztalatok szerzésének komplexitását, a gyermekek szabad önkifejezését a játékban.**
- **Legyünk a szervezetfejlesztés aktív részvevője, kapcsolódjunk be különböző szakmai közösségek munkájába.**
- **Lehetőség szerint használjuk az óvodai nevelés, képességfejlesztést támogató digitális eszközeit.**
- **Építsük és ápoljuk rendszeresen a partneri kapcsolatokat, lehetőség szerint használva az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat együttműködve a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel is.**

Óvodapedagógusi kompetenciák:

- 1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás.**
- 2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.**
- 3. Tanulás támogatása.**
- 4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.**
- 5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység.**
- 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.**
- 7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.**
- 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért.**

5.4. DAJKA KÉP

- **A gyermekekkel legyen türelmes és szeretetteljes a kapcsolata.**
- **Fogadjon el minden gyermeket és ennek megfelelően segítse személyiségük fejlődését.**
- **Kísérje figyelemmel az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vegyen részt a nevelő munkában.**
- **Személyes részvétellel vegyen részt és segítse a folyamatos tízóraizás menetét.**
- **A szokásrendszer alakításában erősítse a gyermekeket személyes példaadással.**
- **Megfelelően kommunikáljon a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.**
- **Legyen tisztában saját kompetencia határaival, s tartsa be azokat.**
- **Rendelkezzen az elvárásoknak megfelelő munkafegyessel és munkamorállal.**
- **Folyamatosan biztosítsa az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.**
- **Aktívan vegyen részt a rendezvények lebonyolításában, szívesen vállaljon plusz feladatokat.**

5.5. PEDAGÓGIAI ASSZISZTENS KÉP

- **A gyermekekkel legyen türelmes és szeretetteljes a kapcsolata.**
- **Fogadjon el minden gyermeket és ennek megfelelően segítse személyiségük fejlődését.**
- **Tevékenyen vegyen részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében, segítse a csoportvezető óvodapedagógus munkáját.**
- **Kísérje figyelemmel az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vegyen részt a nevelő munkában.**
- **Rendelkezzen az elvárásoknak megfelelő munkafegyessel, munkamorállal.**
- **Gondoskodjon a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a baleset megelőzéséről.**
- **Kulturált megjelenésével, magatartásával, viselkedésével és beszédkulturájával pozitív mintát adjon, értékeket közvetítsen.**

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

A gyermekek óvodáskor végére:

- **Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat.**
- **Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbözőségeit és tartsák tiszteletben.**
- **Tudjanak hatékonyan kommunikálni.**
- **Alkalmazzák helyesen a közösségi élet szokásait. Váljon igényükké az együttműködés.**
- **Rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, képességekkel, melyek birtokában képessé válnak óvodásból iskolássá szocializálódni.**

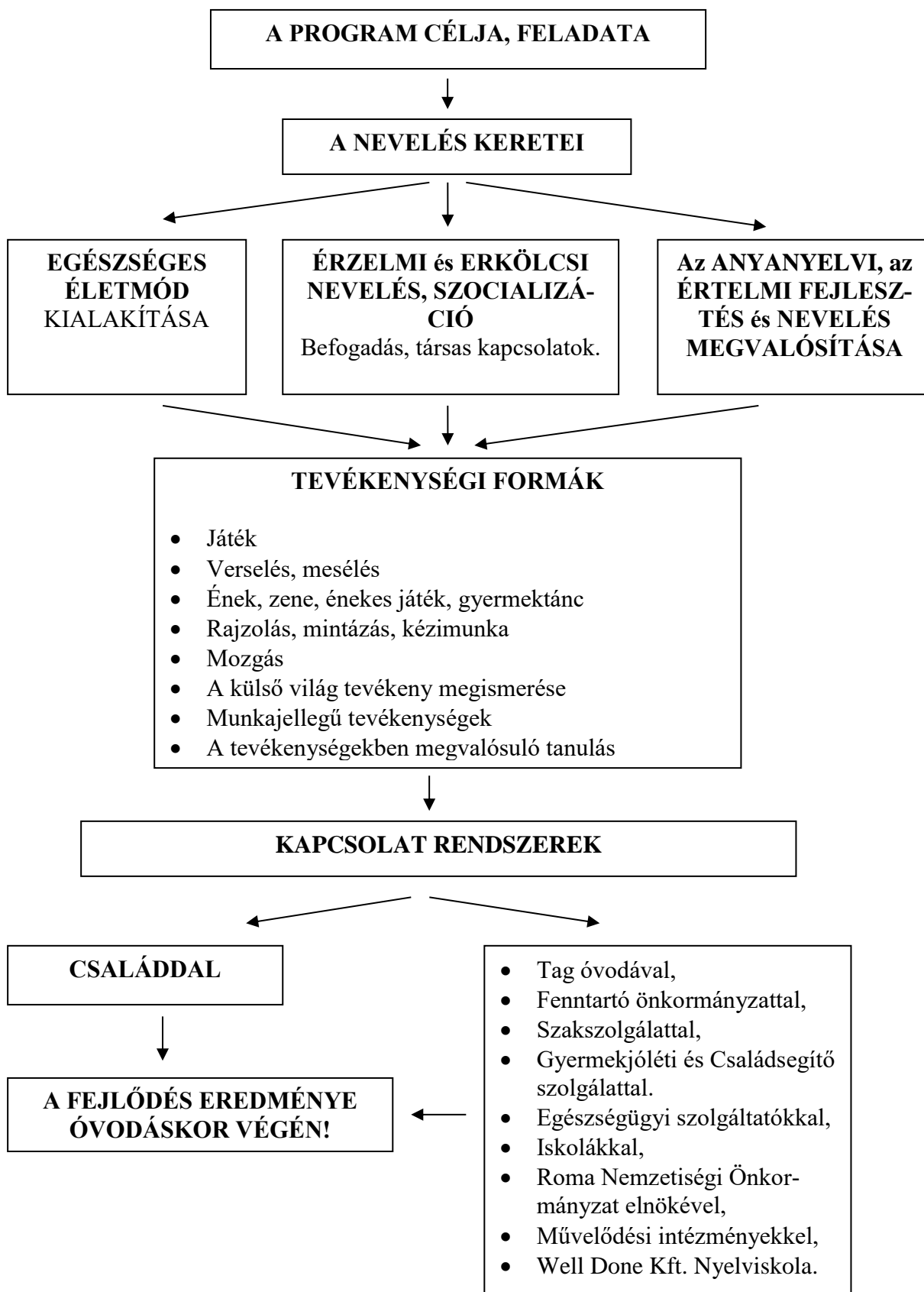
7. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

- Az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, személyiségük harmonikus fejlesztése.
- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés erősítése.
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- A gyermekek hatékony fejlesztése a közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével.
- Szocializációs folyamatok megszervezése a szokás- és szabályrendszer megalapozása érdekében. A folyamat közvetetten segítse az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges személyiség vonások fejlődését.
- A szabad játék túlsúlyának biztosítása az óvoda napirendjében a feltételek megteremtésével: megfelelő csoport légkör, hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőség, indirekt irányítás.
- Helyben élő, évszakkörökhöz kapcsolódó hagyományok ápolása, amely kötődést jelent a város múltjához, jelenéhez és jövőjéhez.
- A családi nevelés óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelését személyiségük kibontakoztatását.
- A roma gyermekek és szükség esetén a migráns gyermekek önazonosság tudatának megőrzése, ápolása, erősítése, a multikulturális nevelés biztosítása.
- Játékos angol nyelvi fejlesztés feltételeinek biztosítása a nyelvi csoportokban.

8. AZ ÓVODA RENDSZERÁBRÁJA

9. A NEVELÉS KERETEI

9. 1. Egészséges életmód alakítása

Célja:

- Váljanak testileg-lelkileg egészséges, harmonikus személyiséggé.
- Ismerjék és alkalmazzák az egészséges életmód szokásait, szabályait, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés terén.

Feladata:

- A gyermeki szükségletek folyamatos kielégítése, rugalmas, változatos tevékenységű napirend keretében.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, és biztonságos környezet megteremtése.
- Az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek egészségvédelmének, edzettségének biztosítása, harmonikus, összehangolt mozgás alakítása és a testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermekek egészségének védelme, az egészség megőrzés szokásainak alakítása.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, a fogmosás, az étkezés, öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása.
- A helyes táplálkozás ösztönzése különösen figyelve a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.
- Az egészséges és biztonságos környezet biztosítása a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos megatartás megalapozása.

- A megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása.
- A helyes, egészséges életmód szokásrendszerének fokozott alakítása a hátrányos, halmozottan hátrányos, SNI-s és roma származású gyermekek körében.
- A gondozás során együttműködés az óvoda alkalmazottaival, gondozást végző munkatársakkal, a dajka munkájának szervezése, irányítása, ellenőrzése.
- Az egészséges életmód szokás- és szabályrendszerének megismertetése, elfogadtatása a családokkal.
- Az óvoda megelőző tevékenységének szélesítése, együttműködés az egészségügyi szolgáltatókkal, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálattal és a szülőkkel.

A nevelőtestület esztétikus, nyugalmat, érzelmi biztonságot árasztó, gazdag, tárgyi környezet megteremtését tartja szükségesnek, mely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életritmusának alakulását, testi fejlődésének elősegítését.

Az óvodák udvarai tágasak, sokféle lehetőséget nyújtanak nyugalmas és aktívabb tevékenységek végzéséhez. Napsütés esetén biztosított az árnyékos játéktér.

Csapadékos idő esetén a gyermekek szabadban történő tartózkodása csak a központi óvodában megoldott, fedett terasz hiányában a tagóvodában nem.

A gyermekek szabad mozgása, edzése különböző stabil, mobil eszközökkel biztosított életkoruknak megfelelően.

Az udvari életet színesítik még: gyermek méretű közlekedési eszközök, homokozók, babaházak és egyéb játékok.

A csoportszobák többsége a gyermek létszámához viszonyítva megfelelő méretű, természetes megvilágításuk a korszerű igényekhez igazodik.

A bútorzat minden csoportban újra cserélt, tartós, esztétikus. Színvilágukban a fényt és a vidámságot sugallják. Méretben mindegyik alkalmazkodik az adott gyermekcsoport életkorához. A központi óvodában tornaterem, a tag-óvodában tornaszoba áll rendelkezésre, gazdagon felszerelt eszközökkel.

A kiszolgálóhelyiségek a központi óvodában a XXI. századi követelményeknek megfelelően vannak kialakítva mennyiségében, minőségében és alapterületében egyaránt.

Az Irinyi úti óvodában az öltözők, a mosdó és tálaló konyha kis alapterületű, szűk és zsúfolt. Használatuk nagy odafigyelést és alkalmazkodást igényel.

A kiszolgáló helyiségek felszereltsége korszerű, a mai igényeknek megfelelő.

A **gondozásnak** a Programban alapvető szerepe van, ugyanis az óvodai élet egészét áthatja.

Óvodába lépéskor minden gyermekről anamnézis készül.

Ez tájékoztatást nyújt a gyermek egészségi állapotáról, mozgás és beszédfejlődéséről, a családi nevelés jellemzőiről, szokásairól.

A rendszeresen végzett gondozási tevékenység közben természetes módon fejlődik minden kisgyermek egészséges életmódjának szokásrendszere.

Az önkiszolgáló feladatok végzése alakítja énképüket és segíti önállóvá válásukat.

A gondozási tevékenységeket minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben, rendszeresen, egyéni képességeihez mérten végzi.

9.1.1. Testápolás

Minden gyermek megismeri a tisztálkodási eszközök helyes használatát.

Amíg egy-egy fázis készségszintűvé nem válik mindig felnőtt példa adása és felügyelete mellett történik.

Ebben a munkában a dajka, pedagógiai asszisztens is részt vesz, megfelelő óvodapedagógusi elvárás, igény közlése mellett.

A gyermekek óvodába lépéstől napi egy alkalommal mosnak fogat.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek többsége az óvodában ismeri meg az angol WC használatát, a folyóvízes, szappannal történő kézmosás szükségességét és fontosságát, amit nagy előszeretettel gyakorolnak.

A papír zsebkendő tárolása minden csoportban a gyermekek számára elérhető helyen történik, ha szükséges mindig használhatják.

Az egészségügyi papír rendszeres használata **váljon igényévé** minden óvodás gyermeknek.

9.1.2. Öltözködés

Az öltözködés gyakorlásában leginkább a saját testéről kap jelzéseket a gyermek.

Közben tapasztalatokat szerez az öltözködés sorrendjéről, és annak könnyebb végrehajtásáról. Ezeket a tevékenységeket kezdetben segítséggel, később egyre nagyobb önállósággal végzik.

A szülő a gyermek öltözködési szokásainak alakításához, ízlésformálásához igénynek megfelelően segítséget kap.

Felhívjuk a figyelmet a túl- és alul öltöztetés egészségügyi veszélyeire.

Hangsúlyozásra kerül a réteges öltözködés előnye és fontossága.

9.1.3. Táplálkozás-étkezés

Az étkezéshez megfelelő gyermekméretű eszközök állnak rendelkezésre.

Az eszközök fogása, hordása, célszerű mozgatása hat a kéz apró, finom izmainak erősödésére.

Az óvodáskor utolsó évére fokozatosan minden gyermek **rászokik a kés-villa megfelelő** használatára.

Kialakul az étkezéskor szükséges helyes testtartás is.

A napi háromszori étkezés révén ízekben, tápanyagokban gazdag, változatos étrend áll a gyermekek rendelkezésére. A gyermekekkel szükséges elfogadtatni a számukra ismeretlen, szokatlan ételeket. Gyümölcsök, zöldségek rendszeres fogyasztása elősegíti a rágóizmok fejlődését, az egészséges táplálkozást.

A szabadjáték zavartalanságát biztosítva a délelőtti étkezés folyamatosan történik.

Az étkezési szokásokban tapasztalható egyéni különbségek, hátrányok kiegyenlítése a kulturált körülmények biztosításával, személyes példaadással, sok gyakorlással megfelelő szintre kerül.

9.1.4. Alvás-pihenés

A délutáni pihenés minden esetben a kiszellőztetett csoportszobában történik.

Alvás előtt minden gyermeknek lehetősége van szükségleteinek kielégítésére, mely feltétele a nyugodt pihenésnek.

A gyermekek a nyugodt pihenés érdekében a kényelmetlen ruhadarabjaikat életkortól függően felnőtt segítséggel összehajtván a polcaikra teszik, levetett cipőjüket egymás mellé az ágy végéhez helyezik.

A gyermekek behozhatják kedvenc tárgyaikat az alváshoz, igény szerint simogatással cirógatással segítjük a pihenésüket.

Minden alkalommal altató mesét hallgathatnak a gyermekek.

Az ébresztés simogatással esetleg halk zenével történik.

Az ébredés után a gyermekek takarójuk, ágyuk megigazításához szükség szerint segítséget kapnak.

Alvás előtt és után a gyermekek életkornak megfelelően részt vesznek a terem átrendezésében.

9.2. Óvó-védő tevékenységek

A gyermekeket a baleset megelőzése érdekében önmaguk és társaik testi épségének megóvására kell nevelni.

Az eszközök, használati tárgyak ellenőrzése, karbantartása, hibaforrások megszüntetése folyamatosan történik.

Nagy hangsúly helyeződik a higiénés szabályok betartására, ilyenek pl.: környezet tisztántartása, portalanítás, fertőtlenítés, folyamatos friss levegő biztosítása.

A megfelelő páratartalom biztosítását a sok zöldnövény adja.

A gyermekek edzettségét növeli a szabad levegőn végzett többféle mozgásos tevékenység.

A gyermekek életkori sajátosságuknak megfelelő időtartamban pihenhettek. A lefekvés és felkelés csoportok között lépcsőzetesen történik, de egy adott közösségen belül közel azonos időben. A pihenés előtt mesét, altatót hallgatnak, és halk zene szólhat.

Ezek a tevékenységek biztosítják a megnyugvást, a pihenést.

A megbetegedett gyermekek kiemelése a közösségből mindig megtörténik. A szülők értesítése a csoportvezető óvodapedagógus kötelessége.

Indokolt és sürgős esetben azonnal gyermekorvoshoz kerül a sérült, vagy lázas beteg gyermek.

Orvosi igazolással szükséges bizonyítani a gyógyulás tényét.

A köznevelési törvény rendszeres szűrővizsgálatot feltételez minden óvodában, amely kiterjed a gyermekek **tartás, hallás, látás, fogászati szűrővizsgálatára** egyaránt. Ezek közül szinte mindegyik megvalósul különböző időpontokban.

Közreműködnek benne: védőnők, gyermekorvosok, szakorvosok.

A gyermekorvossal, a fogorvosokkal alkalomszerű, míg a **védőnővel** rendszeres a kapcsolat.

Közös és kiemelt érdek a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésének elősegítése.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekekben kialakul a tiszta, esztétikus környezet iránti igény, vigyáznak rá, részeseivé válnak alakításában.
- Megtanulnak alkalmazkodni a különböző körülményekhez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni. Ez magabiztossá és öntudatosná teszi őket.
- Önállóan végzik személyükkel kapcsolatos helyes tisztálkodási, öltözködési teendőiket, igényükké válik, és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.
- Az egészséges életmóddhoz kapcsolódó, helyes táplálkozási, higiéniai és káros szenvedélyektől mentes szokások beépülnek.
- Képesek szükségleteik felismerésére, törekszenek azok kielégítésére.
- Kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg-lelkileg, szellemileg teherbíróvá válnak.
- Igénylik a szabadban való tartózkodást, a rendszeres mozgást, sétát, kirándulást, a természet közelségét.
- Képesek lesznek a természet szépségeire rácsodálkozni.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni képességeiknek és lehetőségeiknek megfelelően elsajátítják az egészséges életmód szokásrendszerét.

9.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célja:

- Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmagukat.
- Legyenek képesek annak elfogadására és megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Önként, örömmel, aktívan, alkotó módon vegyenek részt minden tevékenységben.
- Őrizzék meg természetes érdeklődésüket, kíváncsiságukat, tudásvágyukat.
- Alakuljanak ki azok a képességek, amelyek lehetővé teszik érzelmeik őszinte, az erkölcsi normáknak megfelelő kifejezését.
- Rendelkezzenek olyan viselkedési mintákkal, amelyek lehetővé teszik a hatékony beilleszkedést az adott közösségbe.

Feladata:

- Olyan óvodai légkör teremtése az óvodába lépéstől az iskolakezddésig ahol:
 - a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik,
 - érzelmi biztonság, állandó értékrend veszi körül a gyermekeket,
 - bizalom teli, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a légkör,
 - ők vannak a középpontban,
 - értük és velük történik minden,
 - fontosnak érzik magukat,
 - megélhetik természetes, társas szükségleteiket.
- A lehető legjobb igény szerinti befogadási feltételek biztosítása:
 - szülővel együtt,
 - kedvenc játékkal,
- Közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás és norma rendszerének megalapozása.
- Az együttműködés kialakítása, közösségi kapcsolatok és érzelmeket erősítő helyzetek teremtése, megfelelő módszerek alkalmazása az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.

- Minden gyermekben fel kell fedezni önmagához mértén azt a területet, amelyben sikereket érhet el.
- A közösségi élet szokásainak, szabályainak következetes betartásával alakuljon állandó értékrendjük.
- A hagyományápolás, multikulturális nevelés biztosítsa a pozitív emberi kapcsolatokat, a ragaszkodást, az egymás iránti figyelmesség fejlődését.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára építve segítse a gyermeket, hogy megismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.
- A különbözőség elfogadása, megértése a pozitív jellemzők kiemelésével alakuljon ki a gyermekekben.
- A nemi sztereotípiák egyoldalú erősítése nélkül a gyermekek igény szerinti szerepvállalásának biztosítása.
- Mindenhez szükséges, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltődés jellemezze.
- Az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése legyen modellértékű a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, énkép alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseiknek.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése érdekében szükség szerint speciális szakemberek bevonása.

9.3.1. Beíratás:

A beiratkozás minden év **április utolsó két hetében** a központi óvodában és a tag- óvodában történik a körzethatárok figyelembevételével.

Az első alkalommal minden szülő megkapja az óvoda házirendjét és egy általános tudnivalókat tartalmazó ismertetőt.

A csoportok összetételének és létszámának kialakításánál figyelembe vesszük a szülői igényeket.

A gyermekek csoport elosztásáról az óvodavezető jogosult dönteni, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével.

A nyelvi csoport költségei az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján történik.

A többi csoportban többlet költség nem merül fel, költségvetésből finanszírozott.

Az induló csoportok felmenő rendszerben működnek.

Minden csoport a Helyi Pedagógiai Program alapján működik, **a nyelvi csoport pedig kiegészül a Well Done Kft nyelvi programjával. /3. sz. melléklet/**

Az **óvodai felvételtől**, csoportba sorolásról a szülők **írásos formában** értesülnek.

Az újonnan felvett gyermekek szeptember 1-től fokozatosan érkeznek, 2,5 életévük betöltésekor.

9.3.2. Befogadás:

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához.

Ennek érdekében a következők történnek:

- Szülő-gyermek igény szerint együtt ismerkedhet az óvodával szeptember első két hetében.
- Kedvenc tárgyaikat behozhatják.
- A gyermek és a szülő jelet választhat.
- A csoport mindkét óvodapedagógusa, pedagógiai asszisztense és dajkája az új csoport indításakor az első időszakban teljes műszakban dolgozik.
- Az óvoda alkalmazottai különös szeretettel, odafigyeléssel, megértéssel és türelemmel fordulnak a gyermekek felé.
- Az óvodapedagógus ölbeli játékokkal, mondókákkal, bábbal, dallal, elfogadó szeretetteljes kapcsolatot alakít ki.
- Az óvodapedagógus megismerteti és felkínálja a csoportszobában és az udvaron elhelyezett játékokat.

A befogadás során az óvoda alkalmazottai és a gyermekek között kiegyensúlyozott, szeretetteljes kapcsolat alakul ki. Az óvodapedagógus első számú modell és példakép. Ő szervezi meg a gyermekek életrendjét és azokat a közös tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak.

A társas kapcsolatok révén alakulnak a közös élmények, ezekre épülnek a különböző tevékenységek.

9.4. Hagyományápolás, ünnepek, ünnepélyek az óvodában

Névnap, születésnap, anyák napja, évszázó- ballagási ünnepély:

- A név- és születésnapok megünneplése csoporton belül történik. Az ünnepeltnek ajándékkal kedveskednek, valamint kedvenc meséjét, énekét kérheti és hallgathatja.
- Anyák napja alkalmával a gyermekek csoportonként műsorral, ajándékkal köszöntik édesanyjukat, nagymamájukat.
- A központi óvodában a búcsúzó nagycsoportos gyermekek közös ballagási ünnepség alkalmával vesznek búcsút az óvodától. A tagóvodában az évszázó ünnepély és ballagó a helyi sajátosságok szerint zajlik.
- A gyermeknap minden évben buszos kirándulással egybekötve válik élményszerűvé és emlékezetessé. Állatkertbe, vidámparkba, tájházhoz, különböző természetvédelmi területekre látogatnak el a gyermekek.

Szüret, „Tök jó” nap, Mikulás, Karácsony, Farsang, Családi nap

Szüreti nap

A hagyományok és népszokások éltetése megőrzése, továbbadása a szülőkkel való közös ünneplés.

„Tök jó” nap

Szülőkkel együtt töltött vidám, hangulatos őszi nap.

Mikulás várás:

Óvodán belül összevont vagy csoportonkénti szervezésű a Szülői Munkaközösség közreműködésével. Énekekkel, dallal köszöntik a Mikulást a gyermekek és ajándékcsomagot kapnak.

Karácsony a szeretet ünnepe:

A Karácsonyt megelőző hetekben a gyermekek közösen átélnek az ünnepi várakozást. Feldíszítik az óvodát, különböző díszeket, ajándékokat készítenek, mézeskalácsot sütnek, felelevenítik a népi hagyományokat (Luca napi búzaültetés, Betlehemezés). A nagycsoportosok ünnepi műsorral készülnek a közös karácsonyi ünnepségre.

Farsang: Mindkét óvodaegységben a szülők bevonásával történik. A csoportok vidám, tréfás műsorral készülnek. Szemüveget, sapkát, álarcot készítenek a gyermekek, színes jelmezbe öltöznek.

A csoportszobákat a hangulatnak megfelelően az alkalmazottak díszítik fel a gyermekekkel közösen.

A megvendéglésről a Szülői Munkaközösség koordinálásával a szülők közössége gondoskodik sokféle süteménnyel, üdítővel.

Jelmezes felvonulás, tombolasorsolás színesíti az ünnepséget.

A gyermekek tudják, hogy ez az ünnep **télűző-tavaszköszöntő**. A tél búcsúztatása így válik teljessé.

Családi nap:

Színes műsorok, játékos vetélkedők szervezése a szülők bevonásával.

Nemzeti ünnep: március 15 és október 23.

- A kis- és középső csoportos gyermekek zászlófestéssel, kokárdakészítéssel készülnek, amit elhelyeznek az emlékhelynél.
- A nagycsoportos gyermekek az iskolai alsó tagozatos megemlékezésen vesznek részt.
- Minden óvodás gyermek élményeket szerez a fellobogózott utcákról, terekről.

Az óvodai ünnepségek, rendezvények alkalmával készülnek fényképek, videofelvételek, melyek igény szerint a szülők rendelkezésére állnak.

A különbözőség elfogadása, megértése

Cél: hátránykompenzálás, a szélsőséges magatartás közelítése az optimális felé, segítségnyújtás a kudarc feldolgozásához, egyéni fejlesztéssel türelmes, kitartó munkával.

Az óvodában magas a kiemelt, figyelmet igénylő gyermekek száma.

Az alapító okiratban megjelöltek alapján az SNI-s gyermek is felvételt nyer az óvodába. Az esélyegyenlőség jegyében az említett gyermekek nevelése integrált csoportban történik megfelelő arány biztosítása mellett.

A heterogén összetételű közösség révén lehetőség nyílik a megfelelő viselkedési normák és erkölcsi értékek elsajátítására, identitástudatuk fejlesztésére.

Túlnyomó többségben a hátrányos helyzet vagy halmozottan hátrányos helyzet adja a különbözőség alapját, mint például szegényesebb külső, alacsony kommunikációs szint és nehezen szocializálhatóság. Általában ezekre a gyermekekre jellemző a szélsőséges magatartás, érzelmi csapongás, önértékelés és kontroll hiánya. Néha túlságosan bizalmasak, hízelgők, máskor hirtelen indulatossá válnak és a kudarc agressziót vált ki.

A velük szemben tanúsított nevelési alapelvek a következők: az elfogadás és a türelem az elsődleges. Az egyéni, egyedi különbségek pozitív irányú megközelítése, orientálása érvényesül, figyelembe véve a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális illetve társadalmi háttérből adódó sajátosságait.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- **A gyermekek szívesen járnak óvodába, s előítéletek nélkül elfogadják a társaikat, s a felnőtteket.**
- **Örömmel játszanak együtt.**
- **Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.**
- **Figyelemmel és türelemmel hallgatják az óvodapedagógus és társaik közlését, ébrednek bennük a közösségi öntudat.**
- **Az „énkép”, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetfelismerésre, megoldásokra.**
- **Képessé válnak saját és mások megszerzett képességeinek elismerésére.**
- **Önértékelésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon alakul.**
- **Örülnek a közös élményeknek, az elért sikereknek.**
- **Érzelmileg elfogadják egymást, felfogják a testbeszéd alapvető jelzéseit: nemtetszés, örömyilvánítás, biztatás, szomorúság, sírás.**
- **Szükség esetén képessé válnak egymásnak lelki támaszt nyújtani.**
- **Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása, az udvarias magatartásformák szokásai, mint a kérés, köszönés, érdeklődés, együttérzés.**
- **Képesek lesznek a különbözőség formáit elfogadni, megérteni.**

9.5. Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése

Célja:

- Legyen biztosított a gyermekek fejlődési üteméhez történő alkalmazkodás a fejlesztés folyamatában az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.
- A fejlesztés a számukra megfelelő területen realizálódjon.
- Az SNI-s gyermekek váljanak a közösség teljes értékű tagjává.

Feladata:

- Az SNI-s gyermekek integrált nevelésének biztosítása.
- A gyermek és környezetének teljes körű megismerése.
- Képességekhez és a lehetőségekhez igazodó fejlesztés, egyéni bánásmód biztosítása.
- Sérülés arányának megfelelő önállóságra nevelés.
- Akaratfejlesztés, önbizalom erősítés, reális, pozitív énkép kialakítása.
- Alkalmazkodó képesség fejlesztése, együttműködésre nevelés.
- A szakszolgálati fejlesztés segítése, kiegészítése.
- A foglalkoztatáshoz rugalmas szervezeti keretek kialakítása.
- Speciális segédeszközök következetes használata.
- Az óvoda alkalmazottainak és a szülőknek szóló megfelelő tájékoztatás az SNI-s gyermekek befogadásáról.
- A gondozást végző munkatársak fokozott bevonása a nevelésbe hatáskörük szerint.
- Hatékony együttműködés az SNI-s gyermek családjával és a fejlesztést végző szakemberrel.

Intézményünk a Létavértes Városi Önkormányzat képviselő testülete által elfogadott alapító okiratában foglaltak alapján vállalja fel az SNI-s gyermekek integrált nevelését.

SNI-s gyermekek kiszűrése, s a fejlesztés folyamata:

A folyamat megnevezése	A tevékenység megnevezése
1. Adatgyűjtés: - előzetes, - a nevelés folyamatában	Anamnézis felvétel óvodába lépéskor. Családlátogatás. Megismerés: tervszerű, rendszeres, célirányos megfigyeléssel.
2. Elemzés	Tapasztalatok alapján egyeztetés a szülőkkel. Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatának igénylése.

3. Szakértői vélemény alapján tervezés	Sajátos szükséglet szerinti egyéni fejlesztési terv összeállítása megfelelő szakember iránymutatásával.
4. A fejlesztés megvalósítása	Speciális képességfejlesztő tevékenységek szervezése a szakértői véleménnyel összhangban, a fejlődés regisztrálása az egyéni mérési dokumentációkban.
5. Értékelés, beavatkozás	A fejlődési folyamat követése a PDCA-SDCA ciklus szerint. Gyakoriság (értékelési rendszer szerint).
6. Kontroll vizsgálat	Kontroll vizsgálat kérése a megfelelő szakértői bizottság közreműködésével az iskolaválasztás és kezdés szempontjából.

Sikerkritériumok:

- **A folyamatos fejlesztések hatására lehetőségeikhez mérten fejlődnek a képességek.**
- **Együttműködők a fejlesztést végző szakemberekkel és elfogadják az alkalmazott eljárásokat.**
- **Személyiségük a nevelés, egyéni és közösségi fejlesztés hatására olyan szintre jut, hogy lehetővé teszi integrált, vagy számukra megfelelő iskolai rendszerben való fejlesztésüket.**
- **Érzelmi biztonságuk képessé teszi őket pozitív interperszonális kapcsolatok kialakítására, eredményességük megélésére.**

9.6. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja:

- Alakuljon ki a gyermekek helyes nyelvhasználata, mondatszerkesztése, biztonságos önkifejezése.
- Fejlődjön életkoruknak megfelelő szinten beszédészlelésük, beszédértésük.
- Legyenek képesek élményeiket, véleményeiket elmondani, kifejezni.
- Alakuljon ki a magyar nyelv ismerete, szeretete, megbecsülése, váljon igényükké a természetes beszéd és kommunikációs kedv, fejlődjön kapcsolatteremtő képességük.

Feladata:

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabálykövetéssel- az óvodai nevelő tevékenység egészében legyen jelen.
- A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő környezet kialakítása, az egymásra figyelés a másik fél mondanivalójának meghallgatása.
- Az anyanyelv ismeretére megbecsülésére szeretettére nevelés.
- A gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére való törekvés.
- Fokozott figyelem a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására, válaszaik türelmes kiváráására.
- Az óvodapedagógus közlései, kérései egyszerűek, érthetőek, lényegre törőek legyenek a gyermekek számára.
- Alkalmak teremtése az egyéni verbális kommunikációra, az esetleges beszédhibák feltérképezése szükség szerint szakember segítségének igénybevételével.
- Beszédmegértés, beszédprodukción, beszédtechnika fejlesztése anyanyelvi játékokkal.
- Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre.
- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Értelmi képességek (érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

Településünkön a hátrányos helyzetű családok aránya magas, ezért igen eltérő beszédképességgel, szókinccsel érkeznek a gyermekek óvodába.

Ebből adódóan is nagyon fontos, hogy az anyanyelvi nevelés áthassa az óvoda mindennapi életét, tevékenységrendszerét.

A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociális háttér, a felnőttek példája, így kiemelt jelentőségű az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők beszédstílusa, szókincese, verbális és nonverbális kommunikációja, mely követendő mintát ad.

Változatos helyzetekben, módszerekkel, anyanyelvi játékokkal fejlesztjük a gyermekek szókincsét, mondat – szövegalkotási képességét, gyakoroljuk a relációs szavakat, az elvont fogalmak használatát. Az anyanyelvi nevelés során fejlődik kommunikációs, metakommunikációs, kooperációs képességük, alakul gondolkodásuk, képessé válnak összefüggéseket felismerni, következtetéseket levonni.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- **Gondolataikat, kéréseiket, kívánságaikat ki tudják fejezni egyszerű, összefüggő mondatokban helyes metakommunikáció kíséretében.**
- **Elsajátítják a helyes kiejtést, hanglejtést, a tiszta beszédet, megfelelően artikulálnak, és használják a nyelvtani formákat.**
- **Az életkoruknak megfelelő szókinccsel rendelkeznek.**
- **Kialakul beszédkedvük, beszédfigyelmük, élményeikről örömmel folyamatosan beszélnek.**
- **Képesek a kiváráásra egymás figyelmes meghallgatására.**
- **Képesek életkori sajátosságaiknak megfelelően összefüggéseket felismerni és következtetéseket levonni.**

10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

10.1 Játék

Célja:

- Váljanak képessé a gyermekek egyéni vágyaik, ötleteik, élményeik kifejezésére fő tevékenységükben, a játéokban.
- A szabad és kezdeményezett játékok során valósuljon meg személyiségük komplex módon történő fejlődése.

Feladata:

- Az elmélyült játék feltételeinek megteremtése: megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- A különböző játék fajták tartalmának, minőségének gazdagítása a megismerés és a gondolkodás fejlesztése érdekében.
- Beszéd- és kifejezőkészség, önismeret fejlesztése bábjátékkal, dramatikus játékkal.
- Egyéni és közös élményszerzési lehetőségek biztosítása a szabad játék kibontakoztatása érdekében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű ingerszegény környezetből érkező gyermekekre.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.

A nyugodt, derűs légkör a felszabadult játék feltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.

Megfelelő hely:

Az óvodai játék színtere a csoportszoba, az óvoda udvara, a kedvenc játszó-, kirándulóhely. A csoportszobákban a játéktér a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével úgy történik, hogy variálható legyen, játszósarkoknak, kuckóknak, a szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva.

Megfelelő idő:

Az elmélyült játékot, (szabad és egyéb játékot) a rugalmas napirend biztosítja.

Megfelelő eszközök:

A tudatos óvodapedagógusi munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása.

A játékhoz olyan eszköz áll rendelkezésre a gyermekek által elérhető helyen, amely esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen, jó minőségű, különböző természetes alapanyagú, sokféleképpen egymással variálható, fejlesztő hatású. Megfelel a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak.

Az óvodában biztosított játékeszközöket a gyermekek szabadon birtokolhatják, így alakul ki bennük az egyezkedés képessége.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó élményeit, benyomásait játékában újra éli. Így válik a játék kiemelt jelentőségűvé, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A gyermekek a környezetükből szerzett élményekkel, tapasztalatokkal játékuk tartalmát gazdagítják. A családban, az óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett élményeket játék közben átélik. Játékukban az óvodán kívüli negatív tapasztalatok és érzelmek is megjelennek.

Az agressziót vagy a szorongást kifejező játék is a gyermekek élményeiről vall.

Biztosítani szükséges azt, hogy a gyermekeknek a játék során legyen lehetősége feszültségeit, belső problémáit felszínre hozni és kifejezni, figyelembe véve a csoport elfogadott szokás és szabályrendszerét.

A családok többségének nincs arra lehetősége, hogy gyermekeikkel együtt kirándulhassanak, túrákon vegyenek részt. Ezért minden évben élményszerző kirándulás megszervezésére kerül sor: állatkertbe, vadasparkba, bábszínházba, amelynek fedezetét az óvoda alapítványi pénzből, pályázatból és szülői hozzájárulásból biztosítja.

Közelebbi élmény és tapasztalatszerzés helyszínei a város nevezetességei: Irinyi Arborétum és múzeum, szőlőskert és a település egyéb szolgáltató létesítményei, alkalmoszerű rendezvényei.

Az óvodáskorban megjelenő játékfajták

Szabadjáték:

Óvodánkban előtérbe került a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése.

A szabadjáték abban különbözik a játék más formáitól, hogy annak kereteiben csak a spontán tanulásnak van létjogosultsága, tehát nincs helye a szervezett tanulásnak.

Minden játék, de különösen a szabadjáték, a tanulással szemben a gyermek szabad elhatározásából születik és abban is ér véget.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, bevonható társként, illetve segítő kezdeményezőként van jelen, ha a játék elakad.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett, a szükség és igény szerinti együtt játszásával támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióval éri el.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

Gyakorlójáték:

Lehet mozgásos, manipulációs, verbális.

A mozgásos gyakorlójáték során gyakori ismételtetéssel, bizonyos mozgásokat begyakorolnak a gyermekek, pl.: bújnak, másznak, ugranak.

A manipulációs gyakorlójáték nagy jelentőségű, a gyermekeink szem-kéz koordinációjának fejlődésében pl. tépés, egymásra rakogatás, öntögetés folytán.

A verbális gyakorlójáték, amikor a gyermekek örömet találnak a halandzsa szövegek kitalálásában, ismételtetésében. Ugyanakkor egy-egy dallamrészt, vagy verstöredéket is ismételtethetnek. Ez a gyakorlójáték fejleszti ritmus-érzéküket és jelentősége van a beszédgátlások megelőzésében is.

Építő- és konstruáló játékok:

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Építés, konstruálás közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk.

Tanulják és tapasztalják a rész és egész viszonyát, megtanulnak tervezni, szerkeszteni.

Alakul megfigyelőképességük, gondolkodásuk.

Az építés elősegíti a szem-kéz koordinációjuk fejlődését.

Az apróbb és bonyolultabb összerakást igénylő műveletek segítik a finommotorikájuk fejlődését.

Szerepjáték:

A szerepjátékban a gyermekek tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, érzelmeiket, pozitív és negatív élményeiket fejezik ki, a környezet jelenségeit sajátos módon újra alkotják. A gyermekek szociális tanulással a felnőttek mintájáról sajátítják el, tanulják meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

Gyakorolják a társakkal való együttműködést, átéli az alá és fölérendeltségi viszonyokat. Fejlődik képzeletük egy-egy kitalált történet eljátszásával, szervezőkészségük a játék megszervezésével, empátiájuk a társak érzelmeinek felfogásával.

A játék közben közösen felállított szabályok fejlesztik önuralmukat, akaratukat, szabálytudatukat, erkölcsi érzéküket.

A szerepjáték során lehetőség nyílik a verbális fejlesztésre, hiszen a gyermekek beszélnek, kifejezéseket használnak és alkalmazzák a különböző mondatfajtaikat.

Szabályjáték:

Ennél a játékfajtnál legfontosabb a szabályokhoz való igazodás igénye.

Az óvodapedagógus feladata, hogy ösztönözze a gyermekeket arra, hogy maguk is alkossanak szabályokat és szükség szerint meg is valósíthassák azokat.

A szabályjáték fajtái: mozgásos és értelemfejlesztő.

Sokféle mozgásos, egyszerű szabályjáték megismertetésére kerül sor, mint pl.: fogócska, labdajáték, szembekötösd, körjátékok, ugrókötelezés.

A szabályjáték közben a gyermekek olyan helyes magatartásformákat sajátítanak el, mint: a türelem, a kitartás, az akarat, a mértéktartás, a szerénység, az eredményre törekvés, kudarc-tűrő képesség.

A labdahasználattal fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk, szem- kéz-láb koordinációjuk egyaránt.

Az értelemfejlesztő szabályjátékok igen kedveltek az óvodában. Ezek a következők: dominók, társas-, kártya-, logikai- és barchoba játékok.

Ez a játékfajta szociális és értelmi érettséget feltételez és ugyanakkor ezek fejlődését szolgálja.

A logikus gondolkodás fejlődésében is igen nagy szerepe van.

Barkácsolás:

A barkácsolás a játék igényéből indul ki, kötetlen és nem öncélú. Az ilyen eszközöknek funkciója van. Az ehhez szükséges eszközök rendszeres gyűjtőmunka eredményeképpen vannak jelen a gyermekek számára folyamatosan elérhető helyen a balesetvédelmi szempontoknak megfelelően. A barkácsolás nagyon változatos tevékenységet biztosít a gyermekek számára pl.: vágás, ragasztás, tépés, hajtogatás, festés, varrás, fonás, faragás stb.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Ez által fejlődnek a gyermekek alkotáshoz szükséges képességei.

Munka közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, társas kapcsolatuk.

Szem-kéz koordinációjuk és finommozgásuk fejlődik tépéssel, vágással, ragasztással. A gyermekek vizuális ritmusa, esztétikai érzéke díszítéskor fejlődik. A különböző formák és méretek megismerését, alaklítását, vizuális és tapintásos észleléssel segítik a vizuális technikák.

A barkácsolás a gondolkodási műveletek fejlődését is elősegíti.

Bábjáték:

A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze a bábjáték. Általa felelevenítik tapasztalataikat, elképzeléseiket, esztétikai és szociális élményeiket. A bábjátéknak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében. A bábok mögé bújva igazán lehetőség van az önkifejezésre, ugyanakkor a bábjáték hat a társas kapcsolatok alakulására. A báb mögé bújva bátrabban megszólalnak és kommunikációjuk fejlődését is elősegíti.

Az óvodában a dramatizálás mozgáson, látványon, beszéden alapszik.

Dramatizáláskor a gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötött vagy kötetlen módon, szerepet vállalva.

A bábjátékkal és dramatizálással fejlődik beszédképességük, hanglejtésük, beszédritmusuk, szocializációs szintjük, kooperatív készségük, kommunikációjuk, szem-, kéz-, lábkoordinációjuk, testsémájuk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- **A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül ugyanazon játéktémában kreatív módon együtt játszani.**
- **A játszócsoportok között jó kapcsolat alakul ki, ahol egymás játéktevékenységét kiegészítik, segítik.**
- **Szerepjáték során képesek szerepet vállalni, megosztani, eljátszani vagy arról lemondani.**
- **A problémahelyzetek megoldására is képessé válnak.**
- **Gyűjtőmunkák, séták, kirándulások során szerzett természeti kincseket, ismereteket alkotó és kreatív módon felhasználják játéktevékenységeikben.**
- **Saját elképzeléseiknek megfelelően próbálkoznak játékeszközök készítésével, melyet alkalmaznak a szabad játékban.**
- **Képessé válnak a szabályok alkotására, alakítására, elfogadására, betartására, fejlődik önfegyelmük.**
- **A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és nemzetiségi gyermekek képessé válnak az elmélyült játékre, együtt játszásra, a szerepek vállalására.**
- **Az SNI-s gyermekek képessé válnak egyéni lehetőségeikhez mérten a játékba való bekapcsolódásra, a társakkal való együttműködésre.**
- **A tehetséges gyermekek a játék során megmutatják kiemelkedő képességeiket.**

10.2. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK ALAPMŰVELTSÉGI ELEMELTŐZÍTÉSE, ÁTADÁSA

10.2.1. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Célja:

- A gyermekek minél több tapasztalathoz jussanak (mozgásos és érzékszervi) az őket körülvevő természeti – emberi – tárgyi környezetből formai, mennyiségi, téri viszonyairól.
- Fedezzék fel környezetüket, s a szerzett tapasztalatok birtokában életkoruknak megfelelően legyenek képesek biztonságosan, eligazodni, tájékozódni abban.
- A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a természet, az emberi alkotások iránt, tanulják meg azok védelmét, az értékek megőrzését, alapozódjon környezettudatos magatartásuk.

10.2.1.1. Természeti- emberi-tárgyi környezet

Feladata:

- A gyermekek tapasztalataikra, élményeikre alapozva szerezzenek ismereteket a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezetről.
- A megismerési folyamat épüljön a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára.
- A megfelelő ismeretek mélyítése, rendszerezése, az alkalmazás lehetőségeinek biztosítása.
- A természetbarát és környezettudatos magatartású ember tulajdonságainak megalapozása, a természeti környezet védelme, lakó és óvoda környékének közös megővése.
- A szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeinek megismertetése.
- A kommunikációs készség fejlesztése a közvetlen, közvetett tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- A gyermekek önálló véleményalkotása, döntési képessége fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

- **A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek körében kiemelten kezelendő a környezet tevékeny megismerése és óvása.**
- **Egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése.**

A gyermekek különböző tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. A természeti és társadalmi környezetről sokféle szintű és mélységű benyomással rendelkeznek.

Ezek figyelembevételével történik a környezet megismerésére irányuló nevelési tennivalók tervezése és szervezése.

Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A tájegység növény- és állatvilágát közvetlen közegükben séták, megfigyelések alkalmával tapasztalják, ismerik meg a gyermekek. A tágabb környezetben élőkét pedig kirándulások alkalmával. (pl. állatkertben, vadaskertben, erdőspusztai arborétumban, Irinyi arborétumban stb.) Nem az ismeretek halmozása, a mindent megtanítás szándéka a fontos, hanem a közvetlen élmények révén megtapasztalni, megismerni a környezettel kapcsolatos komplex módon szerzett ismereteiket, s hogy tudják alkalmazni különböző élethelyzetekben.

Az ismeretszerzésben építeni szükséges, de ugyanakkor nem elhanyagolandó az irányított tapasztalás sem, ezáltal tematikusan bővülnek gyermekeink ismeretei.

A külső világ tevékeny megismerése lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását.

A meglévő ismeretek mélyítésén és rendszerezésén, bővülésén belül a következőket kell érteni és biztosítani (korcsoportonként, koncentrikusan bővülve).

3-4 éves korban:

- Az óvoda elfogadása, megszerettetése.
- Az óvoda közvetlen környezetének megismerése.
- A családtagjainak felsorolása és megnevezése.
- Testünk részeinek megismerése – önmaga felismerése tükörben.
- Évszakok szépségének, színeinek és jelenségeinek megfigyelése.
- Időjárás és öltözködés összefüggéseinek megláttatása.
- A közvetlen környezetükben található növények, állatok megismerése.
- Az óvoda környezetében található közlekedési eszközök és a gyalogos közlekedés szabályainak megismerése.

4-5 éves korban:

- Élményszerző séták szervezése, az óvoda közvetlen környezetének megismerése.
- A családról szerzett ismeretek bővítése.
- Testünk-testrészek ismerete, testfogalom, oldaliság észleltetése.
- Az évszakokra jellemző időjárás változásainak megfigyelése.
- Összefüggések keresése az időjárás változása, emberek tevékenysége, és az állatok életmódja között.
- A növények fejlődésének követése.
- Gyűjtőmunka ösztönzése.
- Szárazföldi közlekedési eszközök megnevezése, különböző szempontok szerinti csoportosítása, vízi, légi közlekedési eszközökkel való ismerkedés.

5-6-7 éves korban:

- Megismerik a gyermekek a tágabb óvodai környezetet, ellátogatnak intézményekbe, középületekbe, parkokba, terekre.
- A család témakör tovább bővül: megkülönböztetik tagjait nemek és kor szerint, felsorakoztatják a rokoni kapcsolatokat.
- Különböző foglalkozási ágakkal és eszközeivel való ismerkedés.
- A testünk témakör tovább bővül: testrészeket pontosan megnevezik, kialakul bennük laterális dominanciájuk, megnevezik érzékszerveiket.
- Megismerik az évszakokhoz kapcsolódó időjárási tényezőket, összehasonlítják azokat, megismerkednek a napszakok, hónapok fogalmával és megnevezik a hét napjait.
- A környezettudatos magatartás kialakítása.
- Az állatokat, növényeket csoportosítják, táplálkozásuk, lakóhelyük, hasznosságuk és egyéb tulajdonságaik szerint. Olyan állatokat és növényeket is megismernek, ami nem tartozik szorosan környezetükhöz.
- A szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket megkülönböztetik, tulajdonságaik alapján csoportosítják.

A gyermekekben megalapozódik a természet megismerésével, a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének védelme. Természetbarát gyermekké nevelődnek.

A csoportszobában egy nyugodt, szemlélődésre alkalmas helyen élő természetsarok kerül kialakításra. Itt kapnak helyet a gyűjtött termések, kavicsok, kagylók, száraz levelek, a csíráztatott, hajtított növények, az akvárium stb.

Az udvaron lehetősége van a gyermekeknek a növények gondozására, lehullott levelek összegyűjtésére, virágültetésre, locsolásra, télen a madáretetésre.

Külön feladat a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, a nemzetiségi gyermekek környezeti, esztétikai nevelése. Ez azért fontos, mert otthon pozitív példát ritkábban látnak, lakásviszonyaik elhanyagoltak, a házuk környezete rendezetlen, kevés fa és virág található környezetükben.

A vonzó, szép, tiszta óvodai környezetben nap, mint nap arra nevelődnek, hogy ne szemeteljenek, és ne rongálják a környezetük tárgyait. A növényeket óvják és gondozzák. A gyermekeken keresztül a szülők szemléletét is formálni kívánjuk. Neveljük ők is gyermekeiket környezetük óvására, védésére, szépítésére (nagytakarítás, virágültetés, fásítás végzésére figyelem felhívás).

A gyermekek kérdéseire, észrevételeire reagálva, gyarapodik szókincsük, fejlődik kommunikációs képességük.

Lehetőségük nyílik arra, hogy megosszák egymás között tapasztalataikat. Gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően, mondatba fűzve fejezzék ki. A séták során gyakorolják a helyes köszönést, üdvözlést, bemutatkozást, megszólítást, és a helyes viselkedési formákat. Mindezekre különös figyelmet szükséges fordítani a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és nemzetiségi gyermekek körében.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek megtanulnak tájékozódni, eligazodni a szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetben.
- Elsajátítják a lakóhelyükkel és családjukkal kapcsolatos legfontosabb ismereteket.
- Képesek az önálló véleményalkotásra, döntések meghozatalára.
- Különbséget tudnak tenni a napszakok, napok, évszakok között.
- Óvják, védik, gondozzák környezetüket.
- Megismerik a testrészek különböző funkcióit.
- Ismerik és betartják a környezetükben lévő alapvető közlekedési szabályokat, megnevezik a közlekedési eszközöket és azokat csoportosítani tudják.
- Képesek ismereteiket a különböző helyzetekben, tevékenységekben **alkalmazni**.

10.2.1.2. *Matematikai tartalmú tevékenységek*

Feladata:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, képességeik fejlesztése.
- A gyermekek logikus gondolkodásának, problémafelismerő és megoldó készségének, kitartásának fejlesztése.
- A környezet megismerése során szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat, s alkalmazzák azokat tevékenységeik során.
- Komplex óvodai tevékenységek keretén belül, játékos feladatokon keresztül szerezzenek matematikai tapasztalatokat.
- Alaki, nagyságbeli és térbeli viszonyok megismertetése, ítélőképességük alakítása, tér, sík és mennyiségsszemléletük fejlesztése, számfogalmuk kialakítása.

Az óvodába kerülés kezdetén és a mindennapi életben is találkoznak a gyermekek matematikai fogalmakkal és összefüggésekkel.

A napi tevékenységek közben a gyermekek sok problémahelyzettel szembesülnek, saját logikájuk szerint gondolkodnak, és eközben átélik az önálló felfedezés örömét.

Folyamatos tapasztalások útján rájönnek a variációs lehetőségekre. Mindezek következtében fejlődik logikus gondolkodásuk, helyzet, problémafelismerő- és megoldó készségük, valamint kitartásuk.

A matematikai készségeket az alább javasolt témakörök feldolgozása alapján szükséges fejleszteni egyéni és mikro csoportos formában kooperatív technikák alkalmazásával, az életkori sajátosságokat figyelembe véve:

- Matematikai érdeklődés kibontakoztatásának segítése
- Halmazok képzése, összehasonlítása, bontása
- Halmazok elemeinek sorba rendezése, összemérése, becslése, párosítása.
- Mennyiségek összerendezése síkban és térben.
- Számkép és számfogalom kialakítása.
- Tő- és sorszámnevek fogalmának kialakítása.
- Tapasztalatok és ismeretek gyűjtése a darabszám változásairól pl.: mesében, énekben, mondókában.
- Építések, alkotások, szín- és formaazonosságok és különbözőségek szerint.
- Tájékozódás a síkban és a térben (névelők, névutók, határozók használatának gyakorlásával).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tudnak mennyiséget megállapítani, párosítani, sor számlálni.
- Összehasonlítanak nagyság, szín, forma szerint, megnevezik az egyszerű tulajdonságokat.
- Értik és követni tudják térben és síkban az irányokat, illetve a helyzeteket kifejező névutókat, s azt a napi gyakorlatban alkalmazzák is. (alá, fölé, mellé, közé...)
- Számfogalmuk tízes számkörön belül biztos, tehetséges gyermekeknél akár fölötte is kialakulhat.
- Alakuljon ki a helyes ítélet felállításának képessége.
- Műveletek végzése, relációk felállítása.
- Alkalmazzák a megismert matematikai kifejezéseket

10.3. Verselés, mesélés

Célja:

- Ismerkedjenek meg a magyar gyermekköltészettel a népi, dajkai hagyományokkal, valamint a klasszikus és a kortárs irodalmi művekkel egyaránt.
- Az irodalmi élmények folyamatosan keltsék fel és elégítsék ki érdeklődésüket.
- Kellő mértékben alapozódjon meg érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésük, pozitív értékítéletük.

Feladata:

- A mese segítse a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének alakulását.
- A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, beszélő, verselő, mesélő környezet kialakítása.
- A mese képi és konkrét formában, a bábjáték és dramatizálás eszközeivel tárja fel a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.
- Változatos életkorhoz igazított klasszikus és kortárs irodalmi élmények, valamint népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek közvetítése.
- A mese és vers helyének és szerepének biztosítása az óvodai élet egészében.
- Az előadói mozgáskultúra fejlesztése.
- A gyermeki személyiségben rejlő pozitív tulajdonságok felerősítése, a negatív tulajdonságok tompítása, leépítése.
- Kapcsolatteremtő képesség fejlesztése báb- drámapedagógia alkalmazásával.
- A nemzetiségi kultúra és irodalom jeles műveinek közvetítése, megismertetése.
- A tehetséges gyermekek fejlesztése báb-drámajáték és az anyanyelvi tehetségműhely keretein belül.

A mese alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének formálására, egyben oldja szorongásait, és feloldást, megoldást kínál számára.

A mese tárgyi világot is megelevenítő szemléletmódja a csodák, átváltoztatják, ráébresztik a gyermeket egy mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A mese, vers, bábjáték és dramatikus játékok hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével alakítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja.

A gyermekek beszédhibája logopédus közreműködésével javul.

Ezt a munkát játékos anyanyelvi gyakorlatok alkalmazásával szükséges segíteni.

A gyermekek sok új fogalmat ismernek meg a mesékből. A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakozik a gyermekek szabad önkifejezésének igénye, képessége.

A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak társalgási kedv fokozására, önálló versmondására. A tehetséges gyermekek képesek lehetnek saját vers és mesealkotásra, annak mozgással vagy ábrázolással való kombinálására, melyet a szabad önkifejezés egyik módjaként élhetnek meg.

A **3-4 éves** gyermekek első igazi versélménye a mondókához, ölbeli játékokhoz kapcsolódik. A többször átélt ölbeli játékok, a fizikai kontaktus sokat jelent a gyermekeknek és a felnőtteknek az érzelmi egymásra találásban. Lehetőséget kell teremteni a vidám ritmusok korai megkedveltetésére is. A gyermekekkel együtt sokszor kell ismételtetni az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoknak a gyermekek a mese figyelmes végig hallgatására, a többszöri meghallgatása után élvezői és kezdeményezői lesznek a dramatikus feldolgozásnak is.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz olyan kellékek használata szükséges, ami fejleszti fantáziájukat, mozgásukat, s a mesékhez való erős kötődés kialakulását.

A **4-5 éves** gyermekekben kialakul a mese, a vers mélyebb szeretete. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábjáték, az ismert mondókák, és a halandzsa szöveg ismételtetése. Az új verseket a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, évszakhoz, s a mindenkori témákhoz illően választjuk meg. Ebben a korban gyermekek segítségével megjelenítik a meséket, az átélt élményeket, s rögtönöznek drámajátékot, bábjátékot is.

Az **5-6-7 éves korú** gyermekeknél minden adandó alkalmat meg kell ragadni a kiolvasó ritmusok ismételtetésére. Újra és újra felelevenítődik az előző években tanult versállomány. Ügyelni szükséges a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű, kellő hangerejű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét is lehet olvasni a gyermekek számára. Ebben az életkorban alkalmanként lehetőség adódik a mese, történet önálló befejezésére, új mesék kitalálására, képolvasásra.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemlélet módjának és világgépének alakítására. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermekek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mesének, versnek egész nap helye van az óvodai életben, amikor a gyermekeknek igényük és kedvük van hozzá.

A mese, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az állandó, meghitt hely segítségével, tudatos meseválasztással fokozatosan szoknak rá a gyermekek a figyelmes meghallgatásra.

A mesesarokban, egy adott polcon megtalálhatják kedvenc verses, mesés, mondókás könyvüket.

A 6-7 éves gyermekek könyvtárlátogatás alkalmával értékes ismeretterjesztő, színes kiadványokat is kezükbe vehetnek.

Kedvenc könyveiket, megfelelő esztétikai és irodalmi élményt nyújtó mesetartalommal rendelkező adathordozóikat felhozhatják az óvodába, és társaikkal együtt élvezhetik azokat.

Altatás előtt mindennap mesét hallgatnak, altató verseket mondhatnak, hallgathatják az óvodapedagógusuk énekét, akár kellemes altató zene is szólhat ez idő alatt.

A játszóverseket épületen kívül és bent is mondogatják, amíg a játék lendülete tart, színesebbé, gazdagabbá lesz általa.

A versek, mondókák: képnézegetésbe, rajzolásba, beszélgetésbe iktatása is fontos, ha a tevékenységhez illeszkedő a témája.

A versek, mondókák, egyéb tevékenységek közben is jelen vannak: képnézegetés, rajzolás, beszélgetés.

A mesék bábbal történő megjelenítésére minden csoportban adottak a feltételek, amit az óvodapedagógusok, és a gyermekek is szívesen használnak. Tanévenként néhány alkalommal az intézmény óvodapedagógusi bábcsoportja több bábműsort is bemutat a gyermekeknek.

Ezekre az alkalmakra minden gyermek várakozással készül.

Alkalmyszerűen a lehetőségekhez képest, alapítványi támogatással, külső előadóművészek is színesítik az irodalmi élmények tárházát.

Az irodalmi élményt nyújtó mesék, versek megismertetése elsősorban megfelelő motivációval kötetlen módon történik.

Az utóbbi években néhány olyan mesés és verses könyv is beszerzésre került, amelyek a roma kultúra jeles képviselőinek tollából született műveket tartalmaz.

Ezekkel a történetekkel, mesékkal, versekkel is megismerkednek a gyermekek, mintegy erősítve a roma gyermekek identitás tudatát is.

Az irodalmi anyag válogatásánál más népek versei, meséi is feldolgozásra kerülnek, biztosítva ezzel a multikulturális nevelést.

Irodalmi anyag összeállítása korcsoportonként:

A **3-4 éves** gyermekek számára ajánlott versek, mesék a következők:

- hintáztatók, „höcögtetők”, lovagoltatók,
- egyszerű mondóka, mese
- rövid, rögtönzött történetek
- láncmesék
- egyszerű állatmesék

A **4-5 éves** korú gyermekek számára ajánlott versek, mesék a következők:

- népi mondókák
- névcsúfolók, kiolvasók
- vidám, humoros szövegű versek
- mai magyar költők versei, alkalmi versek
- állatmesék
- egyszerű szerkezetű tündérmesék
- óvodapedagógusok által elmondott történetek
- verses mesék

Az **5-6-7 éves** korú gyermekek számára ajánlott mesék, versek, mondókák a következők:

- népi mondókák
- kiolvasók
- találós kérdések
- lírai versek
- erdei állatokról szóló mesék
- bonyolultabb tréfás mesék
- tündérmesék
- cigány mesék, versek, történetek
- folytatásos meseregények
- folytatásos történetek, elbeszélések
- maguktól kitalált mesék

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- **A gyermekek ismételtetik a verseket, rigmusokat, mondókákat.**
- **Tudnak mesélni, bábozni, dramatizálni.**
- **Tudnak egy elkezdett történetet saját fantáziájuk alapján folytatni és befejezni.**
- **Önállóan kezdeményezik egyéb tevékenységeik során mondókák, versek előadását.**
- **Vannak kedvelt meséik és mesehőseik.**
- **Értékelik és védik könyveket, bábokat, eszközöket.**
- **Képesek felnőtt irányításával, irodalmi élmények reprodukálására, dramatizálással és bábjátékkal.**

10.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célja:

- Alakuljon ki a zene iránti érdeklődésük, ismerkedjenek meg az énekes népi játékokkal és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal.
- Alapozódjon meg az ének-zene befogadásához szükséges képességük.
- Formálódjon zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.

Feladata:

- A megfelelő zenei légkör kialakítása, az érzelmi motiváció biztosítása.
- A zenei anyag életkor szerinti igényes összeválogatása a népi, kortárs és más nemzetek művészeti alkotásainak figyelembevételével.
- A gyermekek örömteli, érzélem gazdag éneklésének egyéni képességekhez igazodó fejlesztése a zenei kreativitás kibontakoztatása.
- A közös éneklés és az énekes-népijátékok megszerettetése.
- Az énekes játékokhoz illő dallam, ritmus és mozgás harmóniájának megteremtése és a gyermeki önkifejezés megalapozása, fejlesztése.
- Ismerkedjenek különböző hangszerekkel, hallgassák figyelmesen a hangszeres előadásokat.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, roma származású és SNI-s gyermekek ének-zenével kapcsolatos pozitív sikerélményeinek biztosítása, erősítése.

Zenei élménnyel a lelki egészségük, érzelmi biztonságuk támogatása.

- **A tehetséges gyermekek fejlesztése a népi játékok, tánc tehetségműhelyben.**

Az óvodai ének és zenei nevelés megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei élményt többféle tevékenységhez lehet kapcsolni a mindennapok során.

A zenei nevelés programja 3 éves kortól az iskolakezdésig az életkor és egyéni sajátosságok figyelembevételével átgondolt, tervezett tevékenység óvodánkban.

Az éneklés – zenélés a komplexitás jegyében a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A gyermekekben meglévő, ösztönös zenei érzékre építve gyakoroljuk az anyanyelv, zenei anyanyelv elsajátítását.

Az ének – zenei nevelés az óvodában Forrai Katalin: Ének az óvodában. című összeállításával, kortárs művészeti alkotások, és multikulturális tartalmú zenei anyagok felhasználásával történik.

Az infokommunikációs eszközök felhasználásával, színvonalas zenei alkotásokkal ismertetjük meg a gyermekeket.

A zenei tevékenység, valamint az improvizálás örömet okoz, s egyben fejlesztő hatással bír, ez tükröződik mozgásukban, táncmozdulataikban és éneklésük során is.

Az ének-zenei nevelés anyagának kiválasztásának ajánlott szempontjai:

3-4 éves korban:

A kötetlen énekelgetési forma jól megfelel az életkornak.

Kétszemélyes játékok, utánzó mozgással kísért szerepjátékok jellemzik a zenei nevelést.

- ölbeli játékok, mondókák
- arc, kéz, „höcögtető” játékok minden mennyiségben
- három-öt hangból álló énekes játékok

A zenei készségeket és alapfogalmakat játék közben a felnőtt minta spontán utánzásával ismerik meg a gyermekek.

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetése, gyakorlása beszédben, mondókában, énekben
- a környezet zörejeinek, hangjainak megfigyeltetése
- hangszerek hangszínének megfigyelése
- magas-mély megkülönböztetése, térben mutatása

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés érzékeltetése különböző játékos mozdulatokkal

4-5 éves korban:

- 3-6 hangból álló énekes játékok
- mondókaanyag bővül
- 4-8 motívumból álló dalok, dalos játékok

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetés énekben, beszédben, tapsban
- magas- mély érzékelése, dallamvonal érzékeltetése kézmozgással a levegőben
- gyakori önálló örömteli énekelgetés, tiszta hangzás fejlesztése

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés kifejezése változatos formában
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése
- ritmus eszközök használata: dob, csörgő, xilofon stb.
- gyors-lassú megkülönböztetése

5-6 éves korban:

- mondóka anyag bővül
- énekes játék bővül
- a kortársalkotások, romakultúrával való ismerkedés

Hallásfejlesztés:

- halk- hangos megkülönböztetése
- dallamfelismerés
- dallambújtatás
- tiszta éneklés egyéni gyakorlással

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetés és a dalok ritmusának megkülönböztetése
- ritmuseszközök használata

A gyermekek ismerkednek a párcserés, sorgyarapító, fogyó, kapus, hidas játékokkal, melyek gyermek néptánc elemeit is tartalmazzák.

A zenehallgatás anyagának kiválasztása az aktualitáshoz igazodva történik.

A népzene jeles tolmácsolói meghívást kapnak az óvodába, amikor is lehetőség adódik tánc-házi, népzenei anyagokkal való ismerkedésre is.

Ezen alkalmakkor a gyermekek eredeti feldolgozásban és előadásban hallhatják a magyar és roma folklór gyöngyszemeit.

A különböző énekes játékok és mondókák alkalmat adnak a hagyományőrzésre, a nyelv kifejező erejének gyakorlására, a szókincs bővítésére.

A roma gyermekek zenei érdeklődése már óvodáskorban is megnyilvánul. Ez ritmusérzékükben, és éneklésükben egyaránt megmutatkozik.

Erre alapozva szabadidős tevékenységben, tehetségműhelyben jól fejleszthető ének-zenei és táncos képességük.

A mozgásos játék, együttes táncmozdulatok, népi játékok örömteli végzése közben fejlődik a gyermekek mozgáskultúrája.

Egyensúlyérzékük alakulásával párhuzamosan és fokozatosan éreznek rá a mozgás ritmusára. Hangszerek használata során fejlődik finommozgásuk.

Páros játékok, táncok közben alakul szociális képességük. Nagyban segítik a tapsoltatók, tenyérsimogatók, láblógatók ritmikus mozdulatok különböző testrészeik megismerését.

A dalos játékok és gyermektáncok közben alapvető szerepet játszik a tér mozgásos alakítása, téri irányok követése, különböző téri helyzetek megélése, egyensúlyérzék fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- **A gyermekek önállóan, kreatívan kezdeményeznek mondókákat, énekeket a különböző tevékenységeik során.**
- **Örömmel játszanak énekes – táncos mozgásos játékokat.**
- **Meg tudják különböztetni a zenei fogalompárokat.**
- **Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögzíteni, kiemelni.**
- **Ismerik, jól használják a ritmushangszereket, eszközöket.**
- **A zenehallgatáshoz szánt műveket figyelmesen, érdeklődve hallgatják.**
- **Az SNI-s gyermekeknek egyéni képességeik függvényében kialakul utánzó, önki-fejező képességük.**

10.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Célya:

- Gazdagodjon a gyermekek tér, forma látása és színvilága.
- Alakuljon ki esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk és igényességük.
- Váljon igényükké az alkotás és önkifejezés, mely a belső képek gazdagítására épül.
- Fejlődjön a gyermekek személyisége az ábrázolás és kézimunka különböző fajtái, valamint a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés során.

Feladata:

- Az esztétikum, a harmónia, a funkció egységének biztosítása a gyermekeket körülvevő óvodai környezetben.
- Ismerjék meg a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tartsák fontosnak ezek szeretetét, védelmét.
- A feltételek megteremtése, a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének, konstruáló, komponáló, térbeli tájékozódó, rendező képességének fejlesztéséhez.
- A rácsodálkozás képességének kialakítása.
- Az ábrázolás és kézimunka eszközeinek helyes és biztonságos használatának elsajátíttatása.
- Kézügyesség, finommotorika, kreativitás fejlesztése.
- A gyermekek saját és egymás munkájának megbecsülése, reális értékelése.
- A gyermeki alkotások bemutatása az installációs falon és különböző rendezvényeken.
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI-s és roma gyermekek esztétikai élményhez juttatása, az ábrázoló- és kézimunka tevékenység megszerettetése.
- A tehetséges gyermekek fejlesztése tehetségműhelyekben és egyéb tevékenységekben.

Fontos az esztétikus környezet léte az alkotó tevékenységhez.

Álljon rendelkezésre hely, idő megfelelő mennyiségű és minőségű anyag, eszköz, elérhető helyen az egész nap folyamán.

Maga a tevékenység, és annak öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Az eszközök kiválasztásánál fontos a célszerűség és a természetes alapanyag.

Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek az elkezdett munkájukat minden esetben fejezzék be.

Megismerhetik a tevékenységükhöz használt anyagok és eszközök tulajdonságait, s azok biztonságos alkalmazását.

Mintázhatnak, rajzolhatnak, festhetnek, építhetnek, barkácsolhatnak, konstruálhatnak, díszíthetnek kedvükre.

Népművészeti elemekkel, új technikákkal ismerkedhetnek meg.

Ezek a technikák hozzájárulnak magukkal gyermekeink finommotorikájának fejlődéséhez.

Segítik őket abban, hogy műveik kifejezőbbé váljanak.

Alkotásaik tükrözzék a környező világról szerzett ismereteiket, érzelmi állásfoglalásaikat, fantáziájukat, belső képalkotásukat.

A hiányosságok felfedezése újabb, pontosabb megfigyelésre készíteti őket.

Ezek a korrekciók későbbi alkotásaikban már fellelhetők.

Tervezhető tartalmak korosztály szerinti felsorolása:

3-4 éves korban:

Játszva ismerkednek meg a gyermekek a különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurmázó gyermekek a felnőttekkel együtt élnek át a felfedezést, az alkotást, a színek, a formák adta örömeiket, esztétikai élményeket.

Lehetőséget kap képalkotásra különböző technikákkal: festéssel, rajzolással, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomatkészítéssel.

Alkothatnak különböző tárgyakból formákat, alakzatokat.

4-5 éves korban:

Már jelentkezik a szándékos képalkotó tevékenység, melynek bővülnek témái, technikái.

Sor kerül egy-egy emlék közös vizuális felidézésére.

Képalkotásukban inspirációt kapnak a gazdagabb formák és színárnyalatok megismerésére. A kifejezés eszköztára természetes anyagokkal, spárgákkal, fonalakkal, textíliával, termésekkel, csuhéval vagy kukoricaszárral, csutkával bővül.

Plasztikai munkájukban megjelölik a formák tagolását.

Lehetőségük van a játékokhoz kapcsolódó kellékek készítésére, melyet felhasználhatnak a különböző játéktevékenységek során.

5-6-7 éves korban:

A tevékenységi formák, eszközök, és fejlesztési célok azonosak a 4-5 évesekével.

A fejlődés a részletgazdagságban, kompozíció készítésben, és a tervszerűségben jelenik meg.

Egyre gyakrabban jelennek meg „közös alkotások”.

Az óvodapedagógus a munkák során változatos technikákat ismertet meg a gyermekekkel: rajzolás, mintázás, kézimunka, batikolás, kollázs, mozaik, termés, textilkép, márványozás, karcolás, díszítés, hajtogatás, varrás, gyöngyfüzés.

Rajzaikban megjelenik a cselekményábrázolás, s a térbeni megjelenítés.

Díszítő munkájuk egyre változatosabb, megjelennek a népi motívumok is.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka által fejlődik a gyermekek finommotorikája, grafomotoros készsége, szem-kéz koordinációja, kreativitása, formaészlelése, esztétikai érzéke, önkifejező képessége, önkritikája.

A gyermekeknek az udvaron is lehetősége van ábrázoló tevékenységekre.

A roma és hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek otthoni környezetében hiányoznak azok a tárgyi feltételek, amelyek az ábrázoló tevékenységekhez szükségesek. Az óvodában az egész nap folyamán rendelkezésre áll számukra megfelelő eszköz, tér az ilyen irányú tevékenységük fejlődéséhez, sokszínű élmény biztosításával.

A gyermekek munkái kiállításra kerülnek.

Lehetővé válik szüleik és gyermektársaik számára is alkotásaik megtekintése. Ez ösztönzően hat a gyermekekre.

A tehetséges gyermekeknek lehetőségük van tehetségműhelyekben tevékenykedni.

Ezek a gyermekek sikeres alkotásaikkal részt vesznek különböző pályázatokon.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- **Az eszközöket készségszinten kezelik.**
- **Élményeiket, érzelmeiket vizuálisan ki tudják fejezni.**
- **Bátran alkalmazzák a színek skáláját.**
- **Emberábrázolásban megjelenítik a részformákat és arányokat is.**
- **Tudnak színesen és egyéni módon díszíteni.**
- **Szem – kéz koordinációjuk, finommozgásuk tökéletesedik, helyesen alakul.**
- **Ismernek és használnak sokféle, változatos technikát és alakul önkifejező képességük.**

10.6. Mozgás

Célja:

- Váljon a gyermekben igénnyé a rendszeres egészségfejlesztő mozgás.
- Fejlődjenek a kondicionális képességeik: a fizikai erőnlétük, állóképességük, ügyességük.
- Fejlődjenek pszicho motoros készségeik és képességeik, valamint egyéni fejlettségi szintjükhöz igazodva testi képességeik, mozgáskultúrájuk, mozgás harmóniájuk.

Feladata:

- A gyermeki életkornak megfelelő mozgásformák lehetőségének biztosítása a szabad játékban.
- Mozgásszeretet kibontakoztatása, derűs, oldott légkör biztosítása.
- Mozgásfejlesztés a tevékenységek során, lehetőségek és eszközök kínálásával, biztosítva a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, egyensúlyozás stb.), valamint testi képességeik fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordinációs képesség, társakra való figyelés).
- Az egészséges életvitel kialakítása, rendszeres egészségfejlesztő testmozgással (kint, bent).
- A foglalkozások alkalmával a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakítása, a testalkati deformitások megelőzése.
- A térérzékelés és tájékozódás, valamint az oldaliság kialakítása.
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek erőnlétének fokozása, mozgásának, összerendezettségének elősegítése.
- Az SNI-s gyermekek bekapcsolása a különböző mozgásos tevékenységekbe egyéni szükségletük és képességük figyelembevételével.
- Az ügyes mozgású, jól terhelhető gyermekek között tehetség gondozás.

A spontán, a játékban (szabadjátékban) megjelenő mozgásos tevékenységek, valamint az egészségfejlesztő testmozgás óvodai nevelés minden napján jelen van, figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket.

Az óvodába kerülő gyermekek szeretnek mozogni: szökdelni, ugrálni, szaladni, csúszni, mászni.

Feladat megőrizni, ha szükséges felkelteni ezt a mozgáskedvet és tudatosan építeni rá. Fontos a mozgásra inspiráló környezet alakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, valamint a szükséges szabályok megtanítása, az óvó-védő intézkedések betartása.

A gyermekek erő és állóképességének fejlődésére, valamint szervezetük teherbíró képességére, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulására, kedvezően hatnak a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása.

Úgy kell kialakítani a gyermekek napirendjét, hogy egésznap biztosítva legyen számukra a megfelelő hely és eszközök a mozgásos tevékenységekhez, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez szükséges igazodni.

Az udvaron, a szabad levegőn is ki kell használni minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra.

A sokoldalú mozgásfejlődést segítő felszerelések és eszközök mindig a gyermekek rendelkezésére állnak.

A **szabad játékban feladat**, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásos tevékenységet.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy az aktívabb és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanuljanak alkalmazkodni, egymást tiszteletben tartani. Mindezekhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása. A jó légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekek örömmel vesznek részt. Így a sikeres jó hangulatú mozgás, élményt nyújt, és újabb cselekvésre készítet. Ennek hatására a mozgás természetesen beépül a spontán tevékenységbe, szokássá, igénnyé válik.

A rendszeres mozgás során fejlődnek pszichikai, testi, érzelmi, szociális képességeik, alakul pozitív énképük, önkontrolljuk, érzelemszabályozó, szabálykövető társas viselkedésük, együttműködő képességük, kommunikációjuk és problémamegoldó gondolkodásuk.

Az örömteli, érzelmi biztonságban zajló játékokkal, gyakorlási formákkal elősegítjük a mozgás és értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére.

A mozgás foglalkozások anyaga: atlétikai, torna, játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként szükséges értelmezni és alkalmazni. A foglalkozások során speciális gyakorlatok beiktatásával alkalom teremődik a testalkati deformitások megelőzésére is (gerinctorna, lábboltozat erősítés).

A mozgásos tevékenységek anyagának összeállításakor meghatározó az óvoda minden igényt kielégítő felszereltsége is.

Az atlétikai gyakorlatok (ugrások, futások, dobások) szervezése lehetőleg olyan időszakra tevődik, amikor az a szabadban végezhető. A foglalkozások megtervezésénél a figyelem középpontjába kerül a csoport általános fejlettsége, fejlődési üteme.

Fontos, hogy a mozgásos anyaghoz természetesen igazodjanak a program fejlesztési feladatai. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.

A különböző nehézségű, differenciált feladatokkal lehetőség adódik arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgást.

Ezeken a foglalkozásokon gyakran használnak kézi szereket.

A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladata beépül ezekbe a tevékenységekbe.

Az észlelés területéről pedig az alakváltás, formaállandóság, kinezetikus mozgásészlelés, térészlelés fejlesztése.

A verbális fejlesztés során a testrészek, helyzetek, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

A **3-4 éves** gyermekek mozgásos anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza, így ismerkedhet testrészeivel és azok funkciójával. Ezért történik a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok beiktatása, a tárgyhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, a test személyi zónájának alakítása, az utánzást ösztönző mozgásos játékok játszása.

A **4-5 éves** gyermekek mozgásfejlesztésénél előtérbe kerül az egyensúlyérzék fejlesztése, szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.

Ezt a fejlesztést szolgálják pl.: különböző célba dobó játékok, a kugli, az ugróiskola és az ugrókötelezés.

A testséma fejlesztésben kiemelt jelentősége van az oldaliság kialakításának, melynek jelzése a kezességtől függetlenül a csuklóra kötött szalaggal történik.

Az **5-6-7 éves** gyermekeknél az észlelés fejlesztése a legfontosabb, továbbá a finommotorikus képesség, amely az írás elsajátításának elengedhetetlen feltétele. A kézi szerek különböző használatával, kisebb testrészekkel végzett mozgások fejlesztése történik. Erre a célra különböző méretű labdák, szalagok, botok állnak rendelkezésre.

Az óvoda minden csoportjában heti egy alkalommal kötött foglalkozás van.

Az óvodai mozgás szerves része még a mindennapi frissítő torna is, amelyet korcsoportonként, naponta egyszer 5-10 perces időtartamban élvezhetnek a gyermekek.

A mindennapos mozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal.

A roma gyermekeknek fokozott a mozgásigényük. Ezek a gyermekek egészségtelen, szűk lakásviszonyok között élnek, ezért a szabadban végzett mozgások kedvezően befolyásolják teherbíró képességük fejlődését, az egészségük megőrzését, megóvását.

A jó mozgású nagycsoportos gyermekek számára heti egy alkalommal vízhez szoktatást, ovi-focit és kézilabdát szervezünk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartók az e fajta játékokban is egyéni igényeiknek és képességeiknek megfelelően.
- A nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékelésük, összerendezett mozgásuk kialakul.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Kialakul bennük az oldaliság.
- A rendelkezésre álló kézi szereket jól és biztonságosan használják.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik, kudarctűrő, együttműködő képességük kialakul.

10.7. Munka jellegű tevékenységek

Célia:

- A munka jellegű tevékenységek cselekvő megtapasztalása révén alakuljanak ki olyan készségek, képességek, attitűdök, tulajdonságok, (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) szokások, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösséghez való viszonyát, kapcsolatát, kötelességtudatát.
- A gyermekek érezzék a munkát jutalomnak és örömforrásnak, jelentsen számukra szívesen végzett aktív tevékenységet.

Feladata:

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő munkatevékenységek bevezetése, megismertetése, elsajátítása.
- Az óvodapedagógus tudatos szervezése a megfelelő eszközök, cselekvési lehetőségek, idő, hely biztosítása az egyéni és közösségért végzett munkatevékenységben.
- A gyermeki személyiség fejlesztése játékos cselekvő tapasztalással, munka- és munka jellegű játékos tevékenységekkel.
- Segítse elő a gyermekek kitartásának, felelősségérzetének, kötelességtudatának, önértékelésének, közösségi érzésének fejlődését a munkavégzés által.
- A gyermekek különböző tevékenységi formák által, tanuljanak meg önállóan és egymás között a feladatokat megosztani.
- A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.
- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos, és nemzetiségi gyermekek körében a különböző munkatevékenységek megszerettetése, produktumának és értékének megbecsülése.
- Az SNI-s gyermekek olyan munka jellegű tevékenységekbe való bevonása, amelyeket képességeihez mérten sikeresen végeznek.
- A tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatása, önálló feladatadás egyéni megbízások teljesítése.

Az óvodás gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően javasolt munkatevékenységek felsorolása

A következőkben bemutatott munkajellegű tevékenységek jellemzők az óvodában:

- önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés)
- asztalfelelősi munka
- alkalomszerű munkák és megbízatások
- növény- és állatgondozás
- a környezet rendjének megőrzése

Önkiszolgálás:

A gyermekek a felnőttek segítségével ismerkednek meg saját személyükkel kapcsolatos munka jellegű feladatokkal és annak sorrendjével.

Igényesen végzik a testápolást, öltözködést.

Rendbe rakják holmijukat, óvják, védik tárgyi környezetüket.

Kulturált étkezési szokásokat sajátítanak el.

Mindezeket a tevékenységeket rendszeresen végzik, sok gyakorlással válik készségükké.

Felelősi munka:

3-4 évesek gyermekeknél felelősi munka nincs. Ebben az időszakban az önkiszolgálás dominál. Alapvető technikai készségeket sajátítanak el.

4-5 évesek fokozatosan jelenik meg a felelősi munka.

Kialakul a gyermekek számára egy világos, követhető kiválasztási rend, sorrend.

Ebben a korban a gyermekek megterítik az asztalt, kiosztják a megfelelő eszközöket, ügyelnek esztétikus elrendezésére.

A tanév vége felé segíthetnek az ételek kiosztásában is.

Az étkezéshez használt terítőt párokban, pontosan összehajtják, letörlik az asztalt.

Segítenek a teremrendezésben, az öltözők rendjének megőrzésében, az élősarok gondozásában.

5-6 évesek az előző korcsoportban elsajátított feladatokat már nagyobb önállósággal és minőségileg magasabb szinten végzik: a gyermekek figyelemmel kísérik ki lesz a felelős.

Az étkezéshez az evőeszközöket esztétikusan rendezik el, ügyelnek arra, hogy melyik eszköz melyik oldalra kerüljön.

Étkezés után összehajtják a terítőt, letörlik az asztalt, segítenek az edények kihordásában. Részt vesznek a morzsa és más ételmaradék összetakarításában.

Teremrendezésnél, fektető lerakásánál aktívan közreműködnek.

Segítenek az óvodapedagógusnak különböző tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében, az élősarok gondozásában.

Alkalomszerű munkák, és megbízatások:

A gyermekek a nap folyamán alkalomszerű megbízatásokat is kaphatnak, ami függ a gyermek-fejlettségétől, személyiségétől, a környezeti adottságoktól.

3-4 évesek tegyenek eleget az óvodapedagógus kéréseinek, spontán segítsék munkáját.

4-5 évesek kérésre, különböző eszközöket hozzanak be vagy vigyenek ki, üzeneteket adjanak át.

5-6-7 évesek bonyolultabb feladatokat is szívesen teljesítsenek, pl. keressenek meg egy adott személyt óvodán belül és adják át neki az üzenetet, vagy hívják oda a megfelelő helyre.

Olyan feladatokat is kapnak, amit önállóan kell elvégezni pl., rakjanak rendet a mesesarokban, vagy a polcon.

Kapjanak olyan feladatot, amit otthon kell elvégezni és számon kérhető, pl. gyűjtőmunka.

Növény- és állatgondozás:

A környező világ megismerésének egyik része a növények, és állatok fejlődésével és gondozásával való ismerkedés. Sok lehetőség adódik óvodán kívül és belül is ezeknek a tevékenységeknek a végzésére.

Óvodán kívül: veteményeskertben, családknál.

Óvodán belül: élősarok gondozása, virágos, veteményes kert ápolása, akvárium, madáretetők gondozása.

3-4 évesek:

- a növények és állatok gondozását figyelemmel kísérik
- ősszel gyűjtenek faleveleket, terméseket
- télen segédkeznek a madáretetésben
- tavasszal segítenek a csíráztatás előkészítésében
- nyáron segítenek a növények öntözésében

4-5 évesek:

- folyamatosan közreműködnek az élősarok növényeinek, állatainak gondozásában pl. akvárium
- ősszel terméseket, magvakat gyűjtenek, azokat elhelyezik az élősarokban és alkalomszerűen segítenek a falevelek összegyűjtésében
- télen a madarakat rendszeresen etetik
- tavasz elején részt vesznek a magvak ültetésében, fejlődésük nyomon követésében
- nyáron segítenek virágok öntözésében, ápolásában, a termések betakarításában

5-6-7 évesek:

- folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit és állatait
- ősszel terméseket, magvakat, növényeket gyűjtenek, elrendezik az élősarokban
- részt vesznek a betakarításban, befőzésben
- közreműködnek az őszi falevelek eltakarításában
- télen részt vesznek a hó eltakarításban

- tavasszal csíráztatást, hajtatót, majd ültetést, veteményezést, palántázást végeznek, figyelemmel kísérik a növények fejlődését
- nyáron segítenek a növények és füves udvarrészek öntözésében, virágok gondozásában gyermekméretű eszközökkel

A környezet rendjének megőrzése:

Az óvoda külső és belső környezetének tisztántartása, ápolása, védele az óvoda minden gyermekének fontos feladata.

A környezetépítő és szépítő munkában minden gyermekünk életkorának és egyéni képességének megfelelő szinten vesz részt.

3-4 évesek:

- ismerjék meg környezetükben a tárgyak helyét, vegyék el önállóan, amire szükségük van, majd tegyék is vissza
- a csoportszoba könnyebb berendezési tárgyait igénybe vehetik játékaikhoz, majd tegyék el
- egyéni képességeikhez mérten vegyenek részt a teremrendezésben, az udvari játékok elrakásában

4-5 évesek:

- a csoport játékeit közösen megbeszélte helyről vegyék el, illetve tegyék vissza
- a teremrendezésben folyamatosan vegyenek részt
- a csoportszoba különböző berendezési tárgyait igénybe vehetik játékaikhoz
- apróbb rendtelenségeket vegyenek észre, hozzanak helyre
- segítsenek a fektetők elhelyezésében
- vegyenek részt az udvari játékok elrakásában

5-6-7 évesek:

- a csoport játékeit, eszközeit tartsák rendben
- vegyenek részt a babaruhák mosásában, babaedények elmosogatásában, a polcok rendjének megőrzésében, rendben tartásában
- ügyeljenek a kiszolgálóhelyiségek rendjére
- segítsenek a szertári eszközök ki – és behozatalában
- legyenek felelősei az udvari játékok elrakásának

Minden korcsoportban biztosított a különböző munkatevékenységhez a nyugodt légkör, a játékoság, gyakorlási lehetőség, hely és idő. A különböző munkaeszközök életkori sajátosságoknak megfelelő méretben és mennyiségben állnak rendelkezésre.

A munkaeszközök használatát mindig felnőtt felügyelete és bemutatása mellett sajátítják el sok gyakorlással.

Óvodánk dolgozói figyelnek arra, hogy munkavégzésük modell értékű legyen a gyermekek számára, hogy együttműködés jellemezze kapcsolatukat a folyamatban.

Az egyéni és közös munkavégzést mindig követi az értékelés valamelyik formája: önértékelés, egymás értékelése.

A szülők rendszeresen tájékoztatást kapnak az óvodában végzendő különböző munkatevékenységekről, felhívjuk figyelmüket az otthoni gyakorlási lehetőségekre.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek a saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- A gyermekek a rájuk bízott feladatokat önállóan, egyéni képességeiknek megfelelően szívesen végzik.
- A munka jellegű tevékenységek által, bizonyos cselekvések szokássá válnak, kitartásuk fejlődik.
- A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, védik, gondozzák.
- Megfelelő igény szint alakul ki bennük saját maguk és környezetük rendjének biztosításával.
- Szívesen vállalnak közösségért végzett munkát.
- A gyermekekben kialakul a munka iránti tisztelet, megbecsülés.
- Problémákat meglátják, önállóan megoldást keresnek, együttműködésre, kompromisszumra, eredményességre törekednek.

10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja:

- Az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése építve kíváncsiságukra, utánzási hajlamukra, élményeikre, érzelmi beállítottságaikra.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során, valamint előzetes élményekre, ismeretekre támaszkodva a gyermeki kompetenciák fejlesztése.

Feladata:

- Tanulástámogató környezet megteremtése, nyugodt, derűs érzelem gazdag légkör kialakítása.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, biztosítsa az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket és a szabadválasztás lehetőségét.
- A gyermeki kíváncsiság felkeltése, kielégítése megfelelő mennyiségű és minőségű ingerhatás, tapasztalás és cselekedtetés, felfedezés biztosításával.
- Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással.
- Különböző problémahelyzetek biztosításával segítse elő a gyermekek önálló gondolkodás fejlődését.
- Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit és szükség esetén kérjen megfelelő szakmai segítséget.
- Változatos módszerek alkalmazásával tudatosan támogassa a tanítás-tanulás eredményességét.
- Vegye figyelembe a gyermekek aktuális, fizikai és érzelmi állapotát, építsen a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára és szükség esetén rugalmasan változtasson előzetes tervein.
- Gyermekeink önállóságának, figyelmének, kitartásának, aktivitásának, pontosságának, feladattudatának valamint értelmi képességeinek fejlesztése a pszichikus funkciók figyelembevételével.

Az óvodás gyermek életkori sajátosságaiból adódóan a tanulás utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, mely a teljes személyiséget fejleszti.

Jelen van az egész óvodai nap folyamán, nem csak, mint ismeretszerzés, hanem az adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett formákban is.

A gyermekek természetes helyzetekben tevékenységeken keresztül játékosan szereznek ismereteket. Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól átgondolt, párhuzamos tevékenykedtetés. A megfelelő inger gazdag környezet felkelti érdeklődésüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. Az óvodapedagógus a rendel-

kezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja. Az IKT eszközök használata nagyban segítik a gyermekek érdeklődésének felkeltését és annak fenntartását.

Óvodánkban a játékba integrált cselekvéses tanulás komplex formában valósul meg:

- Szokásalakítás, magatartás-, viselkedésalakítás, utánzásos minta- és modellkövetés.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvésen alapuló játékos tanulás.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Problémamegoldás fejlesztése.

A gyermekek egyéni érdeklődésére építve választási lehetőséget biztosít és teret ad a szabad önkifejezésre.

A személyiség fejlődés szempontjából fontos, **hogy pozitív és negatív élményekkel** egyaránt találkozzanak a gyermekek, hogy át tudják élni a siker és kudarc helyzeteket is.

A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását.

A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli az egyéni megértést elősegítő módon.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.
A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
 - a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:
 - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
 - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
 4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben (363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet).

Pedagógiai programunk a tevékenységi területek végén jelöli a kimeneti szinteket.

11. Az óvodai élet megszervezése

11.1. Napirend – Heti rend:

Óvodánkban a gyermekek sokoldalú fejlesztése a napi tevékenységek egész folyamatában jelen van. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A nevelési év szeptember 1-től – augusztus 31-ig tart.

Óvodánkban az óvodapedagógusok a nevelés céltudatos megtervezése során alakítják ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását.

A kialakított napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, és figyelembe veszi a helyi és csoportszokásokat, sajátosságokat, igényeket.

Fontos szempont számukra a napirend kialakításával a folyamatosság, rugalmasság, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megtartása, valamint a játék – szabadjáték kitüntetett szerepe.

A napirend tevékenységeiben előforduló rendszeresség és ismétlődés adja az érzelmi biztonságot a gyermekek számára.

A heti rendben meghatározott tevékenységi területeket az óvodapedagógusok a komplexitás és a rugalmasság elvét szem előtt tartva valósítják meg.

A nyári hónapokban az évszak jellegének és az aktualitások függvényében fejlesztési célkitűzéseink megtartásával alakítjuk a napirendet, heti rendet és a tevékenységek tartalmát.

A nyári nyitva tartás igényét tárgy év elején /február 15-ig/ felmérjük.

A nyári nyitva tartás formáját a képviselő testületi döntés határozza meg.

Augusztus hónapban az óvoda zárva van a nagytakarítás, felújítás miatt.

A nyári étkeztetés megoldásában a fenntartó közreműködése szükséges.

Az iskolai téli és tavaszi szünetben, ha a gyermekek létszáma 10 % alá esik az óvoda takarékosági szempontból, a fenntartó engedélyével zárva tart.

Ezekre az alkalmakra tevődnek az óvoda alkalmazottai számára szakmai továbbképzések, tréningek, illetve szabadságot vesznek ki.

N A P I R E N D

Tanév: Csoport neve: Formája:

Tevékenységek			Tevékenységek megnevezése
Kezdet	Vége	időtartama	
7 ⁰⁰	7 ³⁰	0,5 óra	Összevont gyülekezés
7 ³⁰	10 ³⁰	3 óra	Szabadjáték Folyamatos tízórai Gondozási tevékenységek Növekvő idejű tervezett, szervezett tevékenységek (5-35 perc)
10 ³⁵	10 ⁴⁰	5 perc	Mozgás
10 ⁴⁰	11 ⁴⁰	1 óra	Séta, levegőzés Szabadjáték az udvaron
11 ⁴⁰	12 ⁴⁰	1 óra	Asztalfelelősi teendők (terítés, előkészület az ebédhez) Gondozási teendők Ebéd
12 ⁴⁰	15 ⁰⁰	2 óra 20 perc	Teremrendezés Tehetségműhelyek Gondozási teendők Előkészület a délutáni pihenéshez Mese-zene Alvás-ébredés
15 ⁰⁰	15 ³⁰	0,5 óra	Teremrendezés Gondozási teendők Uzsonna (Naposi feladatok)
15 ³⁰	17 ⁰⁰	1, 5 óra	Szabadjáték, mozgás, levegőzés, hazamenet

Megjegyzés: Ezt a keretjellelű és ajánlott napirendet a csoportvezető óvodapedagógusok az adott korcsoport életritmusához és sajátosságaihoz igazítják. Ugyanakkor törekszenek arra, hogy a közös kiszolgáló helyiségeket zavartalanul, minél kevesebb várakozással használhassák a gyermekek.

HETIREND (ajánlás)			
Szervezeti forma	3 – 4 évesek	4 – 5 évesek	5 – 6 – 7 évesek
kötött	mozgás	mozgás	mozgás
kötetlen tevékenységek egyéni, csoportos és mikro csoportos formában	<ul style="list-style-type: none"> • külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal • verselés, mesélés. • ének, zene, énekes játék, gyermektánc • rajzolás, mintázás, kézimunka 	<ul style="list-style-type: none"> • külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal • verselés, mesélés. • ének, zene, énekes játék, gyermektánc • rajzolás, mintázás, kézimunka 	<ul style="list-style-type: none"> • külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalommal • verselés, mesélés. • ének, zene, énekes játék, gyermektánc • rajzolás, mintázás, kézimunka
egyéb tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • néptánc • majorett • angol nyelv 	<ul style="list-style-type: none"> • néptánc • majorett • hittan • angol nyelv 	<ul style="list-style-type: none"> • fejlesztő foglalkozások • logopédia • gyógytorna • egyéni fejlesztés • tehetségműhelyek • vízhez szoktatás • hittan • néptánc • majorett • foci • kézilabda • judo • angol nyelv

Megjegyzés: a kötött és kötetlen tevékenységi formák egy heti rendben belül, azonos témára épülnek.

Heti két alkalommal játékos nyelvi fejlesztés a nyelvi csoportokban.

12. A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE, ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Pedagógiai Programunk céljai összhangban vannak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg. Az óvodapedagógus pedagógiai munkájában figyelembe veszi, komplex módon a tervezési folyamat minden lényeges elemét.

Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza azokat. A cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt, tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.

Reflexióval felülvizsgálja a végrehajtott pedagógiai folyamatokat a megvalósítás eredményességének érdekében.

Tervezőmunkájában épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, folyamatosan felhasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazza a differenciálás elvét.

Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét, fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli, és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.

A gyermekek személyiségfejlődési nehézségeit feltárja és szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítja.

Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

Csoportos tevékenység esetén is figyel az egyéni szükségletekre, a gyermekek hibáit, tévesztéseit, a tanulási fejlődési folyamat részének tekinti.

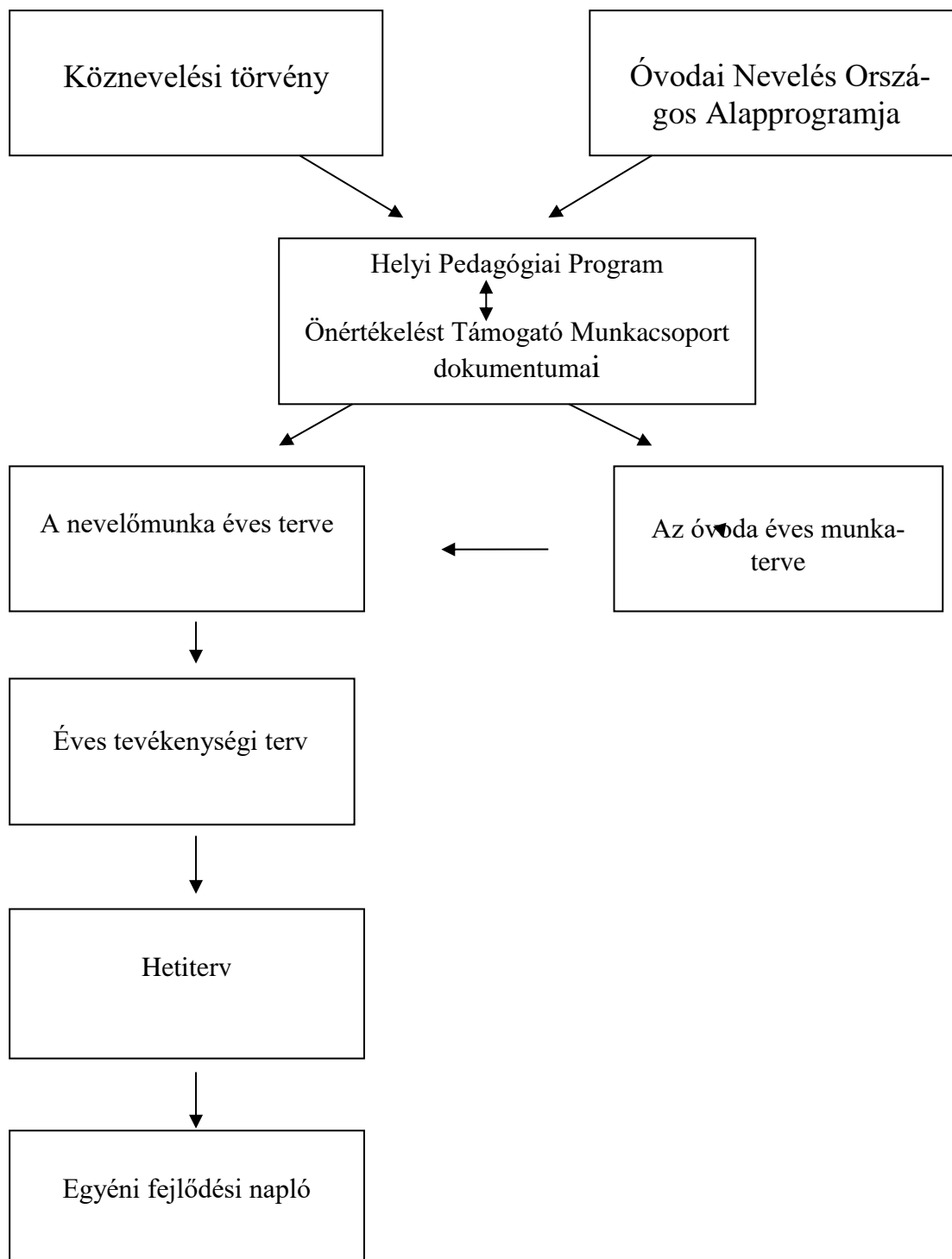
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében, hosszabbtávú fejlesztési tervet dolgoz ki, az általános pedagógiai célrendszert szem előtt tartva.

A pedagógiai folyamatok értékelése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével történik, visszajelzései világosak, egyértelműek a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.

A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembevételével, folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik.

Óvodánkban saját, helyileg összeállított csoportnaplóban dolgozunk.

A nevelőmunka tervezése év elején történik, amit félévkor értékelünk, és erre építve határozzuk meg a következő félév feladatait.

Céja:

- A nevelőmunka hatékonyságának, eredményességének növelése, tervezése, felülvizsgálata és reflexió.
- A gyermekek fejlettségi szintjének követése, mérése.

Feladata:

- A beíratás lebonyolítása, a csoportok elosztása, kihirdetése a helyben szokásos módon.
- Óvodába lépés előtt a gyermekek megismerése saját környezetében.
- Első szülői értekezlet megtartása csoportonként: a HPP és a Házirend ismertetése, anamnézis készítése.
- Az éves nevelési terv elkészítése életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembevételével.
- Ismerje meg a gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.
- A szülők tájékoztatása a gyermekek fejlődéséről évente két alkalommal és folyamatosan történik.
- Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-SDCA ciklus.
- Az IPR programban résztvevő gyermekek szüleinek tájékoztatása negyedévente írásban ellenjegyzéssel.
- Iskolaérettségi vizsgálat megszervezése.
- A szülők és az iskola számára a gyerekekkel kapcsolatos kimenetet igazoló szakvélemény átadása.
- A gyermekcsoport és az egyéni értékelés elkészítése, összegzése.

A beíratás két helyen történik a központi és a tag óvodában, minden évben április utolsó két hetében.

A felvételtől a szülők az óvodai hirdető tábláján kihelyezett listáról értesülnek.

A gyermek csoportok elosztása az óvodavezetés és a leendő csoportvezető óvodapedagógusok közreműködésével történik.

A csoportelosztást meghatározó szempontok:

- A Köznevelési Törvényben meghatározott létszámhatárok betartása.
- Az illető óvodaegység felvételi körzete.
- Az életkor, halmozottan hátrányos helyzet és fiú lány arányok figyelembevétele.
- Szülői igények figyelembevétele az induló csoportoknál.

Az óvodába érkezés előtt minden gyermeket, előzetes egyeztetés alapján otthonában meglátogat a csoportvezető óvodapedagógus páros.

Igény szerint szeptember első két hetében anyás befogadás keretein belül érkeznek meg a kis-csoportos gyermekek az óvodába.

Az első szülői értekezleten ismertetésre kerül a Helyi Pedagógiai Programból adódó neveléssel kapcsolatos cél- és feladatrendszer.

A szülők felé megfogalmazódik gyermekük óvodába járásával kapcsolatos különböző kérések sora.

Megismerik az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatának és Házirendjének tartalmát.

Megválasztásra kerül a gyermekek csoportonkénti Szülői Munkaközösség képviselője.

Egyeztetés történik a szülői választmány éves tevékenységi köreit illetően.

Ismertetésre kerül a nevelésmentes napok, ünnepek, ünnepélyek és a szünet rendje.

A gyermekek nevelése heti fejlesztési terv szerint történik.

A következő tanévi fejlesztési tervnek ez az alapját képezi.

Az iskolaérettségi előszűrést minden nagycsoportban január végéig végzik el az óvodapedagógusok a fejlesztésben résztvevő külső szakemberek véleményének figyelembevételével.

A további vizsgálatot igénylő gyermekek esetében a helyi Pedagógiai Szakszolgálat, és ha szükséges a tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság közreműködését kérjük.

Az óvodapedagógusok minden iskolába menő gyermekről szakvéleményt és átadó lapot állít ki.

A szülők a szakvélemény kíséretében a kiírásnak megfelelően beírják gyermekeiket az iskolába. A gyermekek fejlettségi szintjéről készített átadó lapokat megbeszélés keretei között az óvodapedagógusok adják át az iskola illetékeseinek, melynek tartalmát előzőleg a szülővel ismertetik.

A gyermekek fejlődésének konkrét, reális fejlesztő értékelése az óvodapedagógusok feladata. A gyermekcsoportok fejlettségi szintjének ellenőrzése az óvodavezető, belső önértékelési munkacsoport és a munkaközösség vezetői feladata.

A gyermekcsoport nevelési – tevékenységi programjának tervezése a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzetekhez igazodik, s a feladatok egymásra épülnek.

A nevelési terv nem megmásíthatatlan, az élethelyzetek, a gyermekek pillanatnyi állapota s az aktualitások is befolyásolják a nevelés folyamatát.

Az óvodavezető és az Önértékelést Támogató Munkacsoport tagjai a mérési rendszerbe foglaltak szerint értékeli a nevelés tervezését, a tervezés koherenciáját a HPP - hoz, a gyermekek fejlődési mutatóihoz viszonyítva.

Az egyéni képességfejlesztésnek minden korosztálynál érvényesülnie kell.

Az óvodapedagógusok felmérik a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban. Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése.

Követni kell fejlődési ütemüket, jelezni a lemaradásokat és okait, s az egyénhez kötődő feladatokat.

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentumok:

1. Saját szerkesztésű csoportnapló, amelyben megtalálhatóak a következők:

- Intézmény logója
- A csoport logója
- Az óvodai csoportnapló (hitelesítés).
- Tartalomjegyzék
- A gyermekek névsora és jele
- A csoport összetételének kimutatása
- Hiányzás kimutatása
- Nevelési évben tankötelessé váló gyermekek
- Születésnapok bejegyzése
- Heti rend
- Napirend
- Havi szervezési feladatok

- Éves nevelési terv
- Féléves nevelőmunka értékelése
- Éves nevelőmunka értékelése
- Éves tevékenységi terv
- Heti terv
- Év során felhasznált irodalmi és zenei alkotások
- Sajátos nevelési igényű gyermekek
- Egészségügyileg fokozott figyelmet igénylő gyermekek
- Vizsgálatkérés speciális szakemberhez
- Tehetségműhelyek
- Óvodában szervezett külön foglalkozások
- Feljegyzés a csoport életéről
- Szülői értekezletek
- Szülői értekezletek jelenléti íve
- Munkadélután
- Csoportban történt látogatások
- Újonnan érkező gyermekek család látogatásának kimutatása
- Hospitálási napló
- Óvodavezető látogatása a csoportban
- Önértékelést Támogató munkacsoport látogatása a csoportban
- Személyi feltételek a csoportban
- Dajkai feladatok
- Egészségügyi nyilvántartás - védőnői látogatások
- A gyermekek adatai
- Gyermekszáj
- Egyéb mellékletek
- Elérhetőségek
- Gyermek adatai
- Szülői nyilatkozat (méréshez)
- Szülői nyilatkozat (a kiránduláson való részvételről)
- Szülői nyilatkozat (gyermekek hazaviteléről az óvodából)
- Bemutató foglalkozás
- Munkadélután
- Munkaköri leírás
- Leltár
- Szakvélemények, Problémajelző lapok

2. Felvételi és mulasztási napló.

3. Egyéni fejlődési napló

4. Teljesítmény értékelés

5. Önértékelést Támogató Munkacsoport

Az óvoda Helyi Pedagógiai Programjának ellenőrzésével és értékelésével kapcsolatos feladatok megtalálhatók az intézmény Önértékelést Támogató Munkacsoport dokumentációjában.

13. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

1. *Az óvoda és a család kapcsolata.*
2. *Az óvoda és bölcsőde kapcsolata*
3. *Az óvoda és az iskolák kapcsolata.*
4. *Az óvoda és a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat.*
5. *Az óvoda egyéb kapcsolatai:*
 - Fenntartó önkormányzattal
 - Közművelődési intézményekkel
 - Egészségügyi szervekkel
 - Szakszolgálati intézményekkel
 - Roma Nemzetiségi Önkormányzattal
 - Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal
 - Well Done Kft. - vel

Az óvoda partnerkapcsolatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az a törekvés az óvodában, hogy a családi nevelés az óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését.

A szülők megismerik a szokásokat, nevelési célokat és a nevelési feladatokat.

Törekvés van a családi nevelés gyakorlatának tiszteletben tartására. Ennek érdekében történik az egyéni fejlődési napló vezetése az óvodába lépés kezdetétől minden gyermekről.

A nevelési eljárások összhangját biztosítani szükséges. A gyermekek egyéni fejlettségéről folyamatos konzultáció történik a szülőkkel az őszinteség, a következetesség, tapintat jegyében.

Az óvodaegységek nyitottak a szülők előtt.

Igényeiknek megfelelően lehetőségük van arra, hogy közvetve vagy közvetlenül megismerjék gyermekük óvodai életét.

Elégedettségük mérése kérdőlapos formában történik.

A családdal történő őszinte, nyílt kapcsolat természetes, ami a kölcsönös bizalom jegyében működik.

A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy gyermekeik következetesen nevelődnek és tiszteletben van tartva egyéniségük.

Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi alkalmazottja is követendő példa és modellként áll a gyermekek előtt.

Az óvodában két jól működő szülői munkaközösség dolgozik.

Segítik mindkét óvodaegységben a különböző rendezvények megszervezését, lebonyolítását, kapcsolatot tartanak a szülők és az óvodapedagógusok között.

Az egyes fórumokon képviselik az óvoda érdekeit.

A szülők anyagiakkal és más jellegű segítségnyújtással is támogatják az óvodát.

Az óvodaegységekben a családdal történő jó kapcsolattartás meghonosodott formái a következők:

- Beíratás az első személyes kapcsolat, találkozás, ahová a szülő – gyermek együtt érkezik.
- Összevont és csoportszintű szülői értekezlet szervezése igény szerint. A szülői értekezletek javasolt témája: pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, jogi jellegű a szülői igény figyelembevételével.
Ezekre meghívunk néha neves szakembereket is.
- A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus a gyermek óvodába érkezése előtt megismerkedhessen a szülővel és gyermekkel egyaránt saját környezetükben. Speciális esetekben (pl.: veszélyeztetettség, védelembevétel, tartós hiányzás) az óvodapedagógusok kötelező családlátogatást végeznek.
- Egyéni esetmegbeszélés és fogadóóra is történik az aktualitások jegyében előzetes időpont egyeztetéssel.
- Közös ünnepek is szerveződnek óvodánként az Szülői munkaközösség tagjainak közreműködésével, segítő támogatásával.
- Kirándulások szervezése is történik szülői közreműködéssel és részvétellel a csoportszokásoknak megfelelően a környezet tevékeny megismerésére.
- Alkalmoszerű munkadélutánok zajlanak a gyermekek részére eszközök, ajándékok készítése céljából.
- Létrejött és működik „A létavértesi óvodák gyermekeiért” nevű alapítvány. Az alapításhoz szülők, az óvoda teljes alkalmazotti köre is jelentős összeggel járultak és járulnak hozzá.

Mindkét óvodaegységben jól működik a szülőkkel történő kapcsolattartás.

2. Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

Az intézmény épületében kialakításra került egy bölcsődei egység, amely 2018. október 1-vel kezdte meg működését. A bölcsődei egység két csoportból áll, amely alapellátás keretében a családdal együttműködve biztosítja a gyermekek nevelését-gondozását.

Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelők közös szándéka, hogy a gyermek minél zökkenő mentesebben kezdjék az óvodai életet.

3. Az óvoda és az iskolák kapcsolata

Az óvodás gyermekek Létavértesen két általános iskolában kezdenek el tanulmányaikat, ezek a következők: **Arany János Általános Iskola,**

Irinyi János Általános Iskola.

Az óvoda – iskola kapcsolata azon alapszik, hogy megismerjük egymás céljait, tevékenységeit, módszereit, eszközeit a Létavértesen élő gyermekek kiegyensúlyozott nevelése, oktatása érdekében.

Az óvodapedagógusok és iskolai tanítók közös szándéka, hogy a gyermekek minél zökkenő mentesebben kezdjék az iskolai életet, az átmenet ne gátolja, hanem biztosítsa a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődését.

Az együttműködés formái:

- mindkét iskolával működik közös óvoda-iskola átmenetet segítő munkacsoport,
- kölcsönös látogatás, tapasztalatgyűjtés az óvoda nagycsoportjában és az iskola első osztályaiban,
- szakmai tanácskozások, megbeszélések, értekezletek, szervezése óvodapedagógusoknak, tanítóknak közösen,
- az óvodás gyermekek ellátogatnak az iskola első osztályába, ahol megismerkednek a leendő tanítókkal, az iskolai élet örömeivel, a környezettel,
- közös ünnepek, különböző gyermekelőadások, táncművészet, sportvetélkedő szervezése,
- az óvodapedagógusok átadó lap kitöltésével segítik a tanítók munkáját a gyermekek befogadásával kapcsolatban,
- igény- és elégedettség mérés történik.

3. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolat

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolat építésére törekszik és lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

4. Az óvoda egyéb kapcsolatai

A fenntartó önkormányzattal:

Biztosítja éves költségvetési kerettel az óvoda kiegyensúlyozott működését.

A kapcsolat részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű.

A problémák megoldását közös együttműködéssel próbáljuk megvalósítani.

Formái:

(Törvények által is szabályozott)

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, egyeztető fórumok,
- az óvodavezető évenkénti munkaterve, beszámolója, tájékoztatója,
- az óvodavezető rendszeres részvétele az önkormányzat és különböző bizottságainak munkájában,
- az óvoda pedagógusa vagy szülője tagja lehet a képviselő testületnek, vagy valamelyik bizottságnak,
- igény- és elégedettségmérés történik.

A közművelődési intézményekkel:

A városban megújult, összevont Művelődési ház és könyvtár áll a kultúra és művelődés szolgálatába. Szervezésükben részt vesznek a gyermekek: gyermekszínházi előadásokon, kiállításokon, tárlatokon, játszóházi foglalkozásokon stb.

A könyvtár gyermekeknek szóló állománya szintén rendelkezésre áll minden óvodásnak.

A kapcsolat rendszeres, tartalmában teljesen megújuló, a pedagógiai munka, azaz a gyermekek nevelésének szolgálatában áll.

Amennyiben lehetőségeink engedik továbbra is fenntartjuk a már jól kialakult kapcsolatunkat a debreceni Vojtina bábszínházzal.

Egészségügyi szervekkel:

A kapcsolattartásban résztvevők köre: gyermekorvos, fogorvos, védőnők, Járóbeteg Szakrendelő szakemberei.

A kapcsolattartás rendszerét közösen éves tervbe rögzítjük.

A kapcsolattartás formái:

- A tanköteles korú gyermekek iskola alkalmassági vizsgálatának lebonyolítása, évente.
- Látás, hallás, fogászati és egyéb szűrővizsgálat lebonyolítása csoportonként, évente egy alkalommal.
- Esetmegbeszélések – alkalmanként – egy-egy járványos megbetegedés sorozat kapcsán.
- Tájékoztató előadások a szülői értekezleten orvos, védőnő közreműködésével (pl.: Szülők Klubjában).
- A védőnők látogatása rendszeres az óvodákban. Ellenőrzik ápoltságukat, vezetik a gyermekek egészségügyi törzslapját.
- A védőnők közreműködnek különböző járványok felszámolásában, elterjedésének megakadályozásában.

A kapcsolattartás lényege a megelőzésben, azaz prevencióban van.

Szakszolgálati intézményekkel:

Két intézménnyel van kapcsolata óvodánknak:

- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Derecskei Tagintézménnyel,
- Hajdú-Bihar Megyei Gyógypedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Szolgáltatói Központtal.

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával a kapcsolat esetszerű, törvény általi kötelezettségként segítséget nyújtanak a gyermekek sajátos nevelési igényeinek megállapításában. Javaslatot tesznek az SNI-s gyermekek fejlesztésére, a szakemberek biztosítására és meghatározzák a fejlesztés irányait.

A kapcsolat formája és tartalma a létavértesi székhelyű Pedagógiai Szakszolgálat: logopédusok segítségével történik a gyermekek beszédhibájának javítása.

A beilleszkedési és magatartási zavarral és egyéb lemaradással küzdő gyermekek fejlesztéséhez pszichológus, fejlesztő pedagógus és gyógytornász áll rendelkezésre.

Roma Nemzetiségi Önkormányzattal:

Nevelő, fejlesztő munka során figyelembe vesszük „Nemzeti Etnikai Kisebbségi Óvodai Nevelés” irányelvét.

Az intézményben, integráltan történik a roma nemzetiségi gyermekek nevelése.

Számuk az utóbbi években növekvő tendenciát mutat.

Sok közöttük a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és beilleszkedési zavarral küzdő.

Többségük rendszeresen jár óvodába.

Néhány család azonban elhanyagolja gyermeke óvodába járatását, emiatt igényeljük a Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjainak hatékony segítségét.

A népesség nyilvántartó adatai alapján az óvodába beíratásra önként nem jelentkező kisgyermek felkutatása segítségükkel történik.

A kapcsolattartás formái:

- Alkalmoszerű megbeszélések.
- Roma kultúra népszerűsítése, megismertetése.
- Különböző kiadványok beszerzésében segítenek, ami szükséges a roma gyermekek neveléséhez, esélyeik növeléséhez.
- Egészségügyi előadások szervezése, életmód kérdésekkel kapcsolatban (Szülők Klubja).

Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal:

A kapcsolat a szolgálattal rendszeres és aktualitásokon nyugszik. Kölcsönös figyelem felhívás történik a segítségre szoruló gyermekek és családok esetében. A szolgálat által működtetett jelzőrendszernek aktív résztvevője az intézmény óvodapedagógusai és a gyermekvédelmi felelős. Az esetmegbeszélések alkalmával történik a gyermekek helyzetét javító stratégiák és taktikák meghatározása.

A legvégső esetben születik csak olyan döntés, hogy védelembe vagy állami gondozásba kell vinni az adott kisgyermeket.

Az óvoda és a szolgálat közösen karitatív tevékenységet is folytat, pl.: a különböző gyűjtőakciók lebonyolításával.

A Well Done Kft- vel Debrecen:

A kapcsolat a nyelvi iskolával az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint történik.

LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

KIVONAT

LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
2015. MÁRCIUS 31-ÉN MEGTARTOTT
SOROS ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

A Képviselő-testület 9 igen szavazattal - ellenszavazat és tartózkodás nélkül – az alábbi határozatot hozza:

JA 36/2015. (III.31.) Öh. számú határozat:

Létavértes Város Képviselő-testülete
a Gyermeksziget Óvoda Helyi Pedagógia Programot
támogatja felmenő rendszerű csoportszervezéssel.
Az alábbi csoportok indulnak: néptánc, dalos, kézműves-
angol.

Az Önkormányzat ebben az évben is átvállalja a nyelvi csoportba járó gyermekek számára a térítési díj 50%-ának megfizetését, az első két tehetséggondozó csoport többletköltségét teljes mértékben az önkormányzat, mint fenntartó biztosítja.

Felelős: ---

Határidő: ---

k. m. f.

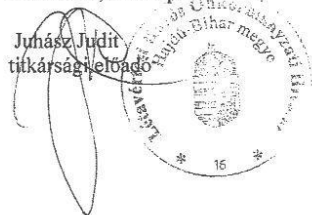
Menyhárt Károly sk.
polgármester

Bertóthy Csige Tünde sk.
jegyző

A JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT HITELES

Létavértes, 2015. április 1.

Juhász Judit
titkárság-kezelő

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MÓDOSÍTÁSA

Amely létrejött

- Létavértes Város Önkormányzata (4281 Létavértes, Kossuth u. 4. szám (Adószám 15728658-2-09, számlaszám 15728568-8411-321-09) Képviselőtársak Menyhárt Károly polgármester továbbiakban **Önkormányzat** , továbbá
- Létavértesi Gyermeksziget Óvoda 4281 Létavértes Debreceni u. 1. (OM azonosító 030959 adószám:16733493-2-09 számlaszám: 16733493-8510-322-09 továbbiakban **Óvoda**, valamint
- a **Well Done Kft.** 4031, Debrecen, Zörgőfű utca 4/c., adószám: 14946369-2-09, cégjegyzékszám: 09-09-017759 AXA Bank 17000019-12516980 számlaszám képviselőtársak Sörös Gabriella, a továbbiakban: **Nyelviskola**

között angol nyelvi fejlesztés feltételeinek megteremtése tárgyában **2014. július 8-án kelt együttlükködési megállapodás módosítása tárgyában** az alábbi feltételek mellett.

Előzmények:

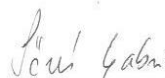
A Nyelviskola az Óvoda Debreceni u. 1. szám alatti tagóvodájában 2014/2015. tanévtől angol nyelvi fejlesztést végez. Létavértes Városi Önkormányzat Képviselőtestülete 19/2014. (III.25.) Öh. számú határozatával vállalta a képzésben részt vevő gyermekek térítési díjának 50 %-os megtérítését a 2014/2015. tanévben. Felek között 2014. július 8-án együttlükködési megállapodás jött létre.

Létavértes Városi Önkormányzat 36/2015. (III.31.) számú határozatával a 2015/2016. tanév vonatkozásában is biztosítja az angol nyelvi csoportba járó gyermekek térítési díjának 50 %-át, ezért a megállapodás módosítása vált szükségessé.

1. A megállapodás 2.1. pontja az alábbiakban módosul:
„A Nyelviskola vállalja, hogy a megállapodás alapján heti két alkalommal *csoportonként* 2,5 órában az óvoda által biztosított helyiségben HELEN DORON Early English nyelvoktatási módszerrel angol nyelv fejlesztést tart. *A csoportszervezés felmenő rendszerben történik*”
2. A megállapodás 4.1. pontja az alábbiak szerint módosul:
„*Felek a megállapodást határozatlan időre kötik azzal, hogy az önkormányzat mindenkori költségvetésének elfogadásával egyidejűleg dönt a térítési díj 50 %-ának átvállalásáról.* „
3. A megállapodás egyéb rendelkezései változatlan formában maradnak.
- 4.
5. A felek a megállapodást, mint akaratukkal mindenben egyezőt jóváhagyólag aláírják, s magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

Létavértes, 2015-09-04

Menyhárt Károly
polgármester

Sörös Gabriella
Well Done Kft. ügyvezető

Kántor Lászlóné
intézményvezető

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda

Well Done Kft.
4031 Debrecen, Zörgőfű u. 4/c.
Adószám: 14946369-2
Cégjegyzékszám: 09-09-017759

14. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAI

Gyermekvédelem:

Az óvodában ez a tevékenység általános érvényű, körültekintést igénylő, sajátos feladat. A gyermekek egymástól nagyon eltérő szociokulturális környezetből érkeznek, sok közöttük a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

Célja: a megelőzésre irányuljon, amely komplex segítségnyújtáson, megértésen, támaszadáson alapul.

Feladata:

- Folyamatosan feltárja azokat a körülményeket, amelyek az óvodások családi helyzetét hátrányosan érinti, illetve veszélyezteti.
- Meghatározza a lehetséges segítségnyújtók körét, valamint a segítségnyújtás stratégiáját és tartalmát.
- Az óvodapedagógusok szükség esetén problémajelző lapot töltenek ki.
- A gyermekvédelmi felelős éves munkatervben fogalmazza meg a prevenciót szolgáló feladatokat.

Az óvodában egyéni bánásmóddal, sok szeretettel, odafigyeléssel igyekszünk mérsékelni a hátrányos helyzetű gyermekek kiszolgáltatottságát.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek szüleivel rendszeres kapcsolat kialakítása történik. Rá kell ébreszteni őket gyermekeik iránt felelősségükre, kötelességük betartására. Egyes esetekben szakemberek bevonását is igénybe vesszük.

A veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vételének szempontjai:

- elhanyagoló nevelés
- testi-lelki bántalmazás
- erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző életmód, családi szokások
- egészségügyi okok, súlyos érzékszervi károsodás, tartós betegség

A veszélyeztetetté nyilvánítás útja:

- Az óvodapedagógus amennyiben a fenti szempontokat észleli, megbeszélést kezdeményez a szülővel és / vagy családlátogatás végez.
- Írásban jelzi a gyermekvédelmi felelős felé a problémát.
- A gyermekvédelmi felelős szintén írásban jelzi a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé az esetet.

- A Gyermekjóléti Szolgálat visszajelez az óvodának írásban.
- Az óvodapedagógus szükség esetén együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Három éves kortól a kötelező óvodai nevelés igénybevételének hiánya esetén az óvodapedagógus a Házirendben és az SZMSZ-ben szabályozott módon kell, hogy eljárjon.

Konkrét feladatok:

A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, jellemzés készítése gyermekről hatóság kérésére.

A pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal és más szakszolgálati intézményekkel.

Évente egy alkalommal éves terv készítése, értékelése és a következő időszak aktuális tennivalóinak meghatározása.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A gyermekvédelemmel kapcsolatos törvényi változások figyelemmel kísérése, az óvodapedagógusok tájékoztatása.
- A szülők tájékoztatása arról, hogy kihez és hogyan fordulhatnak probléma esetén – a gyermekvédelmi felelős munkatervében leszabályozott módon.

15. AZ ÓVODA SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

Nevelési időben szervezett szolgáltatások.

- Logopédia: speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére, hetente 2 alkalommal.
- Differenciált fejlesztés hetente 1 alkalommal fejlesztő pedagógus által.
- Úszás, vízhez szoktatás heti 1 alkalommal.
- Tehetségműhelyek működtetése heti 1 alkalommal.
- Játékos angol nyelvi fejlesztés heti két alkalommal a nyelviskola programja alapján szülői és önkormányzati finanszírozással. /3. sz. melléklet/

Nevelési időn túl szervezett szolgáltatások (délutáni pihenés után)

- hitoktatás
- néptánc
- majoretta
- judo
- foci
- kézilabda
- vízhez szoktatás

Intézmény egységenként igények alapján lehetővé kell tenni a feltételek biztosítása mellett, hogy heti rendszerességgel a gyermekek egyházi személy közreműködésével hitoktatásban részesülhessenek.

A hitoktatás a délutáni órákban történik az egyházi oktatókkal egyeztetett napokon és időpontban.

A szülői igényeknek megfelelően biztosítjuk a különböző szolgáltatásokat.

Az óvodás gyermekek nevelését szolgáló óvodapedagógusi hitvallás a következő idézetben összegezhető:

**„Úgy gyönyörködj a fiatalokban,
mint akik téged folytatnak majd.
De ne magad vágyait, emlékeit, álmodd
újra bennük: ne kényeztesd, de ünnepeld,
ne szidd, inkább szeresd érdemük szerint,
becsüld meg őket.
Légy okos ellenállás, jó gát, tiszta meder,
hogy növekedjenek, mint súly alatt a pálma, hogy
ön erejükkel törhessenek utat maguknak,
s ne nyelje el őket lápok iszapja, sivataghomok.”**

(Keresztúri Dezső)

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Helyi Pedagógiai Program érvényességi ideje: Visszavonásig érvényes.

A Helyi Pedagógiai Program módosításának indokai:

- az Országos Alap Programhoz illesztés,
- törvényi változások,
- fenntartó képviselőtestület határozata
- az intézmény névváltozása

A Helyi Pedagógiai Program beválás vizsgálatának tervezett időpontja: 2020.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- előterjesztés az óvoda vezetőtestületének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- az SZMK véleményeztetése
- az óvodavezető jóváhagyása
- a fenntartó egyetértése
- Roma Nemzetiség véleményezése

A nyilvánosság biztosítása:

Jóváhagyást követően a Létavértesi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde Helyi Pedagógiai Programjának teljes szövegű egy-egy példánya nyilvánosan hozzáférhető:

- Az óvodavezető irodájában, s a tag- óvodában, 1-1 példányban.
- Létavértesi Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában, 1 példányban.
- Városi Könyvtárban, 1 példányban.
- A szülők az első szülői értekezleten a program tartalmáról tájékoztatást kapnak.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Véleményét nyilvánította:

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde Szülői Munkaközösége:

A véleményét igazolja:

dátum:

.....

Irinyi u. 6.

.....

Debreceni u. 1.

2. Véleményét nyilvánította:

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselőtestülete:

A véleményét igazolja:

dátum:

.....

elnök

3. Elfogadta:

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde Nevelőtestülete

Az elfogadást igazolja:

dátum:

.....

intézményvezető helyettes

4. Jóváhagyta:

A Létavértesi Gyermeksziget Óvoda- Bölcsőde vezetője

A jóváhagyást igazolja:

dátum:

.....

intézményvezető

5. Egyetértett:

A Létavértes Városi Önkormányzat képviselőtestülete

Az egyetértést igazolja:

dátum:.....

.....

polgármester

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

Egészségfejlesztési program

Cél:

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartása, megerősítésére történő felkészítés. A 2,5-3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása következik be.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Az egészséges életmód, betegmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei:

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki

1. Egészséges táplálkozás

1.1. Alapelvek:

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

Az óvodai étkeztetés napjainkban minden igyekezet ellenére sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nem csak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturált-ságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkezését biztosító Létavérségi Gyermeksziget Óvoda - Bölcsőde Konyhája, régi nevén Napközi Konyha élelmezésvezetőjével, napi szinten történik egyeztetés szükség esetén. A gyermekeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta mind az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania.

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs,
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alapélelmiszer-csoportokban található szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná. Az óvodai élelmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

1.2. Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javulásáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismereti meg a gyerekeket.
- Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (dietetikus által ellenőrzött étrend)
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadó órán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat egyaránt.

Töröljék az étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szereplejen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsonyabb zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül) barna kenyér.

- Óvodai napirend keretében az óvodapedagógusok, dajkák és pedagógiai asszisztensek megismertetik a gyermekekkel, az új ízeket, addig ismeretlen ételeket és italféleségeket.
- Étkezések alkalmával jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához, példamutatóan ösztönzik őket.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében szerveznek egészségfejlesztő programokat (projekteket) akár a szülőkkel közösen.
- Játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (salátakészítés, tízórai összeállítás) közreműködésében.
- A gyermekek többször látogatják meg a tavaszi vagy őszi piacot, zöldséges üzleteket, kerteket. Ezen alkalmakkor is megismerkednek a különböző gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során.

Az óvodapedagógusok mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek számára. A gyermekek számára a legvonzóbb a különböző saláták készítése zöldségből, gyümölcsből. Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket igyekszünk megkóstoltatni és vonzóvá tenni a gyermekek számára. Az óvodapedagógusok beszélgetnek a tej fontosságáról az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok és a fogak egészségmegőrzésének fontosságát.

2. Minden napos mozgás

2.1. Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek mozgásigényének kielégítése, a testi képességek fejlesztése érdekében változatos napi, heti testmozgás biztosítása.
- Mindennap szervez valamilyen mozgástevékenységet, a tornaszobában vagy az udvaron.
- Heti 1 kötelező mozgás foglalkoztatást vezet.
- Edzési lehetőséget biztosít a gyermekek számára,
- Megtervezi és megszervezi a megfelelő helyet, időt és figyelt a mozgás fokozatos terhelésére, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivételek az erős sugárzás miatt 12-15 óra közötti időszak)

A mozgás anyagát lást a mozgás fejezetben.

3. Személyi higiéné

3.1. Az óvodapedagógus feladatai:

3.1.1. Tisztálkodás:

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gyermekek számára a gondozási teendők egyéni tempók szerinti végzésére.
- Megismerteti a gyermekekkel a tisztálkodási folyamatokat, helyes sorrendet, megfelelő technikát, egészségügyi szokásokat.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzést és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a testi tisztántartását erősíti a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénáját a mosás, (tárolási feladatait is tartalmazva), illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektetve.
- A megvalósításban fejlettség szerint segítséget nyújt a gyermek, illetve szülő számára igény szerint, tanácsokkal ellátva.
- Fokozatosan kialakítja a gyermek önállóságát.

3.1.2. Öltözködés:

- Elegendő időt és igény szerint segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan kialakítja a gyermek önállóságát.
- A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

3.1.3. Pihenés

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).
- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.
- Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, háromhetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.
- Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet, ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a minden napos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartása a gyermekekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari vagy játszótéri játékoknál, séta alkalmával felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet. A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik (az óvoda logopédusa, a város gyermekorvosa, fogorvosai, védőnői, szakszolgálatok segítségével). Az óvoda logopédusa-gyógypedagógusa konzultál az óvodapedagógusokkal, aki az intézmény munkatársa és napi rendszerességgel viszi ki a fejlesztésre szoruló gyermekeket. Nevelési év elején a logopédus-gyógypedagógus felméri az óvodába járó 5 éves gyermekeket és a mérése alapján a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi, valamint fejlesztési terv alapján fejleszti az intézményben járó SNI gyermekeket.

A Nevelési Tanácsadó pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki szükség esetén javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális terápiára fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

4. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

4.1. Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

szabad beszélgetések.

A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga a gyermek is (valamilyen aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan).

A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszélgetéssel, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás. A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- **Kirándulási élmények feldolgozása:** napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (le-barnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.),
Értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- **Városi, falusi élmények megbeszélése:** az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- **Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről:** saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

- **Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan:** károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- **Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek:** mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

5. A bántalmazás, erőszak megelőzése

5.1. Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos

Körülmények, amelyek veszélyt jelentenek, vagy nagy valószínűséggel jelenthetnek a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adóttak a feltételek a család rendelkezésre álló anyagi erőforrásai tekintetében.

Fontos, hogy minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen ártana a gyermek egészségének vagy lassítaná, akadályozná szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését meg kell akadályoznunk.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

A fizikai bántalmazás az egy szándékos cselekedet, gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás az a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

- Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett.
- Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermekszem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog-és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk.

A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, -a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, induktív tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

6. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

6.1. Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni.

Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magában, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere a szerepjáték, mesélés, bábjáték, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások, hogy a gyermekekkel az óvodai nevelési év elején, valamint szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

6.1.1. Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.

Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében és HPP-ban vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz az intézmény területén, több helyen is található: óvodai orvosi szoba, konyha, bölcsőde orvosi szoba, bölcsődei gyermek mosdókban.

A tagintézmény egészségügyi doboza a felnőtt öltözőben található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

6.2. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kulturált étkezés,
- Helyesen használja az evőeszközöket,
- Önállóan használja a vécét,
- Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít, fogat mos,
- Szükség szerint használja a zsebkendőt,
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyre rakja,
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne,
- Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri.

7. Környezeti nevelési program

Az intézmény alkalmazottai helyi lakosok az óvoda környezetében élnek, így van rálátásuk az adottságok, értékek területi elhelyezkedéséről. Nagyon sok esetben használjuk ki a város adta lehetőségeket, mint pl. a közeli Arborétum, Vizi vágóhíd, Sporttelep, szőlőskert közelségét, sok sétát, foglalkozást szervezünk ide. Közel vagyunk a természethez. Óvodáink belső udvara is tele van fákkal, cserjékkel.

7.1. AZ ÓVODA KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI CÉLJAI:

A környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához szükséges szokás-szabályrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása:

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása,
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása.

7.2. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK:

- a rendszeres élményszerző napokon a közvetlen környezeti értékek megismerése,
- ✓ értékörzés, természetvédelmi feladatok
 - a környezettel, természettel kapcsolatos témák feldolgozása képességfejlesztő
- ✓ tevékenység formájában
 - környezettudatos életmód elemeinek szocializációja (szelektív hulladékgyűjtés)
- ✓ Lakó és óvoda környezet közös megóvása
 - személyes higiéné elsajátíttatása
 - az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése,
 - egészséges étkezés
 - anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása,
 - csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága,
 - az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása

ÓVODAPEDAGÓGUSOK VÉGZETTSÉGE

S. sz.	Név	Végzettség	Szakvizsgázott pedagógus	Továbbképzés
1.	Harmati Zoltánné Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2000)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2004) • Közoktatási vezető (2015) • Kisgyermekgondozó- nevelő (2017) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2010) (18ó) • Tehetség gondozás az óvodában (2011) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2011) (12ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (30ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetség gondozásban (2013) (10ó) • Felkészítés tehetségkoordinátori feladatokra (2014) (30ó) • Intézményvezetők felkészítése az intézményi önértékeléshez, a tanfelügyeleti ellenőrzéshez és a pedagógusminősítéshez kapcsolódó intézményvezetői feladatok ellátására (2015) (30ó) • Új szerepek, új feladatok az int. vezetésben (2016) (15ó) • Évindító szakmai nap óvodák számára (2016) (7ó) • Int. vezetőik felkészítése az int. önértékeléshez és a tanfelügyeleti ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok ellátására (2017) (10ó) • Tavaszi tudáspróba (2018) (6ó)
2.	Adománné Griffaton Emese Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2005)		<ul style="list-style-type: none"> • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Vizuális játékok, képességfejl. és tehetségd. a gyakorlatban (2018) (60ó)
3.	Apainé Fodor Viktória Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2004)	Játék- és szabadidő pedagógia (2009)	<ul style="list-style-type: none"> • DIFER mérés alkalmazása és gyakorlata (2011) (15ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Drámajáték kompetencia fejlesztésében (2011) (30ó) • Tehetségsegítés, gazdagítás iskolás kor előtt (2013) (30ó) • Népi játék, néptáncmódszertan az óvodában és az általános iskola 1-2.oszt. (2014) (30ó)
4.	Bereczki Kocsis Krisztina Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2006)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2018) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámaped. módszerek alkalmazása (2010) (30ó)
5.	Bihari Tímea Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2014)		<ul style="list-style-type: none"> • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Nem hivatásos, bábjátékos csoportvezető képzés pedagógusok számára (2014) (60ó)
6.	Bozsóky Orsolya Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2002)		<ul style="list-style-type: none"> •
7.	Csige Medve Mária Ped. I.	szociálpedagógus (1997) felsőfokú óvodapedagógus (2007)		<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • „Így tedd rá! – Népi játék, néptáncmódszertan az óvodában és az ált.isk. alsó tagozatában” (2017) (30ó) • Népi játszóház vezető (2017) (120ó) • Komplex fejlesztőped. népi játékkal, néptáncal (2017) (30ó)
8.	Dávid Noémi Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2004)		<ul style="list-style-type: none"> • Informatikai tanfolyam (2005) (30ó) • Diff. okt. és sokoldalú intelligencia elmélete (2006) (20ó) • Csop interaktív módszerek az óvodában (2011) (30ó) • Szocio-emocionális készségek fejl. 3-7 éves gyermekeknél (2013) (30ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Az iskolai tanterv végrehajtása (2013) (24ó) • Step by Step alkalmazásának módszertana (2015) (24ó) • Step by Step alkalmazásának módszertana (2016) (24ó) • Az ált.isk. tanítók tantervi készségeinek fejleszt. az előkészítő oszt. számára (2016) (16ó) • A tehetségazonosítás, tehetségond. lehetőségei HH gyermekeket nevelő óvodában (2018) (30ó) • Óvodai esélyteremtő int.fejl. program ész eszközrendszer (2018) (30ó) • A szülőkkel való kapcsolattartás, együttnevelés innovatív formái (2018) (30ó) • Agresszió- és konfl. kezelés óvodapedagógusoknak (2018) (30ó)
9.	Kalmár Szabina Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2012)		<ul style="list-style-type: none"> • DIFER mérés és alkalmazása a fejlesztés során (2012) (10ó) • Látható hangok-program alkalmazása 3-8 éves korú gyerm. komm. fejl.-hez (2014) (30ó) • Óvodapedagógia i Nyári Akadémia (2014) (6ó)
10.	Kathiné Kántor Zsuzsa Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2010)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2013) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tehetséggondozás az óvodában (2011) (30ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskoláskorban (2011) (10ó) • DIFER mérés és alkalmazása és gyakorlata (2011) (15ó) • Drámajáték az óvodás és kisisk. korú gyerm. kompetenciafejlesztésében (2011) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó)
11.	Kiss Szilvia Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2018)		<ul style="list-style-type: none"> •
12.	Kiss Tiborné Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2006)		<ul style="list-style-type: none"> • Játszunk színházat (2008) (30ó) • Kör, kör ki játszik? (2008) (30ó) • DIFER mérés és alkalmazása és fejlesztés során (2012) (10ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Tehetséggondozás az óvodában (2013) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • A játék alkalmazása az oktatásban és nevelésben (2016) (60ó) • Népi játszóház vezető (2017) (120ó)
13.	Komlósi-Papp Anikó Ped. I.	szociálpedagógus (2008) óvodapedagógusi államvizsga alkalmazása (Nkt. 98.§ (14))		<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó)
14.	Kontor Krisztina Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2002)	<ul style="list-style-type: none"> • Szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető (2017) 	<ul style="list-style-type: none"> • DIFER mérés és alkalmazása és fejlesztés során (2012) (10ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó) • Tehetséggondozás az óvodában (2013) (30ó) • Népi játék, néptánc módszertan az óvodában (2014) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Korszerű óvodavezetés a köznevelés új rendszerében (2016) (30ó) • Int.vezetők felkészítése az int. önértékeléshez és a tanfelügyeleti ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok ellátására (2017) (10ó) • Óvodai esélyteremtő int.fejlt. program és eszközrendszer (2018) (30ó)
15.	Kontorné Mikó Erzsébet Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2015)		<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó) • Védjük környezetünket- fenntartható életmód (2018) (6ó)
16.	Kusz Mihályné Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2005)	<ul style="list-style-type: none"> • Szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető (2015) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű, elsősorban cigány gyermekek/tanulók integrációs nevelésének/oktatásának elmélete és gyakorlata (2008) (30ó) • DIFER mérőeszközcsomag használatával (2009) (30ó) • A drámapedagógia módszerek alkalmazása (2010ó) (30ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskoláskorban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Kreativitásfejlesztés dramatikus eszközökkel (2103) (30ó)
17.	Lévainé Barna Valéria Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (1988)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2006) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenység központú óvodai nevelési program (1998) (30ó) • Ének-zenei nevelés az óvodában (1998) (30ó) • V. Országos óvodai esztétikai tanácskozás (1999) (20ó) • Komplex-prevenációs óvodai tanfolyam (1999) (30ó) • Korszerű mozgásfejlesztés (2000) (30ó) • Minőségbiztosítási alapkursus (2002) (30ó) • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2010) (18ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2011) (18ó) • Tehetségsegítés, gazdagítás iskoláskor előtt (2011) (30ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó) • Pedagógus portfólió készítése (2014) (8ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Korszerű szemlélet az óvodai környezeti nevelésben (2017) (30ó) • A mese és a gyermek (2018) (5ó)
18.	Máténé Laczkó Lilla Ped. II.	felsőfokú óvónő (1985) nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus (2000) gyógypedagógusnak, logopédiai szakos tanárnak	<ul style="list-style-type: none"> • Gyógypedagógiai szakterületen (2011) 	<ul style="list-style-type: none"> • Szűrőeljárás az óvodáskori logopédiai ellátáshoz- elméleti háttér és gyakorlati alkalmazás (2012) (6ó) • Pedagógusok felkészítése a tanfelügyeleti ellenőrzésre és a pedagógusminősítési eljárásban való részvételre (2015) (10ó) • Pedagógusok felkészítése a tanfelügyeleti ellenőrzésre és a pedagógus-

		(2005)		<p>minősítési eljárásban való részvételre (2015) (10ó)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Védjük környezetünket- fenntartható életmód (2018) (6ó) • Tavaszi tudáspróba (2018) (6ó)
19.	Nagyné Bodácska Éva Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2006)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2011) 	<ul style="list-style-type: none"> • Drámajáték az óvodás és kisiskolás korú gyermekek kompetencia fejlesztésében (2011) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • DIFER mérés és alkalmazása a fejlesztés során (2012) (10ó) • Tehetségsegítés, gazdagítás iskolás kor előtt (2013) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Nem hivatásos, bábjátékos csoportvezető képzés pedagógusok számára (2014) (60ó)
20.	Pappné Győri Tünde Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2006)	<ul style="list-style-type: none"> • Dráma-pedagógus (2015) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz csomag használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2010) (18ó) • Tehetséggondozás az óvodában (2011) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2011) (18ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Nem hivatásos, bábjátékos csoportvezető képzés pedagógusok számára (2014) (60ó) • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó) • Bábcsoportvezetői alapismeretek I. (2016) • Gyökerek és szárnyak a pedagógusok és a ma iskolája (2016) (5ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Bábcsoportvezetői alapismeretek II. (2016) • A mese és a gyermek (2018) (5ó)
21.	Pénzes Istvánné Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2015) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Öndifferenciáló módszerek alkalmazása a HH-s ésSNI-s tanulók tanításában (2011) (30ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó) • Óvodai esélyteremtő intézményfejlesztési program és eszközrendszer (2018) (30ó)
22.	Pokol Józsefné Ped. I.	Középfokú óvónő (1979) felsőfokú gyógypedagógiai asszisztens (2001)		<ul style="list-style-type: none"> • Tevékenységközpontú óvodai nevelési program (1998) (30ó) • Pedagógusok modulrendszerű továbbképzés (1999) (30ó) • Hivatás és mesterség I.(2001) (30ó) • Minőségbiztosítási alapkursus (2002) (30ó) • A Kedvesház-pedagógia továbbképzési programja (2002) (30ó) • A kompetencia alapú oktatási program csomagok alkalmazása (2006) (30ó) • HH-s, elsősorban cigány gyermekek oktatásának elmélete és gyakorlata (2008) (30ó) • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszközcs. használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Pozitív fegyelmelés tréning (2015) (30ó) • Védjük környezetünket- fenntartható életmód (2018) (6ó)

23.	Pujáné Papp Mária Ped. II.	felsőfokú óvónő (1984)	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikáció és beszédfejlesztő pedagógia (2009) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagógusok modulrendszerű továbbképzése (1998) (30ó) • Pedagógusok modulrendszerű továbbképzése (1999) (30ó) • Komplex-prevenciós óvodai tanfolyam (1999) (30ó) • Minőségbiztosítás az óvodában (1999)(30ó) • Hivatás és mesterség I. (2001) (30ó) • A kompetencia alapú oktatási programcsomag alkalmazása (2006) (30ó) • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2010) (18ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2011) (18ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetség-gondozásban (2011) (10ó) • Tehetségsegítés, gazdagítás iskoláskor előtt (2011) (30ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (12ó) • Pedagógus portfólió készítése (2014) (8ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Intézményvez. felkészítése az int.ön-értékeléshez, a tanfelügyeleti ellenőrzéshez és a ped.minősítéshez kapcs. intézményvezetői feladatok ellátására (2015) (30ó) • Évindító szakmai nap óvodák számára (2016) (7ó) • Int.vezetők felkészítése az int. önértékeléshez és a tanfelügyeleti ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok ellátására (2017) (10ó) • Védjük környezetünket- fenntartható életmód (2018) (6ó) • Tavaszi tudáspróba (2018) (6ó) •
-----	----------------------------------	---------------------------	--	--

24.	Sebessy-Geönczy Judit Ped. I.	szociálpedagógus (2007) felsőfokú óvodapedagógus (2011)		<ul style="list-style-type: none"> • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • DIFER mérés alkalmazása és gyakorlata (2009) (15ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • A sporttehetség felismerésének és fejlesztésének pszichológiai alapjai (2013) (30ó) • Digitális ismeretek elsajátítása (2015) • Kommunikáció, konfliktuskezelés személyiség intenzív alapismereti képzés (2015) • Népi játszóház vezető (2017) (120ó)
25.	Szépné Szabó Anita Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2008)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2018) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszközcsom. használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Öndifferenciáló módszerek alkalmazása a HH-s és SNI-s tanuló tanításában (2011) (30ó) • Képesség és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • A drámapedagógia szerepe a tehetséggondozásban (2013) (10ó) • Óvodai esélyteremtő intézményfejlesztési program és eszközrendszer (2018) (30ó)
26.	Szimáné Brandtner Beáta Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2007)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2015) 	<ul style="list-style-type: none"> • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszköz használata (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Öndifferenciáló módszerek a HH-s és az SNI-s tanulók tanításában (2011) (30ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó)
27.	Szimáné Szabó Brigitta Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2013)		<ul style="list-style-type: none"> • Drámajáték az óvodás és kisiskolás korú gyermekek kompetencia fejlesztésében (2011) (30ó) • DIFER mérés és alkalmazása a fejlesztés során (2012) (10ó)

				<ul style="list-style-type: none"> • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2014) (12ó) • Látható hangok-program alkalmazása 3-8 éves korú gyermekek kommunikációs fejlesztéséhez (2014) (30ó) • Óvodai esélyteremtő intézményfejlesztési program és eszkörendszer (2018) (30ó)
28.	Takácsné Szabó Gabriella Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (1989)		<ul style="list-style-type: none"> • A tehetségazonosítás, tehetséggondozás lehetőségei HH gyermekeket nevelő óvodában, a fejlesztés beépítése a Ped.Programba (2018) (30ó) • Óvodai esélyteremtő intézményfejlesztési program és eszkörendszer (2018) (30ó) • A szülőkkel való kapcsolattartás, együttnevelés innovatív formái (2018) (30ó)
29.	Tarnócziné Csuth Éva Ped. II.	felsőfokú óvodapedagógus (2002)	<ul style="list-style-type: none"> • Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek (2013) 	<ul style="list-style-type: none"> • HH-s, elsős, cigány gyermekek oktatásának elmélete és gyakorlata (2008) (30ó) • OKOSKOCKA alkalmazása (2009) (30ó) • DIFER mérőeszközcsom. használata (2009) (30ó) • Hatékony együttnevelés az iskolában (2009) (30ó) • Drámapedagógiai módszerek alkalmazása az óvodában (2010) (30ó) • Zenei tehetséggondozás (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2011) (18ó) • Tehetségsegítés, gazdagítás iskoláskor előtt (2011) (30ó) • Képesség- és tehetségfejlesztés óvodás és kisiskolás korban (2011) (10ó) • Óvodapedagógiai Nyári Akadémia (2012) (6ó) • Élményszerű óvodai zenehallgatás aktuális kérdései (2016) (8ó) • Pedagógusok felkészítése a minősítésre (2016) (10ó)
30.	Vlajk Anikó Zsuzsanna Ped. I.	felsőfokú óvodapedagógus (2014)		<ul style="list-style-type: none"> • Nevelőtestületi szakmai nap (2014) (6ó) • Korai idegennyelv-tanulás speciális modul (2014)

INTÉZMÉNYI ELVÁRÁS RENDSZER

1. Pedagógiai módszertani felkészültség		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI BELSŐ ELVÁRÁSOK
<p>Milyen a módszertani felkészültsége? Milyen módszereket alkalmaz a nevelés folyamatában és a gyermeki tevékenységekben</p>	<p>A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza.</p>	<p>HPP. 26. o. A gyermekek hatékony fejlesztése a közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével. HPP. 26 o Jellemezzen bennünket önzetlen gyermekszeretet, gyermekközpontúság.</p> <p>HPP. 32. o. A gyermekek hatékony fejlesztése érdekében közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevétele. HPP. 34. o. A gyermeki szükségletek folyamatos kielégítése, rugalmas, változatos tevékenységű napi-rend keretében.</p> <p>HPP. 34. o. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, és biztonságos környezet megteremtése. HPP. 34. o. Rugalmas, változatos tevékenységű napirend kialakítása. HPP. 75. o. Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással. HPP. 75. o. Tanulástámogató környezet megteremtése, nyugodt, derűs érzelem gazdag légkör kialakítása. HPP. 75. o. A gyermeki kíváncsiság felkeltése, kielégítése megfelelő mennyiségű és minőségű ingerhatás, tapasztalás és cselekedtetés, felfedezés biztosításával.</p>

	<p>Különböző problémahelyzet biztosításával elősegíti a problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlődését.</p>	<p>HPP. 55. o. A gyermekek logikus gondolkodásának, probléma felismerő és megoldó készségének, kitartásának fejlesztése. HPP. 55. o. A környezet megismerése során szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat, s alkalmazzák azokat tevékenységeik során. HPP. 55. o. Komplex óvodai tevékenységek keretén belül, játékos feladatokon keresztül szerezzenek matematikai tapasztalatokat. HPP. 75. o. Különböző problémahelyzetek biztosításával segítse elő a gyermekek önálló gondolkodás fejlődését.</p>
	<p>Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, például mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.</p>	<p>HPP. 76. o. Az IKT eszközök használata nagyban segítenek a gyermekek érdeklődésének felkeltésében és annak fenntartásában.</p>
	<p>Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.</p>	<p>HPP. 26. o. A pedagógiai módszereket az adott tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően alkalmazza, támogatva a kompetenciafejlesztést. HPP. 48. o. Beszéd- és kifejezőkészség, önismeret fejlesztése bábozással, dramatikus játékkal.</p>
<p>Ismeri és alkalmazza-e a gyermekközösségnek, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket?</p>	<p>Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.</p>	<p>HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban. HPP. 44. o. Anamnézis felvétel óvodába lépéskor. Családlátogatás. Megismerés: tervszerű, rendszeres, célirányos megfigyeléssel. HPP. 39. o. A lehető legjobb igény szerinti befogadási feltételek biztosítása.</p>

	<p>HPP.27. o. Pedagógus attitűdünk legyen nyitott, támogató, biztosítson a gyermekek számára nyugodt, bizalom teli légkört, tanulástámogató környezetet, megfelelő feltételeket, eszközöket, melyek igazodnak az életkori sajátosságokhoz.</p> <p>HPP. 28. o. Építsük és ápoljuk rendszeresen a partneri kapcsolatokat, lehetőség szerint használva az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat együttműködve a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel is.</p>
<p>A differenciálás megfelelő módja, formája jellemző.</p>	<p>HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is.</p> <p>HPP. 5. o. Ráhatásaink gyakorlatában alapvetően biztosítjuk gyermekeink egyéni képességeinek differenciált kibontakoztatását, szabad játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységek folyamatos, állandó jelenlétével</p> <p>HPP. 70. o. A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.</p> <p>HPP. 19. o. Differenciált személyre szabott, esélyt növelő, hátránykompenzálás, tehetséggondozás az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.</p> <p>HPP. 83. o. Az éves nevelési terv elkészítése életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembevételével.</p>
<p>Az elméleti ismeretek mellett a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi.</p>	<p>HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is.</p> <p>HPP. 75. o. A gyermekek természetes helyzetekben tevékenységeken keresztül játékosan szereznek ismereteket. Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól átgondolt, párhuzamos tevékenykedte-</p>

	<p>Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket.</p>	<p>tés. A megfelelő inger gazdag környezet felkelti érdeklődésüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. HPP. 44. o. Anamnézis felvétel óvodába lépéskor. Családlátogatás. Megismerés: tervszerű, rendszeres, célirányos megfigyeléssel. Sajátos szükséglet szerinti egyéni fejlesztési terv összeállítása. HPP. 5. o. Óvodánkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, nevelését, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését, együttműködve a szakemberekkel, szülőkkel, egyéni fejlesztési terv alapján végezzük. HPP. 40. o. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése érdekében szükség szerint speciális szakemberek bevonása. HPP. 81. o. Óvodánkban saját, helyileg összeállított csoportnaplóban dolgozunk. A nevelőmunka tervezése év elején történik, amit félévkor értékelünk, és erre építve határozzuk meg a következő félév feladatait HPP. 83. o. Ismerje meg a gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan elsősorban a játékokon keresztül tárja fel. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban. A szülők tájékoztatása a gyermekek fejlődéséről évente két alkalommal és folyamatosan történik. HPP. 84. o. A gyermekcsoport nevelési tevékenységi programjának tervezése a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzetekhez igazodik, s a feladatok egymásra épülnek. HPP. 36. o.</p>
--	---	---

		Hátránykompenzálás, a szélsőséges magatartás közelítése az optimális felé, segítségnyújtás a kudarc feldolgozásához, egyéni fejlesztéssel türelmes, kitartó munkával
	A pedagógus az életkori sajátosságok figyelembe vételével választja meg az órán alkalmazott módszereket	HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is HPP. 75. o. Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással.
Hogyan értékeli az alkalmazott módszerek bevérlését? Hogyan használja fel a megfigyelési, mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában?	Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.	HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek, szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban. HPP. 45. o. Speciális képességfejlesztő tevékenységek szervezése a szakértői véleménnyel összhangban, a fejlődés regisztrálása az egyéni mérési dokumentációkban.
	Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-ciklus.	HPP. 83. o. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-SDCA ciklus. HPP. 45. o. A fejlődési folyamat követése a PDCA-SDCA ciklus szerint.
	Alkalmazott módszerei a tanítás-tanulás eredményességét segítik.	HPP. 40. o. Minden gyermekben fel kell fedezni önmagához mérten azt a területet, amelyben sikereket érhet el, mert ez által válik saját és mások elismerésére. HPP. 75. o. Változatos módszerek alkalmazásával támogatja a tanítás-tanulás eredményességét. HPP. 76. o. A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását. HPP. 26. o. Tervezésünk során a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon vegyük figyelembe! (életkori sajátosságait, a gyermekek

		érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit és a környezeti feltételeket).
Hogyan, mennyire illeszkednek az általa alkalmazott módszerek a gyermekközösséghez, illetve a képességfejlesztési területekhez?	A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket is ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.	HPP. 27. o. Legyünk tisztában szakmai felkészültségünkkel, személyiségünk sajátosságaival és tudjunk alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. . HPP. 48. o. A tudatos óvodapedagógusi munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása. A játékhoz olyan eszköz áll rendelkezésre a gyermekek által elérhető helyen, amely esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen, jó minőségű, különböző természetes alapanyagú, sokféleképpen egymással variálható, fejlesztő hatású. Megfelel a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak. HPP. 75. o. A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja.
	Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.	HPP. 46. o. Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, beszéde szolgáljon helyes példával a gyermekek számára. A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő környezet kialakítása, az egymásra figyelés a másik fél mondanivalójának meghallgatása. Fokozott figyelem a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására, válaszaik türelmes kivárására. Az óvodapedagógus közlései, kérései egyszerűek, érthetőek, lényegre törőek a gyermekek számára. HPP. 47. o. A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociális háttér, a felnőttek példája, így kiemelt jelentőségű az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítőik beszédstílusa, szókincsé, verbális és nonverbális kommunikációja, mely követendő mintát ad. HPP. 46. o.

		A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, beszélő, verselő, mesélő környezet kialakítása.
	Pedagógiai munkája során képes építeni a tanulók más forrásokból szerzett tudására.	HPP. 23. o. Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására HPP. 46. o. Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges ön-reflexiók		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Milyen a pedagógiai tervező munkája: tervezési dokumentumok, tervezési módszerek, nyomon követhetőség, megvalósíthatóság, realitás?	Pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves ütemterv), tanulási-tanítási egységekre (pl.: tematikus terv, projektterv) és tevékenységekre (pl. játék - és munkatevékenység) bontva tervezi meg.	HPP. 19. o. Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti: A szocializáció, a közösségi nevelés kiemelt kezelése. Differenciált személyre szabott, esélyt növelő, hátránykompenzálás, tehetséggondozás az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével. Kommunikáció és anyanyelvi nevelés báb- és drámajátékkal. Hagyományos és helyi népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása, hazaszeretet, és a szülőföldhöz kötődés erősítése. Környezettudatos magatartás kialakítása, környezetvédelemre nevelés. HPP. 19. o. Az óvodapedagógus kollektíva fontos és kiemelt feladatának a következőket tekinti: Hagyományok és helyi népszokások éltetését, értékeinek megőrzését, továbbadását a hazaszeretet, és a szülőföldhöz való kötődés erősítését. A felsorolt ünnepek eredet szerinti szervezését: szüret, Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja és évzáró.

		<p>Környezeti nevelés hangsúlyozását, környezetudatos magatartás alakítását sok séta és kirándulás beiktatásával, mikro- és makro környezetben található növény és állatvilág megismerésével, természetvédelemmel. HPP. 26. o.</p> <p>Ismerjük a pedagógiai tevékenységet meghatározó tervezési dokumentumokat, különböző szintű terveink szervesen épüljenek egymásra. HPP. 32. o.</p> <p>Helyben élő, évszakkörökhöz kapcsolódó hagyományok ápolása, amely kötődést jelent a város múltjához, jelenéhez és jövőjéhez. HPP. 33. o.</p> <p>Táblázat HPP. 78. o.</p> <p>Óvodánkban az óvodapedagógusok a nevelés céltudatos megtervezése során alakítják ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását. HPP. 78. o.</p> <p>A kialakított napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, és figyelembe veszi a helyi és csoportszokásokat, sajátosságokat, igényeket. HPP. 78. o.</p> <p>A heti rendben meghatározott tevékenységi területeket az óvodapedagógusok a komplexitás és a rugalmasság elvét szem előtt tartva valósítják meg. HPP. 79. o.</p> <p>Táblázat HPP. 83. o.</p> <p>Az éves nevelési terv elkészítése életkori sajátosságok és egyéni képességek figyelembevételével.</p>
	<p>Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.</p>	<p>HPP. 15. o.</p> <p>A program fő tartalmi vonulata, a pedagógiai folyamat központi moduljai: az egészséges életmódra nevelés, mozgásfejlesztés, értelmi nevelés, szocializáció, differenciáló, egyéni fejlesztő módszerrel. HPP. 18. o.</p> <p>Az óvoda épülete szinte érintetlen természetes környezetben helyezkedik el, amit csend és nyugalom vesz körül. HPP. 18. o.</p> <p>Az épületen belül adott minden gyermek számára: tornateremben történő mozgás, különböző fejlesztő foglalkozásokon való részvétel, csoportonkénti mosdó, öltözőhelyiség és fedett terasz.</p>

	<p>HPP. 18. o. Az udvar életkor specifikusan tagolva, különböző mozgásfejlesztő játékkal és stabil – mobil eszközökkel szolgálja a gyermekek kinti, szabad játék-tevékenységét.</p> <p>HPP. 23. o. Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására.</p> <p>HPP. 25. o. A nevelés érdekében alkalmazott pedagógiai hatásokat minden esetben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk.</p> <p>HPP. 24. o. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön. Meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelő munkánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.</p> <p>HPP. 25. o. A családi nevelés kiegészítőjeként az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, személyi feltételeivel és tárgyi környezetével biztosítjuk a gyermekek fejlődésének, nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.</p> <p>HPP. 75.o. Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással.</p> <p>HPP. 76. o. Óvodánkban a játékba integrált cselekvéses tanulás komplex formában valósul meg.</p> <p>HPP. 78. o. A heti rendben meghatározott tevékenységi területeket az óvodapedagógusok a komplexitás és a rugalmasság elvét szem előtt tartva valósítják meg.</p> <p>HPP. 81. o. Az óvodapedagógus pedagógiai munkájában figyelembe veszi, komplex módon a tervezési folyamat minden lényeges elemét.</p> <p>HPP. 15. o.</p>
--	---

		<p>A program fő tartalmi vonulata, a pedagógiai folyamat központi moduljai: az egészséges életmódra nevelés, mozgásfejlesztés, értelmi nevelés, szocializáció, differenciáló, egyéni fejlesztő metódussal. HPP. 18. o. Az óvoda épülete szinte érintetlen természetes környezetben helyezkedik el, amit csend és nyugalom vesz körül.</p> <p>HPP. 18. o. Az épületen belül adott minden gyermek számára: tornateremben történő mozgás, különböző fejlesztő foglalkozásokon való részvétel, csoportonkénti mosdó, öltözőhelyiség és fedett terasz.</p> <p>HPP. 18. o. Az udvar életkor specifikusan tagolva, különböző mozgásfejlesztő játékkal és stabil – mobil eszközökkel szolgálja a gyermekek kinti, szabad játék-tevékenységét.</p> <p>HPP. 23. o. Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására.</p> <p>HPP. 25. o. A nevelés érdekében alkalmazott pedagógiai hatásokat minden esetben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk.</p> <p>HPP. 24. o. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön. Meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelő munkánk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.</p> <p>HPP. 25. o. A családi nevelés kiegészítőjeként az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerével, személyi feltételeivel és tárgyi környezetével biztosítjuk a gyermekek fejlődésének, nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.</p>
	<p>Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.</p>	<p>HPP. 25. o. A nevelés érdekében alkalmazott pedagógiai hatásokat minden esetben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk. HPP. 25. o.</p>

		<p>A tevékenységeken keresztül közvetítjük az egyéni képességekhez igazodó műveltségterületeket, emberi értékeket.</p> <p>HPP. 27. o.</p> <p>Tudatosan figyeljük a gyermeki kezdeményezések bátorítására, építünk a pozitív visszajelzésekre, hibáik korrekciós és tapintatos módon történő javítására.</p> <p>HPP. 31. o.</p> <p>A gyermekek óvodáskor végére: Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat. Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbözőségeit és tartásukat tiszteletben. Tudjanak hatékonyan kommunikálni. Alkalmazzák helyesen a közösségi élet szokásait. Váljon igényükké az együttműködés. Rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, képességekkel, melyek birtokában képessé válnak óvodásból iskolássá szocializálódni.</p> <p>HPP. 32. o.</p> <p>Az óvodai nevelés általános feladatai: HPP. 72. o. Óvodánkban a gyermekek sokoldalú fejlesztése a napi tevékenységek egész folyamatában jelen van.</p> <p>HPP. 72. o.</p> <p>Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.</p> <p>HPP. 72. o.</p> <p>Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.</p> <p>HPP. 74. o.</p> <p>Megjegyzés: a kötött és kötetlen tevékenységi formák egy heti rendben belül, azonos témára épülnek.</p> <p>Heti két alkalommal játékos nyelvi fejlesztés a nyelvi csoportokban.</p> <p>HPP. 75. o.</p> <p>Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.</p>
--	--	--

	<p>Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.</p>	<p>HPP. 5. o. Pedagógiai programunk lehetőséget biztosít az Alaprogram függvényében az óvodapedagógusok pedagógiai nézetének és módszertani szabadságának érvényesülésére a gyermekek érdekeinek védelmét előtérbe helyezve.</p> <p>HPP. 24. o. Tartsa elsődleges szempontnak és használja ki a gyermekek folyamatos tevékenykedtetését, az ismeretek, tapasztalatok szerzésének komplexitását, a gyermekek szabad önkifejezését a játékban.</p> <p>HPP. 29. o. Rugalmas, változatos tevékenységű napirend kialakítása.</p> <p>HPP. 72. o. Fontos szempont számukra a napirend kialakításával a folyamatosság, rugalmasság, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megtartása, valamint a játék – szabadjáték kitüntetett szerepe.</p> <p>HPP. 72. o. A napirend tevékenységeiben előforduló rendszeresség és ismétlődés adja az érzelmi biztonságot a gyermekek számára.</p> <p>HPP. 75. o. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.</p>
<p>Hogyan viszonyul egymáshoz a tervezés és megvalósítás?</p>	<p>A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.</p>	<p>HPP. 26. o. Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat. Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbözőségeit és tartsák tiszteltben.</p> <p>Tudjanak hatékonyan kommunikálni. Alkalmazzák helyesen a közösségi élet szokásait. Váljon igényükké az együttműködés. Rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, képességekkel, melyek birtokában képessé válnak óvodásból iskolássá szocializálódni.</p> <p>HPP. 47. o. Az ismeretszerzésben építeni szükséges, de ugyanakkor nem elhanyagolandó az irányított tapasztalás sem, ezáltal tematikusan bővülnek gyermekeink ismeretei.</p> <p>HPP. 65. o.</p>

		<p>A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.</p> <p>HPP. 72. o.</p> <p>Óvodánkban a gyermekek sokoldalú fejlesztése a napi tevékenységek egész folyamatában jelen van.: Óvodánkban a gyermekek...</p> <p>HPP. 74. o.</p> <p>Megjegyzés: a kötött és kötetlen tevékenységi formák egy heti renden belül, azonos témára épülnek.</p> <p>Heti két alkalommal játékos nyelvi fejlesztés a nyelvi csoportokban.</p> <p>HPP. 78. o.</p> <p>A gyermekcsoport nevelési – tevékenységi programjának tervezése a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzetekhez igazodik, s a feladatok egymásra épülnek.</p>
	<p>A gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt.</p>	<p>HPP. 46. o.</p> <p>Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre.</p> <p>HPP. 46. o.</p> <p>A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.</p> <p>HPP. 75. o.</p> <p>Az óvodás gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése építve kíváncsiságukra, utánzási hajlamukra, élményeikre, érzelmi beállítottságaikra.</p> <p>HPP. 75. o.</p> <p>Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással.</p> <p>HPP. 75. o.</p> <p>Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól átgondolt, párhuzamos tevékenykedtetés. Az óvodapedagógus feladata...</p> <p>HPP. 81. o.</p> <p>A cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt, tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.</p>

	<p>Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.</p>	<p>HPP. 46. o. Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre. HPP. 59. o. Az irodalmi élményt nyújtó mesék, versek megismertetése elsősorban megfelelő motivációval kötetlen módon történik. HPP. 61. o. A megfelelő zenei légkör kialakítása, az érzelmi motiváció biztosítása. HPP. 75. o. Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása komplexitással. HPP. 81. o. A cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartja szem előtt, tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.</p>
	<p>Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.</p>	<p>HPP. 82. o. A nevelőmunka hatékonyságának, eredményességének növelése, tervezése, felülvizsgálata és reflexió. HPP. 81. o. Reflexióval felülvizsgálja a végrehajtott pedagógiai folyamatokat a megvalósítás eredményességének érdekében.</p>
<p>A tervezés során hogyan érvényesíti az Óvodai nevelés országos alapprogram nevelési céljait, hogyan határoz meg pedagógiai célokat, fejlesztendő kompetenciákat?</p>	<p>Pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével</p>	<p>HPP. 5. o. Pedagógiai programunk lehetőséget biztosít az Alapprogram függvényében az óvodapedagógusok pedagógiai nézetének és módszertani szabadságának érvényesülésére a gyermekek érdekeinek védelmét előtérbe helyezve. HPP. 81. o. Pedagógiai Programunk céljai összhangban vannak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával.</p>
<p>Hogyan épít tervező munkája során a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására és a gyermekcsoport jellemzőire?</p>	<p>Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, interaktív tábla, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használja.</p>	<p>HPP. 76. o. Az IKT eszközök használata nagyban segítik a gyermekek érdeklődésének felkeltését és annak fenntartását. HPP. 42. o. Az óvodai ünnepségek, rendezvények alkalmával készülnek fényképek, videofelvételek, melyek igény szerint a szülők rendelkezésére állnak. HPP. 75. o.</p>

		<p>Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja.</p>
	<p>Használja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.</p>	<p>HPP. 50. o. A gyermekek szociális tanúlással a felnőttek mintájáról sajátítják el, tanulják meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.</p> <p>HPP. 67. o. Fontos a mozgásra inspiráló környezet alakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése valamint a szükséges szabályok megtanítása, az óvó-védő intézkedések betartása.</p> <p>HPP. 68. o. A rendszeres mozgás során fejlődnek pszichikai, testi, érzelmi, szociális képességeik, alakul pozitív énképük, önkontrolljuk, érzelemszabályozó, szabálykövető társas viselkedésük, együttműködő képességük, kommunikációjuk és problémamegoldó gondolkodásuk.</p> <p>HPP. 70. o. A munka jellegű tevékenységek cselekvő meg tapasztalása révén alakuljanak ki olyan készségek, képességek, attitűdök, tulajdonságok, (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) szokások, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösséghez való viszonyát, kapcsolatát, kötelességtudatát.</p> <p>HPP. 76. o. A személyiség fejlődés szempontjából fontos, hogy pozitív és negatív élményekkel egyaránt találkozzanak a gyermekek, hogy át tudják élni a siker és kudarc helyzeteket is.</p> <p>HPP. 78. o. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.</p> <p>HPP. 81. o. Tervezőmunkájában épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, folyamatosan felhasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazza a differenciálás elvét.</p>

	<p>Alkalmazza a differenciálás elvét</p>	<p>HPP. 5. o. Ráhatásaink gyakorlatában alapvetően biztosítjuk</p> <p>HPP. 15. o. A program fő tartalmi vonulata, a pedagógiai folyamat központi moduljai: az egészséges életmódra nevelés, mozgásfejlesztés, értelmi nevelés, szocializáció, differenciáló, egyéni fejlesztő metódussal.</p> <p>HPP. 19. o. Differenciált személyre szabott, esélyt növelő, hátránykompenzálás, tehetséggondozás az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével.</p> <p>HPP. 25. o. Szem előtt tartjuk a differenciált fejlesztés elvét.</p> <p>HPP. 68. o. A különböző nehézségű, differenciált feladatokkal lehetővé adódik arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgást.</p> <p>HPP. 70. o. A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.</p> <p>HPP. 78. o. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.</p> <p>HPP. 81. o. Tervezőmunkájában épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, folyamatosan felhasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazza a differenciálás elvét.</p> <p>HPP. 95. o. Differenciált fejlesztés hetente 1 alkalommal fejlesztő pedagógus által.</p>
--	--	--

3. A tanulás támogatása

Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI BELSŐ ELVÁRÁSOK
<p>Mennyire tudatosan, az adott helyzetnek mennyire megfelelően választja meg és alkalmazza a nevelési tanulásszervezési eljárásokat?</p>	<p>Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.</p>	<p>HPP. 34. o. Rugalmas, változatos tevékenységű napirend kialakítása. HPP. 48. o. Az elmélyült játékot, (szabad és egyéb játékot) a rugalmas napirend biztosítja. HPP. 75. o. Változatos módszerek alkalmazásával tudatosan támogassa a tanítás- tanulás eredményességét.</p>
<p>Hogyan motiválja a gyermekeket? Hogyan kelti fel a gyermekek érdeklődését, és hogyan köti le, tartja fenn a gyermekek figyelmét, érdeklődését?</p>	<p>Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket</p>	<p>HPP. 46. o. Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre. HPP. 52. o. A megismerési folyamat épüljön a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára.</p>
<p>Hogyan fejleszti a gyermekek gondolkodási, probléma-megoldási és együttműködési képességét?</p>	<p>Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.</p> <p>Kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.</p>	<p>HPP. 55. o. A gyermekek logikus gondolkodásának, problémafelismerő és megoldó készségének, kitarításának fejlesztése. HPP. 75. o. Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit és szükség esetén kérjen megfelelő szakmai segítséget.</p> <p>HPP. 52. o. A gyermekek minél több tapasztalathoz jussanak (mozgásos és érzékszervi) az őket körülvevő természeti – emberi – tárgyi környezetből formai, mennyiségi, téri viszonyairól. HPP. 55. o. A napi tevékenységek közben a gyermekek sok probléma helyzettel szembesülnek, saját logikájuk szerint gondolkodnak, és eközben átélik az önálló felfedezés örömét. HPP. 75. o. A megfelelő inger gazdag környezet felkelti érdeklődésüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket,</p>

		<p>hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. HPP. 75. o. Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit és szükség esetén kérjen megfelelő szakmai segítséget.</p>
<p>Milyen ismeret-szerzési, tanulási teret, tanulási környezetet hoz létre az ismeret-szerzési, tanulási folyamathoz?</p>	<p>Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.</p>	<p>HPP. 52. o. A gyermekek önálló véleményalkotása, döntési képessége fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. HPP. 76. o. A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását. HPP. 31. o. Rendelkezzenek pozitív énképpel, melynek birtokában látják egyéni kompetenciáikat. HPP. 27. o. Tudatosan figyel a gyermeki kezdeményezések bátorítására, épít a pozitív visszajelzésekre, hibáit korrekt és tapintatos módon javítja.</p>
	<p>Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkört és környezetet teremt, például a csoportszoba elrendezésével. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez biztosítja a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét</p>	<p>HPP. 75. o. Tanulástámogató környezet megteremtése, nyugodt, derűs érzelem gazdag légkör kialakítása. HPP. 75. o. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, biztosítja az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket és a szabadválasztás lehetőségét. HPP. 48. o. A csoportszobákban a játéktér a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével úgy történik, hogy variálható legyen, játszósarkoknak, kuckóknak, a szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva. HPP. 48. o. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, bevonható társként, illetve segítő kezdeményezőként van jelen, ha a játék elakad. HPP. 68. o. Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez szükséges igazodni.</p>

		<p>HPP. 34. o. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, és biztonságos környezet megteremtése. HPP. 39. o. Olyan óvodai légkör teremtése az óvodába lépéstől az iskolakezdésig ahol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • érzelmi biztonság, állandó értékrend veszi körül a gyermekeket, • bizalom, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a légkör, <p>HPP. 50. o. Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.</p>
<p>Hogyan alkalmazza a tanulási folyamatban az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközöket, a digitális tananyagokat? Hogyan sikerül a helyes arányt kialakítania a hagyományos és az információ-kommunikációs technológiák között?</p>	<p>A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömeit. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.</p>	<p>HPP. 75. o. A megfelelő inger gazdag környezet felkelti érdeklődésüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja. Az IKT eszközök használata nagyban segítik a gyermekek érdeklődésének felkeltését és annak fenntartását. HPP. 75. o. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, biztosítja az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket és a szabadválasztás lehetőségét.</p>
	<p>Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhoz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.</p>	<p>HPP. 46. o. Változatos tevékenységek biztosítása, az életkori sajátosságok függvényében, építve kíváncsiságukra, érdeklődésükre, meglévő tapasztalataikra, élményeikre, ismereteikre. HPP. 32. o. A szabad játék túlsúlyának biztosítása az óvoda napirendjében a feltételek megteremtésével: megfelelő csoportléggörrel, hellyel, idővel, eszközzel élményszerzési lehetőséggel, indirekt irányítással. HPP. 75. o. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, biztosítja az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket és a szabadválasztás lehetőségét.</p>

4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Hogyan méri fel a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát? Milyen hatékony gyermeki megismerési technikákat alkalmaz?	A gyermekeket személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.	<p>HPP. 25. o. Fontos számunkra a gyermeki személyiség fejlesztése egyéni készségeik, képességeik kibontakoztatása, hátrányaik csökkentése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, a tehetőségígéreték támogatása.</p> <p>HPP. 25. o. Óvodai nevelő munkánkkal gondoskodunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítéséről, értelmi képességeik egyéni és életkor specifikus alakításáról, az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról</p> <p>HPP. 25. o. Törekszünk a gyermeki személyiség tiszteletének, szeretetének biztosítására, megbecsülésére és a következőketes bizalom kiépítésére.</p> <p>HPP. 26. o. A pedagógiai módszereket az adott tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően alkalmazzunk, támogatva a kompetenciafejlesztést.</p> <p>HPP. 27. o. Rendelkezzünk pedagógiai optimizmussal, higgyünk minden gyermek fejleszthetőségében az egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe véve.</p> <p>HPP. 41. o. A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához.</p> <p>HPP. 48. o. A játék a kisgyermekkor legfontosabb, és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.</p>

		<p>HPP. 48. o. A szabad és kezdeményezett játékok során valószínűleg meg személyiségük komplex módon történő fejlődése.</p> <p>HPP. 48. o. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.</p> <p>HPP. 49. o. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó élményeit, benyomásait játékban újraéli. Így válik a játék kiemelt jelentőségűvé, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.</p> <p>HPP. 50. o. A szabályjáték közben a gyermekek olyan helyes magatartásformákat sajátítanak el, mint: a türelem, a kitartás, az akaraterő, a mértéktartás, a szerénység, az eredményre törekvés, kudarc tűrőképesség.</p> <p>HPP. 51. o. A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze a bábjáték. A bábjátéknak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében.</p> <p>HPP. 61. o. A gyermekek örömteli, érzelem gazdag éneklésének egyéni képességeikhez igazodó fejlesztése a zenei kreativitás kibontakoztatása.</p> <p>HPP. 57. o. A tehetséges gyermekek fejlesztése a népi játékok, tánc tehetségműhelyben.</p> <p>HPP. 70. o. A gyermeki személyiség fejlesztése játékos cselekvő tapasztalással, munka- és munka jellegű játékos tevékenységekkel.</p> <p>HPP. 81. o. Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét, fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli, és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.</p> <p>HPP. 83. o. Ismerje meg a gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.</p>
--	--	--

<p>Hogyan jelenik meg az egyéni fejlődés, a személyiségfejlesztés a tervezésben és a pedagógiai munkájában (egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem, szociokulturális háttér)?</p>	<p>Munkájában a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeli.</p>	<p>HPP. 22. o. Tervezésünk során a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon vegyük figyelembe! (életkori sajátosságait, a gyermekek érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit és a környezeti feltételeket).</p> <p>HPP. 27. o. A nevelőmunka során biztosítsuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, a meglévő hátrányai csökkenjenek, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekek esetére.</p> <p>HPP. 27. o. A nevelési folyamatot úgy építjük fel, hogy elősegítse az értelmi képességek fejlődését, előtérbe helyezve a gyermekek önálló gondolkodását és kreativitását.</p> <p>HPP. 75. o. Változatos módszerek alkalmazásával tudatosan támogassa a tanítás, tanulás eredményességét.</p> <p>HPP. 78. o. Óvodánkban az óvodapedagógusok a nevelés céltudatos megtervezése során alakítják ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását.</p> <p>HPP. 81. o. Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét, fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli, és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.</p>
	<p>A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli.</p>	<p>HPP. 81. o. Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét, fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli, és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik.</p> <p>HPP. 84. o. Az egyéni képességfejlesztésnek minden korosztálynál érvényesülnie kell. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is.</p> <p>HPP. 84. o. Az óvodavezető és az Önértékelést Támogató Munkacsoport tagjai a mérési rendszerbe foglaltak szerint értékeli a nevelés tervezését, a tervezés koherenciáját a HPP. - hoz, a gyermekek fejlődési mutatóihoz viszonyítva.</p>

	<p>A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik</p>	<p>HPP. 24. o. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva, hogy egyformán magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.</p> <p>HPP. 26. o. Törekedjünk a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerjük fel és szükség esetén irányítsuk őket megfelelő szakemberhez.</p> <p>HPP. 75. o. Sokoldalú, közvetlen, minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, cselekvő aktivitás biztosítása, kreativitás erősítése, változatos ismeretanyag nyújtása</p> <p>HPP. 75. o. Gyermekeink önállóságának, figyelmének, kitartásának, aktivitásának, pontosságának, feladattudatának valamint értelmi képességeinek fejlesztése a pszichikus funkciók figyelembe vételével.</p> <p>HPP. 81. o. Munkája során megismeri a gyermekek személyiségét fejlesztésüket önmagukhoz viszonyított fejlődésében szemléli és autonómiájuk kibontakoztatására törekszik</p> <p>HPP. 84. o. Az egyéni képességfejlesztésnek minden korosztálynál érvényesülnie kell. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is.</p> <p>HPP. 86. o. Az a törekvés az óvodában, hogy a családi nevelés az óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését.</p> <p>HPP. 86. o. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy gyermekeik következetesen nevelődnek és tiszteletben van tartva egyéniségük.</p> <p>HPP. 86. o. Törekvés van a családi nevelés gyakorlatának tiszteletben tartására.</p>
--	--	--

	<p>Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni.</p>	<p>HPP. 26. o. Törekedjünk a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerjük fel és szükség esetén irányítsuk őket megfelelő szakemberhez.</p> <p>HPP. 40. o. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése érdekében szükség szerint speciális szakemberek bevonása.</p> <p>HPP. 75. o. Használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, ismerje fel a gyermekek tanulási, magatartási problémáit és szükség esetén kérjen megfelelő szakmai segítséget.</p> <p>HPP. 86. o. Törekvés van a családi nevelés gyakorlatának tiszteletben tartására.</p> <p>HPP. 89. o. A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával a kapcsolat esetszerű, törvény általi kötelezettségként segítséget nyújtanak a gyermekek sajátos nevelési igényeinek megállapításában. Javaslatot tesznek az SNI-s gyermekek fejlesztésére, a szakemberek biztosítására és meghatározzák a fejlesztés irányait.</p> <p>HPP. 84. o. Az iskolaérettségi előszűrést minden nagycsoportban január végéig végzik el az óvodapedagógusok a fejlesztésben résztvevő külső szakemberek véleményének figyelembevételével. A további vizsgálatot igénylő gyermekek esetében a helyi Pedagógiai Szakszolgálat, és ha szükséges a tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság közreműködése is szükséges.</p>
	<p>Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását</p>	<p>HPP. 75. o. A tanulást támogató környezet megteremtése során, valamint előzetes élményekre, ismeretekre támaszkodva a gyermeki kompetenciák fejlesztése.</p> <p>HPP. 81. o. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.</p> <p>HPP. 81. o. Reflexióval felülvizsgálja a végrehajtott pedagógiai folyamatokat a megvalósítás eredményességének érdekében.</p>

		<p>HPP. 82. o. A nevelőmunka hatékonyságának, eredményességének növelése, tervezése, felülvizsgálata és reflexió.</p> <p>HPP. 83. o. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA-SDCA ciklus.</p> <p>HPP. 84. o. A gyermekek fejlődésének konkrét, reális fejlesztő értékelése az óvodapedagógusok feladata.</p> <p>HPP. 84. o. Az egyéni képességfejlesztésnek minden korosztálynál érvényesülnie kell.</p> <p>HPP. 84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban.</p> <p>HPP. 84. o. A gyermekcsoport nevelési – tevékenységi programjának tervezése a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzetekhez igazodik, s a feladatok egymásra épülnek.</p> <p>HPP.84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is.</p> <p>HPP. 89. o. A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával a kapcsolat esetszerű, törvény általi kötelezettségként segítséget nyújtanak a gyermekek sajátos nevelési igényeinek megállapításában. Javaslatot tesznek az SNI-s gyermekek fejlesztésére, a szakemberek biztosítására és meghatározzák a fejlesztés irányait.</p>
--	--	---

<p>Milyen módon differenciál, hogyan alkalmazza az adaptív oktatás gyakorlatát?</p>	<p>Csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására.</p>	<p>HPP. 26. o. Törekedjünk a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerjük fel és szükség esetén irányítsuk őket megfelelő szakemberhez.</p> <p>HPP.32. o. Az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, személyiségük harmonikus fejlesztése.</p> <p>HPP. 81. o. Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.</p>
	<p>A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.</p>	<p>HPP. 75. o. Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól átgondolt, párhuzamos tevékenykedtetés. A megfelelő inger gazdag környezet felkelti érdeklődésüket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezéseket tegyenek. t, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket,</p> <p>HPP. 76. o. A személyiség fejlődés szempontjából fontos, hogy pozitív és negatív élményekkel egyaránt találkozzanak a gyermekek, hogy át tudják élni a siker és kudarc helyzeteket is.</p> <p>HPP. 75. o. A tanulást támogató környezet megteremtése során, valamint előzetes élményekre, ismeretekre támaszkodva a gyermeki kompetenciák fejlesztése.</p> <p>HPP. 76. o. A tanulás irányítása során az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását. A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli az egyéni megértést elősegítő módon.</p>
<p>Milyen terv alapján, hogyan foglalkozik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel, ezen belül a sajátos nevelési igényűekkel?</p>	<p>Különleges bánásmódot igénylő gyermek vagy gyermekcsoport számára hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.</p>	<p>HPP. 44. o. Az SNI-s gyermekek integrált nevelésének biztosítása. Képességekhez és a lehetőségekhez igazodó fejlesztés, egyéni bánásmód biztosítása.</p> <p>HPP. 81. o.</p>

nyű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a kiemelten tehetséges, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel?		<p>Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.</p> <p>HPP. 77. o.</p> <p>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki, az általános pedagógiai célrendszert szem előtt tartva.</p>
	<p>Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.</p>	<p>HPP. 77. o.</p> <p>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki, az általános pedagógiai célrendszert szem előtt tartva.</p>

5. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység		
Önértékelési szempontok	Elvárás	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Milyen módszereket, eszközöket alkalmaz a közösség belső struktúrájának feltárására?	<p>Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.</p>	<p>HPP. 24. o.</p> <p>Önként, örömmel, aktívan, alkotó módon, saját egyéni értékeik hozzáadásával vegyenek részt minden tevékenységben, tekintsék azt élvezetes játéknak.</p> <p>HPP. 41. o.</p> <p>Az óvodapedagógus első számú modell és példakép. Ő szervezi meg a gyermekek életrendjét és azokat a közös tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak.</p> <p>HPP. 50. o.</p> <p>A játék közben közösen felállított szabályok fejlesztik önuralmukat, akaratukat, szabálytudatukat, erkölcsi érzéküket.</p>
Hogyan képes olyan nevelési, ismeretszerzési, tanulási környezet kialakítására, amelyben a gyer-	<p>Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremt.</p>	<p>HPP. 26. o.</p> <p>óvodapedagógus képnél</p> <p>HPP. 39. o.</p> <p>Olyan óvodai légkör teremtése az óvodába lépéstől az iskolakezdésig ahol: érzelmi biztonság, állandó értékrend veszi körül a gyermekeket, bizalom, derűs, kiegyensú-</p>

<p>mekek értékesnek, elfogadottnak érezhetik magukat, amelyben megtanulják tisztelni, elfogadni a különböző kulturális közegekből, a különböző társadalmi rétegekből jött társaikat, a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekeket is?</p>		<p>lyozott, szeretetteljes a légkör, ők vannak a középpontban, értük és velük történik minden, fontosnak érzik magukat, megélik természetes, társas szükségleteiket.</p>
	<p>A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.</p>	<p>HPP. 39. o. Legyenek képesek annak elfogadására és megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. HPP. 31. o. Legyenek érzelmileg nyitottak, fogadják el önmaguk és környezetük különbözőségeit és tartásukat tiszteletben. HPP. 43. o. A gyermekek szívesen járnak óvodába, s előítéletek nélkül elfogadják a társaikat, s a felnőtteket.</p>
	<p>Munkájában figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.</p>	<p>HPP. 42. o. A heterogén összetételű közösség révén lehetőség nyílik a megfelelő viselkedési normák és erkölcsi értékek elsajátítására, identitás tudatuk fejlesztésére. HPP. 42. o. hátránykompenzálás, a szélsőséges magatartás közelítése az optimális felé, segítségnyújtás a kudarc feldolgozásához, egyéni fejlesztéssel türelmes, kitartó munkával. HPP. 43. o. A velük szemben tanúsított nevelési alapelvek a következők: az elfogadás és a türelem az elsődleges.</p>
	<p>A napi tevékenységekben, játékban időt, lehetőséget biztosít a beszélgetésekre, kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.</p>	<p>HPP. 46. o. A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő környezet kialakítása, az egymásra figyelés a másik fél mondanivalójának meghallgatása. HPP. 46. o. Fokozott figyelem a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására, válaszaik türelmes kivárására. HPP. 47. o. Településünkön a hátrányos helyzetű családok aránya magas, ezért igen eltérő beszédképességgel, szókinccsel érkeznek a gyermekek óvodába.</p>

		<p>HPP. 47. o. A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociális háttér, a felnőttek példája, így kiemelt jelentőségű az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők beszédstílusa, szókincse, verbális és nonverbális kommunikációja, mely követendő mintát ad.</p> <p>HPP. 49.o. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, bevonható társként, illetve segítő kezdeményezőként van jelen, ha a játék elakad.</p> <p>HPP. 76. o. Óvodánkban a játékba integrált cselekvéses tanulás komplex formában valósul meg: Szokásalakítás, megatartás-, viselkedésalakítás, utánzásos minta- és modellkövetés. Spontán játékos tapasztalatszerzés. Cselekvésen alapuló játékos tanulás. Gyermei kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés. Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés. Problémamegoldás fejlesztése.</p>
	<p>Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.</p>	<p>HPP. 26. o. óvodapedagógus kép</p> <p>HPP. 32. o. A roma gyermekek és szükség esetén a migráns gyermekek önazonosság tudatának megőrzése, ápolása, erősítése, a multikulturális nevelés biztosítása.</p>
<p>Hogyan jelenik meg a közösségfejlesztés a pedagógiai munkájában (helyzetek teremtése, eszközök, a gyermekek óvodai és óvodán kívül szervezett tevékenységeiben)?</p>	<p>Az együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.</p>	<p>HPP. 39. o. Különböző tevékenységek biztosítása, amely lehetőséget teremt a gyermekek társas együttműködésére, a szerepvállalásra, az élményszerzésre, az én tudat alakulására, melyek során fejlődik önállóságuk, önfegyelmük, kitartásuk, feladattudatuk, szabálytudatuk.</p> <p>HPP. 39. o. Az együttműködés kialakítása, közösségi kapcsolatok és érzelmeket erősítő helyzetek teremtése, megfelelő módszerek alkalmazása az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.</p> <p>HPP. 41. o. A név- és születésnapok megünneplése csoporton belül történik. Az ünnepeltnek ajándékkal kedveskednek, valamint kedvenc meséjét, énekét kérheti és hallgathatja.</p>

		<p>HPP. 70. o. A munka jellegű tevékenységek cselekvő meg- tapasztalása révén alakuljanak ki olyan készsé- gek, képességek, attitűdök, tulajdonságok, (ki- tartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) szo- kások, amelyek pozitívan befolyásolják a gyer- mekek közösséghez való viszonyát, kapcsola- tát, kötelességtudatát.</p> <p>HPP. 70. o. Az óvodapedagógus tudatos szervezése a meg- felelő eszközök, cselekvési lehetőségek, idő, hely biztosítása az egyéni és közösségért vég- zett munkatevékenységben.</p>
	<p>Az együttműködés, kommunikáció előse- gítésére követendő mintát mutat a gyer- mekek és szülők szá- mára a digitális eszkö- zök funkcionális hasz- nálata terén.</p>	<p>HPP. 75. o. Az óvodapedagógus feladata a sokrétű, jól át- gondolt, párhuzamos tevékenykedtetés. A meg- felelő inger gazdag környezet felkelti érdeklő- désüket, kíváncsiságukat, s ösztönzi őket, hogy próbálkozzanak, kísérletezzenek, felfedezése- ket tegyenek.</p> <p>HPP. 42. o. Az óvodai ünnepek, rendezvények alkalmá- val készülnek fényképek, videó felvételek, me- lyeket igény szerint a szülők rendelkezésére áll- nak.</p>
<p>Melyek azok a probléma megol- dási és konfliktus- kezelési straté- giák, amelyeket sikeresen alkal- maz?</p>	<p>Csoportjában tudato- san alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakí- tást, az értékelési szempontok tudatosí- tását, a pozitív példák megerősítését, a kö- vetkezetességet.</p>	<p>HPP. 39. o. Rendelkezzenek olyan viselkedési mintákkal, amelyek lehetővé teszik a hatékony beilleszke- dést az adott közösségbe.</p> <p>HPP. 39. o. A közösségi élet szokásainak, szabályainak kö- vetkezetes betartásával alakuljon állandó érték- rendjük.</p> <p>HPP. 43. o. Igényükké válik a helyes viselkedés szabályai- nak betartása, az udvarias magatartásformák szokásai, mint a kérés, köszönés, érdeklődés, együttérzés.</p> <p>HPP. 50.o. A gyermekek szociális tanulással a felnőttek mintájáról sajátítják el, tanulják meg az erköl- csi értékeket, a társadalmi együttélés szabá- lyait.</p> <p>HPP. 50.o. A játék közben közösen felállított szabályok fejlesztik önuralmukat, akaratukat, szabálytu- datukat, erkölcsi érzéküket.</p> <p>HPP. 70.o.</p>

		<p>A gyermekek munkájának folyamatos követése építő jellegű, reális, fejlesztő hatású, differenciált értékeléssel, a saját és mások elismerésére nevelés céljából.</p> <p>HPP. 76. o.</p> <p>Óvodánkban a játékba integrált cselekvéses tanulás komplex formában valósul meg: Szokásalakítás, megatartás-, viselkedésalakítás, utánzásos minta- és modellkövetés.</p> <p>Spontán játékos tapasztalatszerzés.</p> <p>Cselekvésen alapuló játékos tanulás.</p> <p>Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.</p> <p>Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.</p> <p>Problémamegoldás fejlesztése.</p>
	<p>A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli.</p> <p>Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.</p>	<p>HPP. 42. o.</p> <p>Hátránykompenzálás, a szélsőséges magatartás közelítése az optimális felé, segítségnyújtás a kudarc feldolgozásához, egyéni fejlesztéssel türelmes, kitartó munkával.</p> <p>HPP. 43. o.</p> <p>A velük szemben tanúsított nevelési alapelvek a következők: az elfogadás és a türelem az elsődleges.</p> <p>HPP. 51. o.</p> <p>Szerepjáték során képesek szerepet vállalni, megosztani, eljátszani vagy arról lemondani.</p> <p>HPP. 51. o.</p> <p>A problémahelyzetek megoldására is képessé válnak.</p>

6. A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Milyen ellenőrzési és értékelési formákat alkalmaz?	<p>Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.</p>	<p>HPP. 23. o.</p> <p>Mi óvodapedagógusok építünk a gyermekek alapvető tevékenységeire: a játékra, mozgásra, a különböző alpműveltségi elemek komplex ismeretanyagára, más forrásokból szerzett tudására</p>

		<p>HPP. 81. o. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.</p> <p>HPP. 81. o. A pedagógiai folyamatok értékelése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével történik, visszajelzései világosak, egyértelműek a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.</p> <p>HPP.81. o. A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembe vételével, a folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik.</p> <p>HPP. 81. o. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.</p>
	Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.	<p>HPP. 81. o. A pedagógiai folyamatok értékelése a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével történik, visszajelzései világosak, egyértelműek a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.</p> <p>HPP. 86. o. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.</p>
Mennyire támogató, fejlesztő szándékú az értékelése?	Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.	<p>HPP. 81. o. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.</p> <p>HPP. 81. o. A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembevételével, folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik.</p>
	Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.	<p>HPP. 75 o. A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembevételével, folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik.</p> <p>HPP.77. o. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, konkrét reális, fejlesztő értékelése, évente két alkalommal történik az egyéni fejlődési naplóban.</p>

		<p>HPP. 78. o. A gyermekek fejlődésének konkrét, reális fejlesztő értékelése az óvodapedagógusok feladata.</p>
	<p>Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.</p>	<p>HPP. 45. o. A fejlődési folyamat követése a PDCA-SDCA ciklus szerint. Gyakoriság (értékelési rendszer szerint). HPP. 81 o. A gyermekek fejlődése érdekében, az egyéni képességek figyelembevételével, folyamatos pozitív megerősítésre, értékelésre törekszik. HPP.84. o. Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. HPP.84. o. A nevelési terv nem megmásíthatatlan az élethelyzetek, a gyermekek pillanatnyi állapota, s az aktualitások is befolyásolják a nevelés folyamatát. HPP.84. o. Az óvodapedagógusok felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, azért, hogy önmagukhoz képest optimálisan fejlődjenek szem előtt tartva a differenciálás módszerét is. Felhasználják a mérési és értékelési eredményeket a saját pedagógiai gyakorlatukban.</p>
<p>Milyen visszajelzéseket ad a gyermekeknek? Visszajelzései támogatják-e a gyermekek önértékelésének fejlődését?</p>	<p>Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.</p>	<p>HPP. 43. o. Az „énkép”, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetfelismerésre, megoldásokra. HPP. 43. o. Képessé válnak saját és mások megszerzett képességeinek elismerésére. HPP. 52. o. A gyermekek önálló véleményalkotása, döntési képessége fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. HPP. 64. o. A gyermekek saját és egymás munkájának megbecsülése, reális értékelése. HPP. 66. o. A rajzolás, festés, kézimunka által fejlődik a gyermekek finommotorikája, grafomotoros készsége, szem-kéz koordinációja, kreativitása, formaészlelése, esztétikai érzéke, önkifejező képessége, önkritikája.</p>

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Szakmai és nyelvi szempontból igényes-e a nyelvhasználat (a gyermekek életkorának megfelelő szókészlet, artikuláció, beszédsebesség stb.)?	Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.	HPP. 46. o. Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, beszéde szolgáljon helyes példával a gyermekek számára. HPP. 46. o. A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő környezet kialakítása, az egymásra figyelés a másik fél mondanivalójának meghallgatása. Fokozott figyelem a gyermekek meghallgatására, kérdéseik támogatására, válaszaik türelmes kivárására. Az óvodapedagógus közlései, kérései egyszerűek, érthetőek, lényegre törőek a gyermekek számára.
Milyen a gyermekekkel a kommunikációja, együttműködése?	Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.	HPP. 86. o. A családdal történő őszinte, nyílt kapcsolat természetes, ami a kölcsönös bizalom jegyében működik. HPP 86. o. Az óvoda – iskola kapcsolata azon alapszik, hogy kölcsönösen meglehessen ismerni egymás céljait, tevékenységét, módszereit, eszközeit a Létavértesen élő gyermekek kiegyensúlyozott nevelése, oktatása érdekében.
	A gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.	HPP. 32. o. A szabad játék túlsúlyának biztosítása az óvoda napirendjében a feltételek megteremtésével: megfelelő csoportléggörrel, hellyel, idővel, eszközzel élményszerzési lehetőséggel, indirekt irányítással. HPP. 47. o. A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociális háttér, a felnőttek példája, így kiemelt jelentőségű az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő beszédstílusa, szókincse, verbális és nonverbális kommunikációja, mely követendő mintát ad. HPP. 54. o.

		<p>A gyermekek kérdéseire, észrevételeire reagálva, gyarapodik szókincsük, fejlődik kommunikációs képességük.</p> <p>Lehetőségük nyílik arra, hogy megosszák egymás között tapasztalataikat. Gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően, mondatba fűzve fejezzék ki.</p> <p>HPP. 57. o.</p> <p>A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése, beszélő, verselő, mesélő környezet kialakítása.</p>
	Tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.	<p>HPP. 46. o.</p> <p>Teremtése az egyéni verbális kommunikációra, az esetleges beszédhibák feltérképezése szükség szerint szakember segítségének igénybevételeivel.</p>
Milyen módon működik együtt az óvodapedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel a pedagógiai folyamatban?	A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.	<p>HPP. 86. o.</p> <p>Az óvoda partnerkapcsolatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.</p>
	A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.	<p>HPP. 22. o.</p> <p>Nyitottak a kölcsönös együttműködésre, egymás, a gyermekek és szüleik tiszteletére, megbecsülésére.</p> <p>HPP. 26. o.</p> <p>Építse és ápolja rendszeresen a partneri kapcsolatokat, lehetőség szerint használva az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat együttműködve a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel is.</p> <p>HPP. 86. o.</p> <p>Az a törekvés az óvodában, hogy a családi nevelés az óvodai neveléssel szoros együttműködésben szolgálja a gyermekek fejlődését.</p>
	Szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok	<p>HPP. 16. o.</p> <p>A különböző közös tennivalók a munkaközösségek, munkacsoportok, szülői klub, nevelőtestületi értekezletek és tréningek, továbbképzések, ünnepek és kirándulások nagymértékben hozzájárultak egymás értékeinek megismeréséhez az egységes szellemű, hatékony, mérésen és minősítésen alapuló nevelőmunka kiteljesítéséhez.</p>

	(pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.	HPP. 20. o. Az intézményben működő munkacsoportok és munkaközösségek mindig a tartalmi munka aktuális fejlesztendő területeihez igazodó tematika szerint működnek.
Reális önismerettel rendelkezik-e? Jellemző-e rá a reflektív szemlélet? Hogyan fogadja a visszajelzéseket? Képes-e önreflexióra? Képes-e önfejlesztésre?	A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető	HPP. 23. o. Attitűdje legyen nyitott, támogató, biztosítson a gyermekek számára nyugodt, bizalom teli légkört, tanulástámogató környezetet, megfelelő feltételeket, eszközöket, melyek igazodnak az életkori sajátosságokhoz.
	Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.	HPP. 24. o. Rendelkezzen pedagógiai optimizmussal, higgyen minden gyermek fejleszthetőségében az egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe véve.
	Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.	HPP. 22. o. A továbbképzés igénye, a szaktudás, az innovatív szellemiségű munka rangos helyen lévő evidencia minden óvodapedagógusnál.

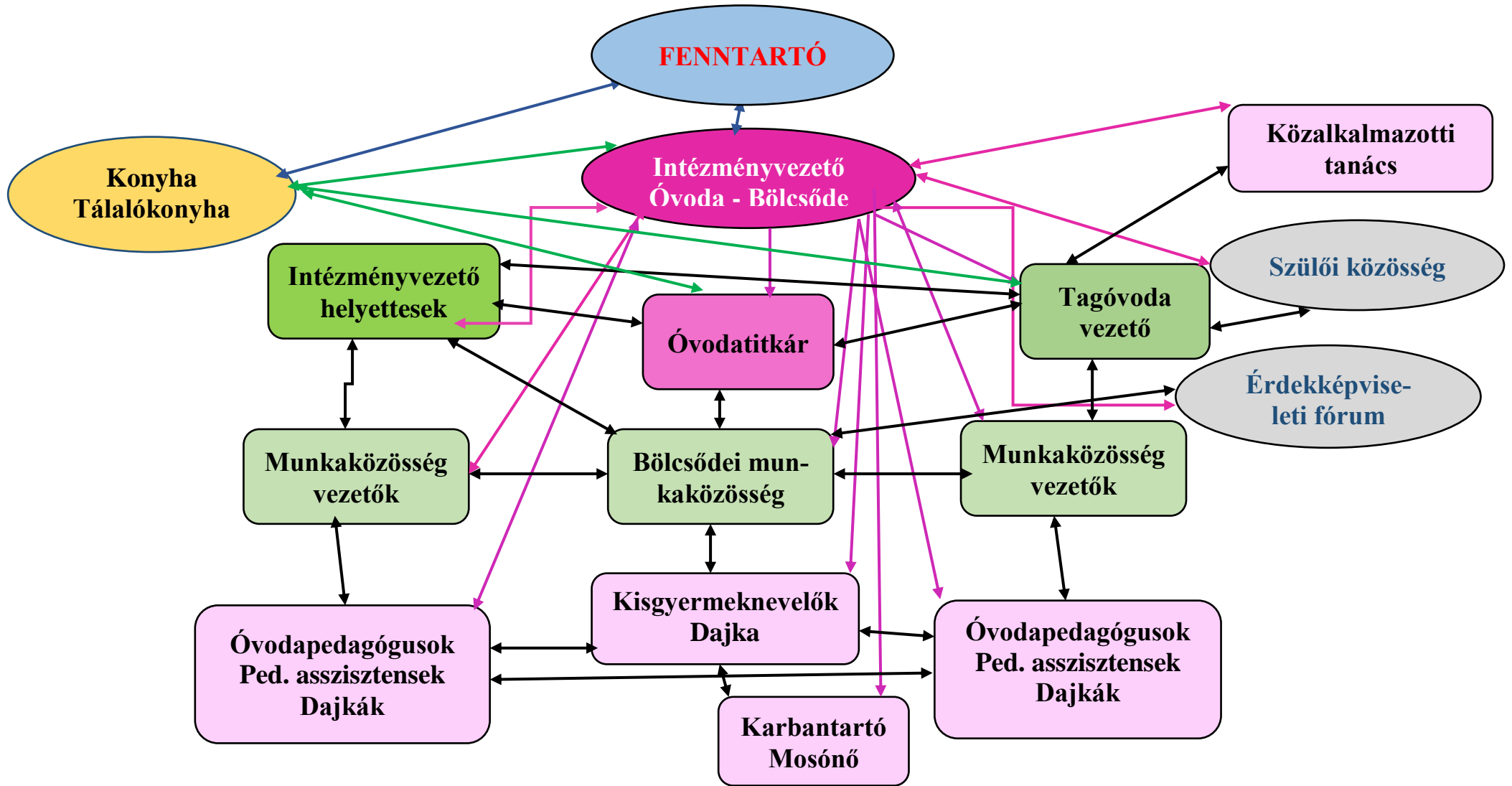
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért		
Önértékelési szempontok	Elvárások	INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK
Saját magára vonatkozóan hogyan érvényesíti a folyamatos értékelés, fejlődés, továbblépés igényét?	Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.	HPP. 26. o. A gyermekek hatékony fejlesztése a közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével. HPP. 26 o Jellemezzen bennünket önzetlen gyermekszerepet, gyermekközpontúság.

		<p>HPP. 32. o. A gyermekek hatékony fejlesztése érdekében közös célok kialakítása a családokkal, az együttműködés során a szülői ház sajátosságainak, szokásainak figyelembevétele.</p> <p>HPP. 34. o. A gyermeki szükségletek folyamatos kielégítése, rugalmas, változatos tevékenységű napi- rend keretében.</p> <p>HPP. 34. o. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészsé- ges, és biztonságos környezet megteremtése.</p>
	Tudatosan fejleszti pe- dagógiai kommuniká- cióját.	<p>HPP. 40. o. Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, beszéde szol- gálgjon helyes példával a gyermekek számára.</p> <p>HPP. 40. o. A gyermekek életkori sajátosságainak, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő be- szédhelyzetek teremtése, nyugodt beszélő kör- nyezet kialakítása, az egymásra figyelés a má- sik fél mondanivalójának meghallgatása.</p> <p>HPP. 46. o. Az óvodapedagógus közlései, kérései egysze- rűek, érthetőek, lényegre törőek legyenek a gyermekek számára.</p> <p>HPP. 47. o. A gyermekek szókincsét befolyásolja a szociá- lis háttér, a felnőttek példája, így kiemelt jelen- tőségű az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők beszédstílusa, szókincse, verbá- lis és nonverbális kommunikációja, mely köve- tendő mintát ad.</p> <p>HPP. 46. o. Beszéd- és kifejezőkészség, önismeret fejlesztése bábozással, dramatikus játékkal.</p>
	Tisztában van szakmai felkészültségével, sze- mélyiségének sajátos- ságaival, és képes al- kalmazkodni a szerep- elvárásokhoz.	<p>HPP. 22. o. óvodapedagógus kép</p>
Mennyire tájéko- zott pedagógiai kérdésekben, ho- gyan követi a	Rendszeresen tájéko- zódik a pedagógia tu- dományára és az óvo- dapedagógiára vonat-	<p>HPP. 22-23. o. óvodapedagógus képnél</p>

szakmában történeteket?	<p>kozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.</p>	
	<p>Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.</p>	<p>HPP. 61. o. Az infokommunikációs eszközök felhasználásával, színvonalas zenei alkotások megismertetése. HPP. 75. o. Az óvodapedagógus a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat ismeri, megfelelően használja. Az IKT eszközök használata nagyban segítik a gyermekek érdeklődésének felkeltését és annak fenntartását.</p>
	<p>Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.</p>	<p>HPP. 86. o. Az óvoda partnerkapcsolatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.</p>
	<p>Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is</p>	<p>HPP. 86. o. Az óvoda partnerkapcsolatai során alkalmazza az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. HPP. 86. o. A családdal történő őszinte, nyílt kapcsolat természetes, ami a kölcsönös bizalom jegyében működik. HPP. 90. o. Az óvoda – iskola kapcsolata azon alapszik, hogy kölcsönösen meglehessen ismerni egymás céljait, tevékenységét, módszereit, eszközeit a Létavértesen élő gyermekek kiegyensúlyozott nevelése, oktatása érdekében. lásd kapcsolatoknál HPP. 90. o. Szakszolgálati intézményekkel: Két intézmény-nyel van kapcsolata óvodánknak: Hajdú- Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Derecskei Tagintézménnyel, Hajdú-Bihar Megyei Gyógy-pedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Szolgáltatói Központtal. HPP. 90. o. Roma Nemzetiségi Önkormányzattal: A népesség nyilvántartó adatai alapján az óvodába járársra önként nem jelentkező kisgyermekek felkutatása segítségükkel történik. HPP. 90. o. Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal:</p>

		<p>A kapcsolat a szolgálattal rendszeres és aktualizásokon nyugszik. HPP. 90. o.</p> <p>A Well Done Kft- vel Debrecen: A kapcsolat a nyelvi iskolával az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint történik.</p>
<p>Hogyan nyilvánul meg kezdeményezőképesége, felelősségvállalása a munkájában?</p>	<p>Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket. Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.</p>	<p>HPP. 22. o. óvodapedagógus kép</p>

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS ÁBRÁJA

4. sz. melléklet

Az óvoda Helyi Nevelési Programjának céljaihoz rendelt eszközök jegyzéke (2010-től 2015-ig)

Az eszközjegyzéket a programba foglalt feladatok tartalma,
az óvodaegységek pedagógusainak véleménye, de alapvetően az
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet követelménye határozza meg.

Létavértesi Gyermeksziget Óvoda Létavértes, Debreceni u. 1. sz. eszközfejlesztési igénye és terve			
Sor- szám	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek			
1.	csoportszoba	12	1 foglalkoztatóként működik
2.	gyermeköltözők	8	egymás melletti csoportok kö- zösen használják
3.	gyermekmosdó helyiség	12	
4.	tornaszoba sportszertárral	1	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő	2	
6.	játszóudvar	1	
7.	intézményvezetői iroda	1	
8.	intézményvezető helyettesi iroda	1	
9.	óvodatitkári iroda	1	
10.	nevelőtestületi szoba	1	az óvoda könyvtár állománya is ide van elhelyezve
11.	általános szertár	3	
12.	irattár	1	
13.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	2	
14.	felöltöző	4	
15.	felöltöző mosdó	8	2 mozgássérült
16.	mosó, vasaló helyiség	1	
17.	felöltöző étkező	1	
18.	melegítő konyha	1	
19.	tálaló – mosogató	1	
20.	ételhulladék tároló	1	
21.	karbantartó műhely	1	
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai			
II/1. Csoportszoba			
1.	óvodai fektető	gyerm.létsz. szerint 1	11 csoportra
2.	gyermekszék	gyerm.létsz. szerint 1	
3.	gyermekasztal	csop.ként 5	
4.	nevelői asztal	csop.ként 1	
5.	nevelői szék	csop.ként 2	
6.	fényvédő függöny	ablakonként	
7.	szőnyeg	csop.ként 3	
8.	játéktartó szekrény	csop.ként 1	

9.	könyvespolc	csop.ként 2	
10.	élősarok állvány	csop.ként 1	
11.	előkészítő asztal	csop.ként 1	
12.	szeméttároló	csop.ként 1	
II/2. Gyermeköltöző			
1.	öltözőszekrény, ruhatároló	gyerm.létsz. megfelelően	
II/3. Gyermekmosdó, Wc helyiség csoportonként			
1.	gyermekmosdó	4	
2.	falitükör	4	
3.	törölközőtartó	gyerm.létsz. igazodó	
4.	fogmosó tartó polc	1	
5.	gyermek wc	4	
II/4. Tornaszoba			
1.	tornapad	10	
2.	tornaszőnyeg	11	
3.	bordásfal	18	
4.	zsámoly	4	
5.	mozgásfejlődést segítő kellék	gyerm.létsz. igazodó	
II/5. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba			
1.	tükör (az asztal szélességében)	2	
2.	gyermekasztal	1	
3.	gyermekszék	6	
4.	szőnyeg	1	
5.	szekrény	2	
II/6. Intézményvezetői iroda			
1.	íróasztal	2	
2.	forgószék	3	
3.	szekrény sor	1	
4.	páncélszekrény	1	
5.	falipolc	3	
6.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
7.	fénymásoló	1	
8.	telefon	2	
II/7. Intézményvezető helyettesi iroda			
1.	íróasztal	2	
2.	szék	2	
3.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
4.	nyomtató	1	
5.	szekrény sor	1	
II/8. Óvodatitkári iroda			
1.	írártartó szekrény sor	1	
2.	íróasztal	2	
3.	szék	2	
4.	telefon – fax	1	

5.	nyomtató	1	
II/9. Nevelőtestületi szoba			
1.	asztal	9	
2.	szék	40	
3.	szekrény	2	
4.	Tv	1	
5.	projektor	1	
6.	vetítő vászon	1	
7.	DVD lejátszó	10	
8.	CD-s magnó	2	
II/10. Orvosi szoba elkülönítővel			
Berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint			
II/11. Felnőtt öltöző			
1.	öltözőszekrények	dolg.ként 1	
II/12. Melegítő konyha – Tálaló konyha			
Felszereltsége az előírásoknak megfelelően.			
III. Játzóudvar			
1.	udvari homokozó	4	
2.	kerti asztal paddal	6	
3.	babaház	2	
4.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgás igényt kielégítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelően	
IV. Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
1.	egyéb tisztálkodási szerek	gyerm.létsz. szerint 1	fogmosó felszerelés stb.
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdó-kagyló-ként 1	
3.	törölköző	felnőtt és gyermek.létsz. szerint	
4.	asztalterítő	aszt.ként 3	
5.	takaró	gyerm.létsz. szerint	
V. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			
1.	szennyes ruha tároló	1	
2.	mosógép	2	
3.	szárítógép	1	
4.	vasaló	2	
5.	takarítóeszközök	szükségletnek megfelelően	
6.	kerti munkaeszközök, szerszámok,	szükségletnek megfelelően	
7.	hűtőgép	4	
8.	porszívó	4	
VI. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
1.	különbéféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimboli-	gyerm.létsz. megfelelő	

	kus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei		
2.	mozgáskultúrát, mozgásfejlesztő segítő, kiegészítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
3.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
4.	az anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
5.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
6.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
7.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	gyerm.létsz. megfelelő	
8.	munkajellegű tevékenységek eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
VI/1. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
1.	videó (lejátszó)	10	
2.	Tv	5	
3.	magnetofon	2	
4.	projektor	1	
5.	vetítővászon	1	
6.	hangszer (pedagógusoknak)	szükségnek megfelelően	
7.	hangszer (gyermekeknek)	szükségnek megfelelően	
8.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	szükségnek megfelelően	
VII. Egészség- és munkavédelmi eszközök			
1.	ételminta-vételi (üvegtartály) készlet	szükségnek megfelelően	
2.	elsősegélyláda	felszerelt	
3.	gyógyszerszekrény	felszerelt	
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban mehatározottak szerint	
5.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

5. sz. melléklet

Létavértesi Gyermeksziget óvoda tag óvodája, Létavértes Irinyi u. 6. eszközfejlesztési igénye és terve			
Sor-szám	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek			
1.	csoportszoba	4	
2.	gyermeköltözők		az épület folyosóján
3.	gyermekmosdó helyiség	1	óvodai szinten
4.	tornaszoba sportszertárral	1	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő		vezető helyettesi irodában
6.	játszóudvar	1	
7.	tag-intézmény vezető iroda	1	
8.	általános szertár	1	
9.	felöltöző	1	
10.	felöltöző mosdó	1	
11.	melegítő konyha	1	tálaló-mosogatóval egyben
12.	ételhulladék tároló		szükséges
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai			
II/1. Csoportszoba			
1.	óvodai fektető	gyerm.létsz. szerint	4 csoportra
2.	gyermekszék	gyerm.létsz. szerint	
3.	gyermekasztal	csop.ként, gyermek.létsz. szerint	
4.	nevelői asztal	csop.ként 1	
5.	nevelői szék	csop.ként 1	
6.	fényvédő függöny	ablakonként 2	
7.	szőnyeg	csop.ként 2	
8.	játéktartó szekrény	csop.ként 1	
9.	könyvespolc	csop.ként 1	
10.	élősarok állvány	csop.ként, 1	
11.	előkészítő asztal	csop.ként, gyermek.létsz. szerint	
12.	szeméttároló	csop.ként 1	
II/2. Gyermeköltöző			
1.	öltözőszekrény, ruhatároló	gyerm.létsz. megfelelően	az épület folyosóján
II/3. Gyermekmosdó, WC helyiség óvodai szinten			
1.	gyermekmosdó	9	

2.	falitükör	4	
3.	törölközőtartó	csoportonként 1	
4.	fogmosó tartó polc	2	
5.	gyermek WC	9	
II/4. Tornaszoba			
1.	tornapad	6	
2.	tornaszőnyeg	3	
3.	bordásfal	3	
4.	zsámoly	2	
5.	mozgásfejlődést segítő kellék	gyerm.létsz. igazodó	
II/5. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba, a tag-óvoda vezetői irodában			
1.	tükör (az asztal szélességében)	1	
2.	gyermekasztal	1	
3.	gyermekszék	3	
4.	szekrény	1	
II/6. Tag intézményvezető iroda			
1.	íróasztal	1	
2.	szék	4	
3.	számítógép internet hozzáféréssel	1	
4.	nyomtató	1	
5.	szekrény sor	1	
II/7. Felnőtt öltöző			
1.	öltözőszekrények	dolg.ként 1	szertárként is funkcionál
II/8. Melegítő konyha – Tálaló konyha Felszereltsége az előírásoknak megfelelően.			
III. Játszóudvar			
1.	udvari homokozó	2	
2.	kerti asztal paddal	2	
3.	babaház	1	
4.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgás igényt kielégítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelően	
IV. Tisztálkodási és egyéb felszerelések			
1.	egyéb tisztálkodási szerek	gyerm.létsz. szerint 1	fogmosó felszerelés stb.
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdó-kagyló- ként 1	
3.	törölköző	felnőtt és gyerm.létsz. szerint	
4.	asztalterítő	aszt.ként 3	

5.	takaró	gyerm.létsz. szerint	
V. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			
1.	szennyes ruha tároló	1	
2.	mosógép	1	
3.	vasaló	1	
4.	takarítóeszközök	szükségletnek megfelelően	
5.	kerti munkaeszközök, szerszámok	szükségletnek megfelelően	
6.	hűtőgép	1	
7.	porszívó	2	
VI. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök			
1.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
2.	mozgáskultúrát, mozgásfejlesztő segítő, kiegészítő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
3.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
4.	az anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
5.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
6.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyerm.létsz. megfelelő	
7.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	gyerm.létsz. megfelelő	
8.	munkajellegű tevékenységek eszközei	gyerm.létsz. megfelelő	
VI/1. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök			
1.	videó (lejátszó)	1	
2.	Tv	1	
3.	magnetofon	4	
6.	hangszer (pedagógusoknak)	szükségnek megfelelően	
7.	hangszer (gyermeknek)	szükségnek megfelelően	
8.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	szükségnek megfelelően	
VII. Egészség- és munkavédelmi eszközök			

1.	ételminta-vételi (üvegtartály) készlet	szükségnek megfelelően	
2.	elsősegélyláda	felszerelt	
3.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak sz.	
4.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok sz.	

Létavértes, 2018. szeptember 01.

Harmati Zoltánné
intézményvezető